

Hva karakteriserer studenter som gir til religiøse veldedige organisasjoner?

En case-studie av Misjonsalliansen

ANINE KALLHOVD

MARION ANDERSEN

VEILEDER

Roy Mersland

Universitetet i Agder, 2021

Handelshøyskolen ved UiA

Institutt for økonomi

Master

Forord

Denne studien markerer avslutningen på en toårig mastergradsutdanning i økonomi og administrasjon ved Universitet i Agder. Masteroppgaven inngår i retningen økonomisk styring og utgjør 30 studiepoeng.

Arbeidet med denne studien har vært både spennende og lærerikt. Det har vært spennende fordi det ikke tidligere har vært utført en tilsvarende studie blant studenter. Vi har fått et godt innblikk i en religiøs veldedig organisasjon. I tillegg har vi tilegnet oss kunnskap om giveratferd og prosjektvalg gjennom en kontaktperson i vår valgte organisasjon, Misjonsalliansen, samt fra tidligere studier og vår undersøkelse. Arbeidet har også vært krevende da oppgaven har bydd på ulike utfordringer som har resultert i at vi i prosessen måtte tilegne oss mye ny kunnskap.

Valg av tema falt naturlig da begge har en interesse for veldedige organisasjoner. Gjennom samtale med vår veileder Roy Mersland ble vi raskt interessert i å undersøke sammenhengen mellom ulike karakteristikk for giveratferd og prosjektvalg.

Vi ønsker å takke vår veileder Roy Mersland for hjelp med valg av problemstilling, tilbakemeldinger underveis og god veiledning gjennom hele prosessen. Det rettes også en stor takk til den anonyme sponsoren som bidro med 30.000 kroner til Misjonsalliansen som ble brukt i undersøkelsen i vår studie.

Anine Kallhovd

Anine Kallhovd

Marion Andersen

Marion Andersen

Kristiansand, 1. juni, 2021.

Sammendrag

Veldedige organisasjoner bidrar med en samfunnsnyttig oppgave ved å fremme sosiale goder og fellesskapets interesse uten formål om å tjene penger. I takt med et økende antall veldedige organisasjoner i Norge blir givernes økonomiske bidrag nødvendig for å sikre organisasjonenes fremtid. For å kapre flest mulig givere er organisasjonene avhengige av å vite hvem deres målgruppe er, og hvem de skal markedsføre seg mot.

Formålet med denne studien er å undersøke hva som kjennetegner studenter som gir til religiøse veldedige organisasjoner, samt hvilken type prosjekt de ønsker å støtte. For å belyse studenters giveratferd er det gjennomført en case-studie av Misjonsalliansen som tar utgangspunkt i et utvalg demografiske variabler og personlige egenskaper. I tillegg ble det gjennomført et intervju med markeds- og innsamlingslederen i Misjonsalliansen. Studiens formål tar utgangspunkt i problemstillingen kristne veldedige organisasjoner står ovenfor ved at antallet kristne stadig reduseres, og i den forbindelse er organisasjonene avhengige av å kartlegge hvem deres givere er, samt hvilken type prosjekt de ønsker å støtte.

For å operasjonalisere problemstillingen er det utarbeidet fem hypoteser ut fra relevant forskning og litteratur om giveratferd. For å besvare disse er det utført en kvantitativ undersøkelse for studenter som resulterte i flere statistiske analyser. Studien består av to analysedeler som inkluderer en avhengig variabel hver, en for giveratferd og en for prosjektvalg. Prosjektvalg for respondentene som ønsket å gi deles i et økonomisk og et humanitært formål. For å avdekke om det foreligger en sammenheng mellom de avhengige variablene og de uavhengige variablene; grad av tillit, grad av empati, religiøs tilhørighet og deltakelse, utdanning og lønn, er det gjennomført ulike statistiske modeller, deriblant logistiske regresjonsanalyser.

Resultatene fra analysen viser at en religiøs veldedige organisasjon hovedsakelig bør markedsføre seg mot potensielle givere av samme religiøse tilhørighet som organisasjonen da disse har en større sannsynlighet for å gi sammenlignet med givere med andre livssyn. Samtidig viser resultatene at organisasjonene kan beholde sin tydelige religiøse profil og likevel nå et større spekter av givere utenfor de religiøse kretser da organisasjonens verdier kan appellere til potensielle givere uavhengig av religiøs tilhørighet. Religiøse organisasjoner bør av den grunn

også fokusere på målgrupper utenfor tilhørende religiøse kretser. Studenter ved ulike fakulteter har ulik sannsynlighet for å gi basert på hvorvidt de relaterer til formålene det gis til. Formålet denne studien tok utgangspunkt i, viser at en kristen veldedig organisasjon bør rette fokus mot studenter ved fakultetene helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen og samfunnsvitenskap. Når det gjelder prosjektvalg har det betydning for grad av religiøsitet ettersom religiøst aktive er mer tilbøyelige til å støtte humanitære formål av medmenneskelig karakter, mens ikke religiøst aktive foretrekker mer allmenne formål som økonomiske prosjekter. Religiøse veldedige organisasjoner har derfor mest å hente dersom de profilerer økonomiske prosjekter når de skal søke nye givere utenfor de religiøse kretser og humanitære prosjekter når de skal beholde og kapre givere innenfor de religiøse kretser.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	3
Liste over formler	10
Liste over tabeller	11
1 Innledning	12
2 Bakgrunn for studien	14
2.1 <i>Veldedige organisasjoner</i>	14
2.1.1 Arbeid for FNs bærekraftsmål.....	14
2.2 <i>Misjonsalliansen</i>	14
2.3 <i>Statens forhold til veldedige organisasjoner</i>	15
2.4 <i>Studiens interessenter</i>	16
2.5 <i>Problemstilling</i>	17
3 Generell teori	19
3.1 <i>Presentasjon av forskningsgap</i>	19
3.2 <i>Femfaktormodellen</i>	19
3.2.1 <i>Medmenneskelighet</i>	20
3.2.2 <i>Personlighetens påvirkning på prososial atferd</i>	20
3.3 <i>Etiske teorier</i>	20
3.3.1 <i>Pliktetikk</i>	21
3.3.2 <i>Dydsetikk</i>	21
4 Teori og hypoteser	23
4.1 <i>Tillit</i>	23
4.1.1 <i>Nordmenn på tillitstoppen</i>	23
4.1.2 <i>Tillit til veldedige organisasjoner</i>	24
4.1.3 <i>Generell tillit og giveratferd</i>	25
4.1.4 <i>Tillit sin påvirkning på prosjektvalg</i>	25
4.2 <i>Empati</i>	26

4.2.1	Empati definert.....	26
4.2.2	Altruisme blant nordmenn.....	26
4.2.3	Sosialt nettverk.....	26
4.2.4	Empati sin påvirkning på giveratferd og prosjektvalg.....	27
4.3	<i>Religion.....</i>	28
4.3.1	Religiøs tilhørighet.....	28
4.3.2	Religiøs deltakelse.....	28
4.3.3	Norge mot et sekulært samfunn.....	28
4.3.4	Sammenheng mellom tilhørighet og deltakelse.....	29
4.3.5	Religion og giveratferd.....	29
4.3.6	Religiøs tilhørighets påvirkning på giveratferd.....	30
4.3.7	Religiøs deltakelses påvirkning på giveratferd.....	30
4.3.8	Grad av religiøsitet sin påvirkning på prosjektvalg.....	31
4.4	<i>Utdanning.....</i>	31
4.4.1	Høyere utdanning i Norge.....	31
4.4.2	Høyere utdanning gir mulighet til å gi.....	31
4.4.3	Sosial innflytelse.....	32
4.4.4	Høyere utdanning og abstrakt tenkning.....	32
4.4.5	Høyere utdanning gir kognitive ferdigheter.....	32
4.4.6	Høyere utdannede donerer mer.....	33
4.4.7	Høyere utdanning sin påvirkning på prosjektvalg.....	33
4.5	<i>Lønn.....</i>	34
4.5.1	Utvikling i nasjonalinntekt per innbygger.....	34
4.5.2	Effekten av oppfatning av penger.....	34
4.5.3	Inntektselastisitet.....	34
4.5.4	Uelastisk giveratferd.....	35
4.5.5	Lønnsnivå og giveratferd.....	35
4.5.6	Lønn sin påvirkning på prosjektvalg.....	36
5	Data.....	37
5.1	<i>Variabler.....</i>	37
5.1.1	Avhengig variabel.....	37
5.1.2	Uavhengig variabel.....	38
5.1.3	Kontrollvariabler.....	38

6	Metode.....	39
6.1	<i>Forskningsdesign.....</i>	39
6.2	<i>Datainnsamling.....</i>	40
6.3	<i>Populasjon og utvalg.....</i>	40
6.3.1	Det strukturerte spørreskjemaet.....	43
6.3.2	Interpersonal Reactivity Index.....	44
6.3.3	Intervju.....	44
6.4	<i>Korrelasjon.....</i>	45
6.4.1	Korrelasjonskoeffisient.....	45
6.4.2	Statistisk signifikans.....	45
6.5	<i>Forutsetninger for korrelasjonsmatrisen.....</i>	46
6.5.1	Forutsetninger for punkt-biserial korrelasjonsekivalent.....	46
6.5.2	Phi korrelasjonskoeffisient.....	46
6.6	<i>Forutsetninger for kji-kvadrattest.....</i>	46
6.7	<i>Forutsetninger for t-test.....</i>	47
6.8	<i>Forutsetninger for binomisk logistisk regresjon.....</i>	48
6.8.1	Linearitet.....	48
6.8.2	Autokorrelasjon.....	49
6.8.3	Multikollinearitet.....	49
6.9	<i>Enkel regresjon.....</i>	50
6.10	<i>Multipel regresjon.....</i>	50
6.10.1	Linearitet.....	50
6.11	<i>Logistisk regresjon.....</i>	51
6.11.1	Koeffisientene.....	53
6.11.2	Oddsratioene.....	54
6.11.3	Signifikanstesting.....	54
6.12	<i>Dummy koding.....</i>	55
6.13	<i>Validitet og reliabilitet.....</i>	55
6.13.1	Validitet.....	55
6.13.2	Reliabilitet.....	57
7	Resultat og analyse.....	58

7.1	<i>Eksportering av data</i>	58
7.2	<i>Variabler</i>	58
7.3	<i>Korrelasjonsmatrise</i>	62
7.3.1	Korrelasjonsmatrise for giveratferd	63
7.3.2	Korrelasjonsmatrise for prosjektvalg.....	66
7.4	<i>T-tester og kji-kvadrattester</i>	67
7.4.1	T-tester	67
7.4.2	Kji-kvadrattester	68
7.4.3	Resultater fra testene for giveratferd	69
7.4.4	Resultater fra testene for prosjektvalg.....	71
7.4.5	Sammenheng mellom korrelasjonsmatrisene og t-testene og kji-kvadrattestene	72
7.5	<i>Logistisk regresjon</i>	72
7.5.1	Resultater fra den logistiske regresjonen for giveratferd.....	74
7.5.2	Resultatet for den logistiske regresjonen for prosjektvalg	77
8	Diskusjon	80
8.1	<i>Giveratferd</i>	80
8.2	<i>Prosjektvalg</i>	83
9	Konklusjon	86
9.1	<i>Svar på problemstilling</i>	86
9.2	<i>Hva kan veldedige organisasjoner lære av denne studien?</i>	87
9.3	<i>Begrensninger og mulige feilkilder ved studien</i>	88
9.4	<i>Forslag til videre forskning</i>	89
	Litteraturliste	91
	Vedlegg	102
	<i>Vedlegg 1: Det strukturerte spørreskjemaet</i>	102
	<i>Vedlegg 2: Normalitet-test giveratferd</i>	114
	<i>Vedlegg 3: Normalitet-test prosjektvalg</i>	116
	<i>Vedlegg 4: Levene's test</i>	119
	<i>Vedlegg 5: Avvikstest – Boxplot giveratferd</i>	119

<i>Vedlegg 6: Avvikstest – Boxplot prosjektvalg.....</i>	<i>121</i>
<i>Vedlegg 7: Test av linearitet for logaritmen for giveratferd.....</i>	<i>124</i>
<i>Vedlegg 8: Test av linearitet for logaritmen for prosjektvalg.....</i>	<i>124</i>
<i>Vedlegg 9: Durbin-Watson test for giveratferd.....</i>	<i>124</i>
<i>Vedlegg 10: Durbin-Watson test for prosjektvalg.....</i>	<i>125</i>
<i>Vedlegg 11: VIF-test giveratferd.....</i>	<i>125</i>
<i>Vedlegg 12: VIF-test prosjektvalg.....</i>	<i>125</i>
<i>Vedlegg 13: T-testene giveratferd.....</i>	<i>126</i>
<i>Vedlegg 14: T-testene prosjektvalg.....</i>	<i>128</i>
<i>Vedlegg 15: Kji-kvadrattestene for giveratferd.....</i>	<i>130</i>
<i>Vedlegg 16: Kji-kvadrattestene prosjektvalg.....</i>	<i>140</i>
<i>Vedlegg 17: Refleksjonsnotat – Internasjonalisering.....</i>	<i>150</i>
<i>Vedlegg 18: Refleksjonsnotat – Ansvarlighet.....</i>	<i>155</i>

Liste over formler

Formel 1: Enkel regresjonsligning.	50
Formel 2: Multippel regresjonsligning.	61
Formel 3: Regresjonsmodell for giveratferd.	52
Formel 4: Regresjonsmodell for prosjektvalg.	52
Formel 5: Formel for sannsynlighetsutregning.	53

Liste over tabeller

Tabell 1: Utvalgskarakteristikk giveratferd fordelt på kjønn.	41
Tabell 2: Utvalgskarakteristikk prosjektvalg fordelt på kjønn.	41
Tabell 3: Variabler til analysen om giveratferd.	61
Tabell 4: Variabler til analysen om prosjektvalg.	62
Tabell 5: Korrelasjonsmatrise for giveratferd	63
Tabell 6: Korrelasjonsmatrise for prosjektvalg.....	66
Tabell 7: T-tester og kji-kvadrat tester for giveratferd.....	69
Tabell 8: T-tester og kji-kvadrat tester for prosjektvalg.	71
Tabell 9: Logistisk regresjon for giveratferd.....	74
Tabell 10: Logistisk regresjon for prosjektvalg.	77

1 Innledning

Veldedige organisasjoner bidrar med en samfunnsnyttig oppgave ved å arbeide for sosiale formål, slik som å bistå mennesker i utfordrende situasjoner eller fremme medlemmenes felles syn og interesser uten formål om å tjene penger (Dalby, Trøttemberg, Sivesind, 2015, s.12). Veldedige organisasjoner utgjør en forskjell ved å rettfærdiggjøre fordelingen av verdens ressurser, og bidrar dermed i arbeidet for FNs tiende bærekraftsmål om å redusere ulikhet i og mellom land (FN-sambandet, 2021).

For å sikre fremtiden til de veldedige organisasjonene er de avhengige av gaver fra frivillige. Norske innsamlingsorganisasjoner samler inn mer penger enn noen gang tidligere. Fundraisingrapporten utført av Deloitte for 2020 viste totale inntekter på 19,8 milliarder for de norske organisasjonene som deltok i undersøkelsen. Dette er en økning på 11,5 % fra året før. De to største inntektskildene er tilskudd fra norske myndigheter og tilskudd fra internasjonale instanser, etterfulgt av fastgiverinntekter som utgjorde om lag 12 % i 2019 mot 13 % i 2018 (Deloitte, 2020, s. 14). Giverglede blant nordmenn er stor, og hele 8 av 10 har gitt en donasjon de siste tre årene (Norges Innsamlingsråd, 2019, s. 9).

Det er en klar utvikling i unges giverglede og den viktigste årsaken til at de ønsker å støtte er deres økende engasjement i ulike saker (Norges Innsamlingsråd, 2018). Norske studenter vil bli en viktig målgruppe for veldedige organisasjoner i fremtiden, da de utgjør en betydelig andel av fremtidens største givergruppe (Norges Innsamlingsråd, 2019). På tross av en økning i pengegaver til veldedige organisasjoner, opplever enkelte kristne veldedige organisasjoner, slik som Misjonsalliansen, en nedgang i innsamlede gaver (Misjonsalliansen, 2019, s. 8). En årsak til dette er den økende graden av sekularisering i Norge, som resulterer i færre kristne i befolkningen (SSB, 2021b). For at også Misjonsalliansen skal oppnå en positiv trend, er de avhengige av å rekruttere nye unge givere som vil bli viktige for dem i fremtiden og som vil gi en langsiktig effekt.

Resultatet av færre kristne medfører at Misjonsalliansens naturlige målgruppe stadig reduseres, og de vil av den grunn ha behov for å rekruttere givere utenfor deres markedssegment. Denne studien tar utgangspunkt i å kartlegge hvem religiøse veldedige organisasjoner bør rette seg mot i markedsføringen, samt hvilke typer prosjekt potensielle givere ønsker å støtte. En anonym

sponsor bidro med 30.000 kroner til Misjonsalliansen, som ble brukt i gjennomførelsen av studiens undersøkelse. I undersøkelsen fikk dermed respondentene muligheten til å få 100 kroner for å gi disse videre til den forhåndsvalgte veldedige organisasjonen, Misjonsalliansen.

Respondentene som ønsket å få et økonomisk bidrag som skulle bli gitt vegne av dem selv, fikk to valg om å enten støtte et økonomisk prosjekt eller et humanitært prosjekt. Det økonomiske prosjektet i studien er et av Misjonsalliansens prosjekter i Ecuador for å bedre familieøkonomi gjennom støtte til yrkeskurs, opplæring i bedre businessforståelse og finansiering av mindre virksomheter. Det humanitære prosjektet er et av Misjonsalliansens prosjekter i Ecuador for å bedre kvalitet i skolen gjennom støtte til lærere, bedre utemiljø, og bedre samspill mellom skole og hjem. Ved å kartlegge hvilke studenter som velger de ulike prosjektene, vil Misjonsalliansen kunne markedsføre passende formål for potensielt nye givere.

Misjonsalliansens markeds- og innsamlingsleder, Kjetil Abrahamsen, har uttrykt at organisasjonen vil få bruk for en slik studie da det vil være nyttig for dem med en redegjørelse for hvordan unge i dag stiller seg til et slikt valg. Da organisasjonen bevisst har valgt å beholde eksisterende navn som en del av femårsstrategien for 2020-2024, er det i Misjonsalliansens interesse å undersøke hvor mange som ønsker å gi, samt hvilke fokus prosjektene bør rettes etter. Dette fordi navnet inkluderer ordet “misjon”, noe som kan være en mulig begrensning for antall givere.

For å kunne kartlegge hvilke studenter som ønsker å gi, er studien basert på ulike karakteristikkene. Karakteristikkene som benyttes i denne studien inneholder demografiske kjennetegn og ulike personlighetstrekk. De demografiske kjennetegnene er kjønn, alder, religiøsitet, om de har hørt om Misjonsalliansen, type fakultet, antall år med høyere utdanning og inntektsnivå. Personlighetstrekkene er grad av tillit og grad av empati. Disse karakteristikkene er ansett som relevante for denne studien basert på funn fra tidligere studier om giveratferd (Neumar og Hardy, 2017, s. 783).

2 Bakgrunn for studien

I dette kapitlet presenteres de relevante begrepene som er viktig for å få en grunnleggende forståelse for temaet. Deretter statens forhold til veldedige organisasjoner som omtaler nødvendigheten til slike organisasjoner som det offentlige eller markedet ikke dekker. Avslutningsvis belyses studiens interesser som aktualiserer dens betydning samt presentasjon av problemstilling.

2.1 Veldedige organisasjoner

En veldedig organisasjon, tilpasset etter norske forhold, er av Kulturdepartementet, på vegne av regjeringen, definert ut fra fem punkter. Organisasjonen må være organisert, privat, ikke viderefordre fortjenesten, selvstyrt og frivillig (Dalby et al., 2015, s.12). Slike organisasjoner har ikke profitt som motiv, men ønsker å fremme andre ulike goder for samfunnet (Dalby et al., 2015, s.12). I Norge er det i dag 192 organisasjoner som er godkjent av Innsamlingskontrollen (Innsamlingskontrollen, 2021). Det innebærer at organisasjonen må følge visse krav, eksempelvis må 65 % av innsamlede midler gå til det oppgitte formålet. I tillegg forplikter organisasjonen seg til å underlegge seg ekstern kontroll og følge spesifikke regnskapsregler samt etiske retningslinjer for innsamling (Innsamlingskontrollen, 2021).

2.1.1 Arbeid for FNs bærekraftsmål

Veldedige organisasjoner utgjør en samfunnsnyttig oppgave og Norges Innsamlingsråd arbeider gjennom sine medlemmer for å nå FNs bærekraftsmål (Norges Innsamlingsråd, 2020). Dette målet er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Veldedige organisasjoner bidrar til dette arbeidet ved å identifisere sine formål i disse målene som blant annet er god helse og livskvalitet, god utdanning, likestilling mellom kjønnene og rent vann og gode sanitærforhold (FN-sambandet, 2021).

2.2 Misjonsalliansen

Misjonsalliansen er en 120 år gammel tverrkirkelig diakonal misjonsorganisasjon. Organisasjonen bekjemper fattigdom, fremmer rettferdighet og deler den kristne troen. Arbeidet foregår hovedsakelig i Asia, Sør-Amerika og Afrika. Tradisjonelt har fokuset vært

rettet mot det strategiske satsningsområdet samfunnsutvikling, men som en del av strategien for 2020-2024 vil organisasjonen også fokusere på to øvrige områder som er arbeid og inntekt og mobilisering for rettferdighet (Misjonsalliansen, 2020, s. 3).

De siste årene har Misjonsalliansen opplevd en nedgang i totalt innsamlede gaver. Fra 2018 til 2019 var nedgangen på over en million kroner (Misjonsalliansen, 2019, s. 8), på tross av at norske innsamlingsorganisasjoner samler inn mer penger enn noen gang tidligere (Deloitte, 2020, s. 14). En forklaring på dette er et for lite fokus på rekruttering av nye givere. Misjonsalliansen er avhengig av økonomiske gaver fra støttespillere i Norge for å sikre en bærekraftig drift. Gavene deles inn i fem ulike kategorier som er enkeltgaver, fadderordning, fast giver, testamentariske gaver og gaver fra strategisk allierte (Misjonsalliansen, 2021). Som en del av den globale strategien for 2020-2024 vil organisasjonen lansere en rekke offensive kampanjer for å oppnå vekst. Ett av disse tiltakene er et nytt konsept for faste givere som vil gi dem en digital giverreise. Det innebærer at giveren kan velge mellom informasjon om lokalsamfunnsutvikling, arbeid og inntekt, eller begge deler (Misjonsalliansen, 2020, s. 11).

I tillegg til et for lite fokus på rekruttering av nye givere, opplever kristne veldedige organisasjoner, deriblant Misjonsalliansen, konsekvensen av en økende sekularisering og at stadig færre definerer seg som kristne, og enda færre er aktive innenfor den kristne tro (SSB, 2021b). Dermed er det ekstra viktig for Misjonsalliansen å undersøke om det eksisterer et mulig markedspotensial utenfor de kristne kretser. Dersom de skal nå givere innenfor dette markedspotensialet, vil det kunne være avgjørende å markedsføre en passende type prosjekt som virker tiltrekkende på denne gruppen.

2.3 Statens forhold til veldedige organisasjoner

Regjeringen redegjør for seks prinsipielle begrunnelser til hvorfor veldedige organisasjoner er viktige og hvorfor de trengs i det moderne samfunnet. For det første er de viktige samfunnsaktører gjennom det arbeidet de gjør. Hvert år utføres mange tusen timer i arbeidsinnsats for fellesskapet, og mange millioner kroner samles inn som gaver og andre former for bidrag. Det frivillige arbeidet har resultert i mange av velferdsordningene som i dag styres og finansieres i regi av det offentlige. Regjeringen har derfor som mål å opprettholde mangfoldet av veldedige organisasjoner (Kulturdepartementet, 1997).

For det andre er veldedige organisasjoner viktige som demokratiske aktører. De utgjør en betydningsfull del av det sivile samfunnet og er et bindeledd med staten og markedet på den ene siden og enkeltindividet på den andre siden. Veldedige organisasjoner er i mange tilfeller en representant og forkjemper for de svake gruppene i samfunnet slik som lavinntektsfamilier, flyktninger og arbeidsløse. En tredje grunn er knyttet til det sosiale fellesskapet veldedige organisasjoner kan være en kilde til, og på den måten dekke menneskers behov for et meningsfylt liv. Gjennom organisasjoner arbeides det mot et felles mål hvor medlemmene deler en interesse og et prosjekt. Selv om organisasjonene arbeider for ulike formål, er de alle med på å bygge og vedlikeholde et identitetsskapende fellesskap (Kulturdepartementet, 1997).

For det fjerde kan veldedige organisasjoner være tillitsskapende ved å fjerne fordommer mot mennesker fra andre kulturer, stillinger, yrkesgrupper og lignende. Den femte årsaken bygger på den fjerde og inkluderer kunnskapslæring og deling. Veldedige organisasjoner besitter i mange tilfeller et bredt kunnskapsspekter som bidrar til å øke den generelle forståelsen i samfunnet gjennom ulike kanaler slik som informasjonskampanjer. Den siste og sjette begrunnelsen er knyttet til deres samfunnsmessige mangfold og muligheten for å skape verdi- og interessefellesskap på ulike premisser. Gjennom veldedige organisasjoner kan mennesker med ulik kulturell og verdimeslig bakgrunn skape tilhørighetsskapende aktiviteter (Kulturdepartementet, 1997). Ut fra regjeringens prinsipielle begrunnelser som det er redegjort for ovenfor, tydeliggjøres betydningen av arbeidet som utføres av veldedige organisasjoner, og hvorfor det er viktig å beholde deres eksistens.

2.4 Studiens interesser

Denne studien vil være av stor interesse og betydning for flere parter. For det første vil det være nyttig for den valgte organisasjonen, Misjonsalliansen, som også er blitt bekreftet av organisasjonens markeds- og innsamlingsleder. Det vil være nyttig for organisasjonen å få et innblikk i hvem som ønsker å gi og ikke gi til organisasjonen ut fra et utvalg karakteristikk. Som følge av fallende inntekter og totalt innsamlede gaver de senere årene vil en slik kunnskap være av stor betydning for at organisasjonen skal kunne nå de rette målgruppene og øke resultatet (Misjonsalliansen, 2019, s. 8). Det vil også være interessant for Misjonsalliansen å få en indikator på hvilken type prosjekt unge kan tenke seg å støtte i fremtiden. Dermed kan

organisasjonen få en kjennskap til hvilket av de tre satsningsområdene; samfunnsutvikling, arbeid og inntekt og mobilisering for rettferdighet, i strategien for 2020-2024 de bør fokusere på i fremtiden (Misjonsalliansen, 2020, s. 3).

De siste ti årene har det vært en jevn nedgang i deltakelse på kristne arrangement i Norge (SSB, 2020c). Sekulariseringen i Norge øker ettersom graden av religiøs overbevisning og graden av religiøs deltakelse er blitt redusert (Taule, 2014). Innflytelsen til religiøse veldedige organisasjoner svekkes, da den naturlige målgruppen gradvis reduseres. Det vil av den grunn være interessant for kristne veldedige organisasjoner, som Misjonsalliansen, å redegjøre for om innflytelsen kan utvides utenfor kristne kretser. Denne studien tar utgangspunkt i å oppklare denne utfordringen kristne veldedige organisasjoner står ovenfor, og kartlegger hvilke prosjekter som bør fokuseres på utenfor den naturlige målgruppen. I tillegg kartlegger studien hvilke prosjekter Misjonsalliansen bør vektlegge innenfor kristne kretser, da konkurransen om å beholde og rekruttere disse givene stadig øker blant kristne veldedige organisasjoner.

Det er ikke bare kristne veldedige organisasjoner som opplever et økende press på å rekruttere og beholde eksisterende givere. Som følge av et stort antall veldedige organisasjoner i Norge vil presset på gaver fra givere være betydningsfullt i fremtiden. Studien vil derfor også være av stor aktualitet for veldedige organisasjoner som helhet. Studenter vil være et viktig satsningsområde for organisasjonene i fremtiden da dagens mest generøse givere er de mellom 45-54 år, som ved generasjonsskifte inkluderer dagens studenter (Norges Innsamlingsråd, 2019). Veldedige organisasjoner vil derfor også dra nytte av kjennskapet til karakteristikkene som kjennetegner studenter som ønsker å gi og ikke ønsker å gi. De kan utvide sine målgrupper ved å fokusere på passende prosjekt til ulike typer studenter. Målgruppen vil være ulik for hver enkelt veldedig organisasjon, men hver målgruppe, for eksempel aktive kristne, vil kunne berøres av samme type prosjekt uavhengig av hvilken organisasjon som prøver å kapre dem.

2.5 Problemstilling

Med hele 192 norske organisasjoner som er godkjent av Innsamlingskontrollen er det stor konkurranse om givene (Innsamlingskontrollen, 2021). Organisasjonene er avhengige av å beholde og kapre nye givere for å sikre en økonomisk bærekraftig fremtid og for å oppnå deres

formål. I dette arbeidet er studenter en interessant målgruppe å rette fokus på, i og med at denne målgruppen vil bli viktig i fremtiden.

For at organisasjonene skal kunne rette seg mot de passende målgruppene, er det nødvendig å identifisere hvilke karakteristikk som kjennetegner giverne. De ulike karakteristikkene i denne studien er både demografiske variabler og personlige egenskaper. Det vil være viktig for Misjonsalliansen å identifisere hvilke karakteristikk som kjennetegner studenter som er villig til å gi for å rekruttere nye givere. I studien ble 100 kroner gitt til Misjonsalliansen dersom studentene ønsket å gi på vegne av dem selv. Studenter som ikke ønsket å støtte, på tross av at pengegaven var sponset, vil være lite nyttig for Misjonsalliansen å fokusere på. Utelukkelse av studenter med slike kjennetegn fra målgruppen vil være viktig for å sikre unyttig bruk av organisasjonens ressurser.

Det vil også være nyttig for organisasjonene å kartlegge hvilken type prosjekt giverne ønsker å støtte for å markedsføre riktig type prosjekt til de riktige giverne. Dette vil være viktig for religiøse veldedige organisasjoner som Misjonsalliansen, fordi presentasjon av et upassende prosjekt kan medføre at potensielle givere likevel ikke ønsker å støtte organisasjonen. Som en følge av konkurranse fra andre kristne veldedige organisasjoner, er et passende prosjekt i tillegg avgjørende da giverne til slike organisasjoner stadig reduseres og har tilnærmet like karakteristikk.

På bakgrunn av dette er det utformet følgende problemstillinger:

1: Hva karakteriserer norske studenter som ønsker å gi til en religiøs veldedig organisasjon?

2: Hvilke typer prosjekt ønsker studenter som gir til religiøse veldedige organisasjoner å støtte?

3 Generell teori

Dette kapitlet starter med å presentere forskningsgapet. Videre presenteres det teoretiske rammeverket bestående av modeller og etiske teorier som danner grunnlaget for drøftelsen senere i studien.

3.1 Presentasjon av forskningsgap

Gjennom en grundig gjennomgang av eksisterende forskning er det avdekket et forskningsgap knyttet til temaet giveratferd for norske studenter. Det er utført betydelig forskning på giveratferd i mange land over hele verden, men det er lite forskning fra skandinaviske land (Neumayr og Handy, 2017, s. 783). Det finnes også en mengde forskning på karakteristikk for givere som helhet, men ikke særskilt på studenter som vil være en svært viktig målgruppe for organisasjonene i fremtiden (Conney, 2017, s. 3). Det er også mindre kjent hvilke veldedige formål og type prosjekt de ønsker å støtte (Neumayr og Handy, 2017, s. 783). Denne studien har som mål å bidra til å tette dette forskningsgapet.

3.2 Femfaktormodellen

Personlighet refererer til de karaktertrekkene som bestemmer hvordan et menneske tenker, føler og handler i ulike situasjoner (APA, 2021). Femfaktormodellen er den mest brukte og validerte personlighetsteorien i dag (Gjøsund, P., Huseby, R., Barstad, S., 2016, s. 158). Modellen er et resultat av bidragene til mange ulike forskere. Det startet med en liste på 4500 personlighetstrekk i 1936 (Lim, 2020). Videre er disse personlighetstrekkene redusert, og i 1980-årene forminsket Lewis Goldberg personlighetstrekkene til fem som han kalte “The Big Five” som senere har blitt navnet på modellen (Gjøsund et al., 2016, s. 158).

Teorien uttrykker at individers personlighet kan deles inn i fem hoveddimensjoner som til sammen danner akronymet OCEAN. Dette står for openness, conscientiousness, extraversion, agreeableness og neuroticism. På norsk representerer dette åpenhet, planmessighet, utadvendthet, medmenneskelighet og nevrotisisme. Hver av de fem faktorene har seks underfaktorer. Disse har mye til felles og er dermed gruppert under samme faktor, men samtidig forskjellige nok til at de omtales hver for seg (Gjøsund et al., 2016, s. 158).

3.2.1 Medmenneskelighet

Denne studien bygger på en av de fem faktorene; medmenneskelighet. Underfaktorene til medmenneskelighet er tillit, rettfremhet (tydelighet), altruisme/empati (selvopprofrende, hensynsfull), føyelighet, beskjedenhet og følsomhet (Lim, 2020). Medmenneskelighet, som blir brukt om omgjengelighet, innebærer at man har en tendens til å stole på andre mennesker og anta at de ønsker det beste for deg (tillit). Videre innebærer det også at man er ærlig og lett å ha med å gjøre (rettfremhet). At man ofte er villig til å hjelpe andre mennesker uten å forvente å få noe tilbake (altruisme/empati). Å tilpasse seg etter andres ønsker og behov er også et kjennetegn (føyelighet). Behovet for oppmerksomhet og skryt er i liten grad til stede (beskjedenhet). Til slutt vil en slik person også være oppmerksom på andres følelser, og ha rikelig med sympati og hensyn (følsomhet) (Gjøsund et al., 2016, s. 158). Dersom respondenten scorer høyt på de to underfaktorene tillit og altruisme (empati), vil personlighetstrekket medmenneskelighet være beskrivende for respondenten.

3.2.2 Personlighetens påvirkning på prososial atferd

Personlighet påvirker prososial atferd på to måter. For det første bestemmer personlighetskarakteristikkene hva som er det ønskelige resultatet av en handling som involverer valg (Beckers, 2006, s. 351). Når en person står overfor valget mellom å gi eller ikke gi til en veldedig organisasjon, er det større sannsynlighet for at de som i større grad er opptatt av andre folks velferd, ønsker å gi. I femfaktormodellen skiller mennesker seg fra hverandre i ønske om å være gode medmennesker, og noen mennesker er mer barmhjertige enn andre på grunn av personlighetstrekk som øker deres verdi av å gi. For det andre påvirker personlighetskarakteristikkene hva som er attraktivt i ulike situasjoner fordi mennesker vanligvis velger situasjoner som passer deres personlighet (Beckers, 2006, s. 351). Det fører til at mennesker velger det alternativet som gir dem mulighet til å uttrykke sin personlighet gjennom handling. Dermed kan personligheten beskrive årsaken til en persons prosjektvalg (Beckers, 2006, s. 351).

3.3 Ethiske teorier

Ethiske teorier er læren om hvilke handlinger som er rette og gale, eller gode og dårlige (Frank, 2019). Følgelig presenteres to etiske teorier som kan forklare hvorfor noen mennesker velger å gi til veldedige organisasjoner og andre ikke.

3.3.1 Pliktetikk

Pliktetikken tar utgangspunkt i at det finnes regler for hva som er rett og galt uavhengig av konsekvensene. Det er ikke bare resultatet av handlingen som avgjør om den er moralsk riktig, men også prinsippene bak som eksempelvis at det er galt å lyve eller å stjele. Det finnes to hovedformer for pliktetikk (Aanesen, 2019a).

Den heteronome pliktetikken går ut på at moralske plikter, som å gi til veldedige organisasjoner, kommer fra noe utenfor individet, som for eksempel en gud. Innenfor religion kan dette for de kristne være de ti bud i Bibelen og sharia i islam for muslimer. Moralske plikter kan i tillegg stamme fra ulike tradisjoner eller lovverk (Aanesen, 2019a). En religiøs person som lever etter læren i sin tro vil derfor begrunne sine handlinger som gode eller dårlige og ha et ønske om å være en gavmild person med forankring i Guds vilje (Vigeland, 2006, s. 85).

Den autonome pliktetikken går ut på at moralske plikter, som å gi til veldedige organisasjoner, kommer fra individet selv. Dette kan bety at man kommer frem til ulike moralske prinsipper i fellesskap med andre, slik som diskusjon og fellesskap i religiøse samfunn (Aanesen, 2019a). En kjent representant for den autonome pliktetikken var filosofen Immanuel Kant. Han mente at de moralske pliktene er grunnlagt i menneskets fornuft, og ikke i følelsene (Hareide, 2011). Dersom mennesket følger sin egen fornuft, vil det oppdage at fornuften sier hvilke moralske handlinger som er riktige og gale (Aanesen, 2019a). Fornuften er motivert av moralloven som Kant kalte det kategoriske imperativ (Hareide, 2011). I motsetning til den heteronome pliktetikken vil en handling som å gi til veldedige organisasjoner være forankret i en indre kilde til moralsk kunnskap og ikke stamme fra plikter utenfor individet slik som Guds vilje (Aanesen, 2019a).

3.3.2 Dydsetikk

En dyd er en stabil disposisjon eller et karaktertrekk hos et menneske, og i dydsetikken spiller følelsene en viktig rolle (Carson, Kosberg, Skauge og Laudal, 2015, s. 98). Dydsetikken hevder at veien til lykke er å bli en god person. Det innebærer å utvikle en god moralsk karakter, ha de riktige følelsene, ha de riktige holdningene og ha en velutviklet moralsk dømmekraft. Dersom man følger veien til lykke og utvikler seg til et godt menneske, vet man hvilke ulike moralske handlinger som er riktige og gale. Man vil realisere ønsket om for eksempel å gi til veldedige

organisasjoner, og det som er det beste for samfunnet i sin helhet. Dydsetikken fokuserer på personen som utfører den moralske handlingen, og i mindre grad på enkeltsituasjoner (Aanesen, 2019b).

Den moderne dydsetikken har sine røtter tilbake til den greske filosofen Aristoteles (Aanesen, 2019b). Mot, måtehold, rettferdighet og dømmekraft er fire dyder som ifølge Aristoteles og antikkens tenkere ble ansett som spesielt viktige og som kjennetegner en god person (Carson, et al., 2015, s. 97). Disse dydene er sterkt preget av samfunnet de levde i. For å innordne dydsetikken til nyere tid har moderne dydsetikere lagt til nye dyder som man ikke finner hos Aristoteles. Dette kan være dyder som barmhjertighet og veldedighet som også har blitt kalt religiøse verdier (Aanesen, 2019b; Vigeland, 2006, s. 85). Ifølge Aristoteles var det viktig å finne den riktige balansen mellom ulike laster eller ytterpunkt når en skal utvikle dyder som gavmildhet. For lite av dyden gavmildhet vil føre til gjerrighet, mens for mye gavmildhet vil føre til sløseri. En person som ønsker å oppnå lykke og utvikle seg til å bli et bedre menneske vil derfor være opptatt av å finne den gyldne middelveien mellom disse to ytterpunktene ved å engasjere seg i veldedighet og gi en pengegave til veldedige organisasjoner (Aanesen, 2019b).

4 Teori og hypoteser

Dette kapitlet presenterer det teoretiske rammeverket og relevant litteratur som danner utgangspunkt for utarbeidelsen av hypotesene. Kapitlet er strukturert etter karakteristikken som i tidligere forskning har vist å påvirke giveratferd og prosjektvalg. Litteraturen for hver av karakteristikken resulterer i tilhørende hypoteser for hver av analysedelene.

4.1 Tillit

4.1.1 Nordmenn på tillitstoppen

Tillit defineres som å tro på, eller ha en forvissning om at noen er til å stole på, eller har de egenskapene som kreves for å mestre en bestemt situasjon, eller utføre en bestemt oppgave (NAOB, u.å.). Sammenlignet med resten av verden utpeker nordiske land seg ved å være svært tillitsfulle. En betydelig større andel av befolkningen er enige i utsagnet «folk flest er til å stole på» sammenlignet med andre europeiske land (Kvittingen, 2017). I Den europeiske samfunnsundersøkelsen fra 2016 kom det frem at nordmenn er på tillitstoppen i Europa. Undersøkelsen viste at nordmenn og nordiske borgere har stor tillit til politiske institusjoner sammenlignet med andre europeiske land. Politisk tillit stiger med utdanningsnivå, og syv av ti nordmenn med høyere utdanningsnivå har tillit til Stortinget (Kleiven, 2016).

Bo Rothstein ved University of Oxford har forsket på sammenhengen mellom korrupsjon og i hvilken grad folk flest stoler på andre mennesker. Hans studier viser en sterk sammenheng mellom lav grad av korrupsjon og høy grad av tillit. Videre fant Rothstein at høy grad av tillit til politiet, domstoler og andre politiske institusjoner fører til større mellommenneskelig tillit. Velfungerende systemer er også avgjørende for å øke tilliten i samfunnet (Kvittingen, 2017). Transparency International foretar årlig en måling av grad av korrupsjon i ulike land i verden. Korrupsjonsskalaen går fra 0 (veldig korrupt) til 100 (ikke korrupt). Ved sist registrerte måling i 2020 ble 180 land sammenlignet. Norge lå helt i toppsjiktet med 84 poeng og kom på 7. plass over land med minst korrupsjon (Transparency International, 2020). Den lave graden av korrupsjon i Norge kan dermed være en forklaring på den sterke mellommenneskelige tilliten blant nordmenn (Kvittingen, 2017).

Selv om nordmenn er på tillitstoppen i Europa finnes det individuelle forskjeller i Norge. Det er flere faktorer som påvirker nordmenns tillit. Undersøkelser viser at norske menn generelt har høyere tillitt enn norske kvinner og at tilliten synker med alderen (Kleven, 2016, s. 16). Unge studenter vil dermed ha en høyere grad av tillit enn gjennomsnittet blant den eldre befolkningen. Høyere utdanning og politisk ståsted påvirker også graden av nordmenns tillit. Tillitsnivået stiger med antall år høyere utdanning (Kleven, 2016, s. 17). I tillegg varierer det fra hvert individ hva man har tillit til, og graden av nordmenns tillit vil dermed variere basert på ulike faktorer.

4.1.2 Tillit til veldedige organisasjoner

Respons Analyse foretar årlig en landsomfattende velgerundersøkelse i regi av Arendalsuka hvor formål er å kartlegge velgernes tillit. Ett av spørsmålene er hvor stor tillit respondentene har til ulike institusjoner og aktører slik som Stortinget, regjeringen, og norske medier. Svarene oppgis på en skala fra 1 til 10, hvor 1 står for ingen tillit og 10 står for full tillit. Resultatene av undersøkelsen fra 2020 viste at norske veldedige organisasjoner oppnår høyest tillit. 84 % av respondentene gav karakteren 6 eller høyere. Deretter følger Stortinget med nest høyest tillit hvor 75 % gav karakteren 6 eller høyere (Respons Analyse, 2020).

Frivillighetsbarometeret gjennomfører årlig en studie for å kartlegge atferd og holdninger i frivillighets-Norge. Studien er for Frivillighet Norges medlemsorganisasjoner i samarbeid med Kantar TNS. Barometeret viser at oppfatningen om nordmenns tillit til veldedige organisasjoner ikke er entydig. Ved sist undersøkelse i 2020 ble respondentene spurt om hvilken tillit de hadde til at pengegaver brukes på organisasjonens formål. Resultatene viste at 66 % oppgir at de tror store deler av midlene forsvinner til administrasjonskostnader, og dermed er de lite trygge på at pengene går til organisasjonens formål. Andre årsaker til at respondentene følte seg lite trygge på at pengegaver går til formålet, var høye lederlønninger, korrupsjon, dårlig økonomistyring og negative medieoppslag. I 2019 var det 14 % som var svært lite trygge, mens det i 2020 var 9 %. I andre enden av skalaen svarte 5 % at de var svært trygge i 2019, og 12 % i 2020 (Kantar, 2020). Selv om resultatene indikerer lav tillit til distribusjonen av pengegaver, er det en positiv tendens fra tidligere år.

4.1.3 Generell tillit og giveratferd

Givere til veldedige organisasjoner vet i mange tilfeller ikke hva som skjer med pengene de donerer, hvor stor andel av beløpet som går til administrasjonskostnader, eller hva pengene faktisk går til. Veldedige organisasjoner er derfor i stor grad avhengige av den generelle tilliten i samfunnet (Bekkers, 2003, s. 596). En utfordring er at donasjoner i form av frivillige gaver ikke gir giveren en lovlig rett til å vite hva som skjer med donasjonen (Bekkers, 2003, s. 597). Tillit til institusjoner er nært knyttet til en mer generell mellommenneskelig tillit, også kalt generell sosial tillit. Denne typen tillit er utenfor veldedige organisasjoners kontroll fordi den er knyttet til en mer generell utvikling i samfunnet, slik som inntektsforskjeller og kriminalitet. Selv om veldedige organisasjoner har liten påvirkning på denne typen samfunnsutvikling, spiller den en viktig rolle i tilliten til veldedige organisasjoner på det gitte tidspunktet (Bekkers, 2003, s. 607).

I 2002 ble det gjort en undersøkelse i Nederland for å kartlegge hvilken sammenheng det er mellom generell sosial tillit og beløpet som doneres. Respondentene skulle blant annet svare på to utsagn som omhandlet tillit, hvor de skulle svare på en skala fra 1 (helt uenig) til 5 (helt enig). Resultatet av undersøkelsen viste at generell tillit er positivt relatert til både det å gi og beløpet som doneres (Bekkers, 2003, s. 607).

4.1.4 Tillit sin påvirkning på prosjektvalg

De finnes ikke et åpenbart mønster i innflytelsen fra generell sosial tillit til å gi til bestemte organisasjoner og formål. Likevel vil en person som har stor institusjonell tillit, ha en positiv effekt på å gi til mange ulike formål. Det er derfor mer sannsynlig at mennesker med større grad av tillit vil støtte flere ulike typer formål og saker som oppfattes som vanskeligere å oppnå (Casale og Baumann, 2015, s. 103). Organisasjoner som fokuserer på prosjekt som ikke lett kan overvåkes av giverne, slik som å gi hjelp til fjerne land under utfordrende forhold og miljøspørsmål, krever en stor givertillit for å fremkalle donasjoner (Casale og Baumann, 2015, s. 116). Mennesker med en høy grad av tillit vil i mange tilfeller ha tiltro til at prosjektet oppnår sine formål, selv om resultatene først blir synlige mange år etter (Wiepking, 2010, s. 1085). Økonomiske formål og humanitære formål vil begge inneholde ulike prosjekter som vil kunne være av langsiktig karakter, og dermed vil mennesker med høy grad av tillit tiltrekkes av begge formålene (Wiepking, 2010, s. 1085).

Hypotese 1.

a: Høy grad av tillit er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon.

b: Høy grad av tillit er ikke relatert til noen av prosjektvalgene.

4.2 Empati

4.2.1 Empati definert

Empati defineres som innlevelsen i et annet menneskes situasjon eller tankeliv (Språkrådet, 2021). Begrepet refererer til følelser av sympati og medfølelse for andre i nød, samt å være uselvvisk (Verhaert og Poel, 2011). Empati er ikke å prøve å tenke seg hvordan man ville opplevd en situasjon, men å skjønne hvordan en annen person opplever det. Et viktig kjennetegn ved empati er at man anerkjenner motivene til medmennesker og ikke ser dem med utgangspunkt i egne motiv. Motivene til andre mennesker kan være ulike ens egne motiver. Empati har sammenheng med både holdninger og menneskesyn, og vises ofte gjennom handlinger som å gi til veldedige organisasjoner (Paulsen og Hårberg, 2019).

4.2.2 Altruisme blant nordmenn

Empati er kjent for å være sterkere for en viss personlighetstype (Bennett, 2002, s. 19) og er ett av hovedtrekkene for en person med en altruistisk personlighet (Beckers, 2006, s. 352). Tidligere har nordmenn hatt en mindre moderne verdiorientering, men i løpet av det første tiåret av 2000-tallet har verdiorienteringen endret seg, og penger og konsum har ikke en like stor betydning i menneskers liv. Et viktig bidrag i denne perioden er økende altruisme blant nordmenn. Historiske hendelser, slik som klimatrusler og flyktningkriser, har hatt betydning for en endring i nordmenns verdier (Torsøe, 2017). Det er gjort en undersøkelse blant 63 land for å kartlegge hvor empatiske befolkningene er. På tross av en positiv utvikling siden år 2000, scorer Norge 3 av 8, hvor 1 er lav empati og 8 er høy empati (Chopik, O'Brien, Konrath, 2017).

4.2.3 Sosialt nettverk

Sosialpsykologisk forskning uttrykker at evnen til å vise empati for andre er viktig for å utvide det sosiale nettverket. Å danne og opprettholde relasjoner er et viktig personlighetstrekk for å forstå andres følelser. Mennesker som tilpasser seg bedre i sosiale sammenhenger har i flere tilfeller høyere grad av empati. Samtidig er mennesker med høyere grad av empati kjent for å

ville gi til veldedige organisasjoner, hovedsakelig fordi de i større grad forstår potensielle mottakeres behov (Wiepking og Maas, 2009, s. 1977).

4.2.4 Empati sin påvirkning på giveratferd og prosjektvalg

Empati blir ofte ansett å påvirke giveratferd (Bennett, 2002, s. 18). Mennesker med høyere grad av empati gir mer til veldedige organisasjoner enn mennesker med lavere grad av empati. Dette fordi mennesker med høyere grad av empati i større grad forstår andre menneskers behov (Wiepking og Maas, 2009, s. 1977). Empati øker også generøsiteten som vil ha betydning for beløpet som doneres (Beckers, 2006, s. 357).

Empatiske mennesker er opptatt av en rettferdig behandling av andre som er i samsvar med deres rettigheter og likeverd (Webb og Khoo, 2010, s. 2). Evnen til å føle med andre er av stor betydning når mottakerne er sårbare og trenger beskyttelse. Dette tilsier at empatiske givere i større grad blir tiltrukket av prosjekt som aktiverer empati og er drevet av en altruistisk motivert hjelp hvor målet er å øke andres velferd (Verhaert og Poel, 2011, s. 1289).

Fattige mennesker har større forståelse for det å være fattig og dermed sympatiserer de i større grad med mennesker i slike vanskelige situasjoner. Dermed er sannsynligheten større for at fattige mennesker donerer til mennesker i nød (Bennett, 2002, s. 14). I motsetning vil sannsynligheten for at rike mennesker donerer til mennesker i nød være stor, men ikke av empatisk bekymring, men for bedre selvfølelse (Bennett, 2002, s. 14). Derimot sympatiserer rike mennesker i større grad med bærekraftige formål og donerer dermed i større grad til miljøformål (Bennett, 2002, s. 14).

Det er mer sannsynlig at mennesker med større grad av empatisk bekymring vil støtte formål som omhandler helse og sosiale tjenester slik som skole og utdanning (Neumayr og Handy, 2017, s. 790). Ved valg mellom ulike formål som er altruistisk motivert kan giverens personlige bakgrunn og tidligere livserfaringer ha en viktig betydning. En person som har opplevd alvorlig sykdom i nær familie vil eksempelvis ønske å støtte et helserelatert prosjekt slik som kreftforskning, mens en person som har vokst opp i en familie med trang økonomi vil ønske å støtte prosjekt for bedre familieøkonomi (Breeze, 2010, s. 31). Dermed vil empatiske

mennesker gi til den type formål de selv opplever som empatiske ut fra personlig bakgrunn og tidligere livserfaringer.

Hypotese 2:

a: Høy grad av empati er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon.

b: Høy grad av empati er positivt relatert til å gi til humanitære formål.

4.3 Religion

4.3.1 Religiøs tilhørighet

Tilhørighet til en religion og menighet spiller en viktig rolle i mange menneskers liv. I Norge står kristendommen spesielt sterkt, og i 2019 hadde Den norske kirke omkring 3,6 millioner medlemmer som tilsvarer omtrent 70 % av befolkningen (SSB, 2020c). Dette er likevel en nedgang på nærmere 4 prosentpoeng fra 2010 (Bolsgård, 2020). Samtidig som Den norske kirke opplever en nedgang i antall medlemmer, øker antall medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke (SSB, 2020d).

4.3.2 Religiøs deltakelse

Deltakelse i et religiøst fellesskap går utover det å bare føle en tilhørighet til en religion. I kristendommen, som er den største religionen i Norge, innebærer det blant annet deltakelse på gudstjenester, konfirmasjoner, dåp og kirkelige vielser. De siste ti årene har det vært en jevn nedgang i deltakelse på slike arrangement (SSB, 2020c).

4.3.3 Norge mot et sekulært samfunn

Norge har de siste 10 årene blitt et mer sekularisert samfunn. Det innebærer at religion får mindre betydning i hvordan mennesker lever og tenker. Begrepet blir også brukt for å beskrive hvordan enkeltmennesker, kulturen og samfunnet blir frigjort fra religiøse autoriteter og normer. I en sekulær stat er det ingen statsreligion, og religionsfriheten står sterkt (Taule, 2014). De siste ti årene har det vært en stor nedgang i antall religiøse i Norge, da de religiøst tilhørende har blitt redusert fra en andel på 47 % til 36 % (SSB, 2021b). Å måle graden av sekulariseringen i Norge er komplisert fordi det inkluderer ulike faktorer i endring. Likevel er det mulig å se sammenhengen med noen sekulariseringsteorier. Når stat og kirke blir selvstendige og tydelig

skilt, skapes det sekularisering gjennom adskillelse. Historisk sett har stat og kirke vært nært knyttet til hverandre, men i senere tid har kirken mistet mye av sin politiske og sosiale innflytelse (Taule, 2014). I 2012 ble ordningen med det såkalte kirkelige statsråd avviklet, og i 2017 ble nye endringer vedtatt om Den norske kirke som skapte et tydelig skille mellom kirke og stat (Barne- og familiedepartementet, 2019). En annen teori er økt sekularisering når graden av religiøs overbevisning og graden av deltakelse i religiøse handlinger blir svekket. Religion er også blitt et mer privat anliggende, som fremkommer ved nedgangen i antall medlemmer i Den norske kirke, samtidig som det er en økning i antall medlemmer i andre tros- og livssynssamfunn. Dette er også en medvirkende årsak til økt sekularisering i samfunnet (Taule, 2014).

4.3.4 Sammenheng mellom tilhørighet og deltakelse

I 2017 ble det gjort en undersøkelse blant Norges befolkning for personer fra 15 år og oppover om religiøs tilhørighet og deltakelse. Statistikken viste at 50 % av alle over 15 år tilhørte en religion eller trosretning. Andelen av religiøse som deltok på gudstjenester eller religiøse møter månedlig var derimot bare 19 %. Dette viser at hele halvparten av befolkningen anser seg som troende, men blant disse deltar bare omtrent en femtedel på religiøse arrangement (SSB, 2018). En forklaring på dette kan være at for mange er kirken i dag mer en tradisjonsbærer enn den er av religiøs betydning. Flere av disse fortolker tradisjonen annerledes, og kirken blir ansett som en sekulær arena for overgangsritualer som dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelse. De godtar at andre ser på kirken av religiøs betydning, mens de selv oppsøker den på tradisjonelt grunnlag (Forskning, 2018). Religiøs tilhørighet er i denne studien de som er troende, men ikke utøver religion utover tradisjonelle årsaker. Religiøs deltakelse er i denne studien de som er troende, og som deltar aktivt på religiøse arrangementer.

4.3.5 Religion og giveratferd

Religiøsitet er en av de mest diskuterte faktorene for prososial atferd. Det er kjent at religiøse mennesker gir oftere og mer enn de som ikke er religiøse, selv etter å ha undersøkt for demografiske variabler (Helms og Thronton, 2011, s. 374). Graden av religiøsitet baseres på religiøs tilhørighet og religiøs deltakelse.

4.3.6 Religiøs tilhørighets påvirkning på giveratferd

De med religiøs tilhørighet gir til veldedige organisasjoner fordi de oftere ser på det som deres oppgave å hjelpe (Bekkers og Wiepking, 2011a, s. 952). Religion påvirker hvordan en ser på andre mennesker ved å gi et kognitivt rammeverk. Dette innebærer at man ser på menneskeheten som noe større enn den personlige sfæren en tilhører (Brown og Ferris, 2007, s. 91). Religiøst tilhørende gir også fordi de ofte har sterkere prososiale verdier sammenlignet med mennesker uten religiøs tilhørighet (Bekkers og Wiepking, 2011a, s. 952). Det er derfor større sannsynlighet for at de med religiøs tilhørighet gir til religiøse organisasjoner og prosjekter (Wiepking, 2010, s. 1076).

4.3.7 Religiøs deltakelses påvirkning på giveratferd

I tillegg til å ha sterkere prososiale verdier, har de troende med religiøs deltakelse, mer tilknytning til et religiøst samfunn (Bekkers og Wiepking, 2011a, s. 941). Det bringer dem igjen inn i sosiale nettverk, som også er en faktor for høyere utdannedes giveratferd (Brown og Ferris, 2007). Tilknytning til religiøse samfunn medfører at de står ovenfor en sterkere norm om å gi, og et høyere press for å opprettholde en viss standard for omverden (Bekkers og Wiepking, 2011a, s. 941). Likevel ønsker ofte troende med aktiv religiøs deltakelse å gi utover normative årsaker.

Penger og rikdom kan være et viktig tema innenfor religion. Innad i de fleste religioner er et viktig moralsk prinsipp å ikke tenke på egen vinning, men å bruke pengene slik at det gagnar flest mulig. Et annet viktig prinsipp innen religioner er å gi til de dårligere stilt ved å bidra til blant annet veldedige organisasjoner (Dahle u.d.). De fleste religiøst aktive har et sterkere forhold til læren enn de religiøst tilhørende, og dermed praktiserer læren sin ved at de faktisk ønsker å gi (Casale og Baumann, 2015, s. 101).

Troende med aktiv religiøs deltakelse har også høyere giveratferd ettersom de som oftest støtter sitt religiøse samfunn i tillegg til å støtte andre veldedige organisasjoner (Wiepking, 2010, s. 1074). Religiøs tilhørighet øker også sannsynligheten for å gi, da de gir til både religiøse veldedige organisasjoner samt ikke-religiøse veldedige organisasjoner, sammenlignet med dem uten religiøs tilhørighet som vanligvis ville gitt til ikke-religiøse formål (Casale og Baumann, 2015, s. 102).

4.3.8 Grad av religiøsitet sin påvirkning på prosjektvalg

En person som anser seg som religiøst troende, men som ikke er religiøst aktiv og lever etter læren, vil ønske å støtte flere ulike typer formål med både økonomiske og humanitære formål (Wiepking, 2010, s. 1076). En person som ønsker å leve etter sin Guds vilje og praktiserer læren vil derimot i større grad anse verdier som omsorg, veldedighet og barmhjertighet som viktige. En person som lever nærmere læren vil også i større grad kunne anerkjenne materielle goders uheldige konsekvenser fordi dette anses som en felles lærdom innenfor religiøse skrifter. Ved valg mellom ulike typer prosjekt vil de med religiøs deltakelse ønske å støtte humanitære prosjekt som omhandler bedre utdanning for barn da dette kan fremstå som et mer medmenneskelig formål enn økonomiske prosjekt (Casale og Baumann, 2015, s. 102).

Hypotese 3

a: Høy grad av religiøsitet er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon.

b: Høy grad av religiøsitet er positivt relatert til å gi til humanitære formål.

4.4 Utdanning

4.4.1 Høyere utdanning i Norge

I Norge er andelen av befolkningen med høyere utdanning lavere sammenlignet med andre industriland (Schei, 2020). Til tross for dette har det vært en jevn økning i utdanningsnivået de siste ti årene, og i 2020 var nærmere 38 % av alle 19-24 åringer i høyere utdanning sammenlignet med omkring 31 % i 2010. Det er også store forskjeller mellom kjønnene, og over 16 % flere kvinner har høyere utdanning sammenlignet med menn i aldersgruppen 19-24 år (SSB, 2021a).

4.4.2 Høyere utdanning gir mulighet til å gi

Individens menneskelige og økonomiske situasjon gjenspeiler deres evne til å kunne gi. Dersom evnen til å gi måles i utdanningsnivå, vil det forventes en økning i giveratferd i takt med antall år høyere utdanning (Wang og Graddy, 2008, s. 30). Årsaken til det er at økonomien i snitt vil være bedre etter en fullført høyere utdanning enn for dem uten en fullført høyere utdanning. Med bedre økonomi er sannsynligheten større for å gi til veldedige organisasjoner, fordi muligheten for å gi er til stede. Generøsiteten til høyere utdannede er likevel ikke kun basert på

den bedre økonomiske situasjonen, men også faktorer som høy grad av tillit og empati (Wiepking og Maas, 2009, s. 1988).

4.4.3 Sosial innflytelse

Høyere utdannede donerer mer til veldedige organisasjoner fordi utdanning gir en sosialiserende innflytelse som er en konsekvens av at man blir mer sosial via studiene. Lengre utdanning fører til større sosial innflytelse og økt kunnskap om samfunnet, og dermed om mennesker som ikke er i samme situasjon som en selv. Høyere utdannede får en mer prososial holdning til situasjoner eller personer som ikke er direkte relatert til dem selv, miljø saker og samfunnet som helhet (Wiepking og Maas, 2009, s. 1978). Høyere utdannede forflyttes oppover i et sosialt hierarki hvor en utvider hverandres informasjonskilder og fremmer bevissthet om samfunnet (Wang og Graddy, 2008, s. 30-31).

4.4.4 Høyere utdanning og abstrakt tenkning

For å kunne ha tillit til et lite definert formål til en veldedig organisasjon, kreves en viss grad av abstrakt tenkning. Uten abstrakt tenkning, som opparbeides gjennom høyere utdanning, vil mennesker foretrekke å donere til et mer konkret formål. Ofte er formålet til veldedige organisasjoner lite konkret, og det kreves dermed tillit til organisasjonene gjennom abstrakt tenkning. Dermed vil høyere utdannede, med større grad av tillit grunnet abstrakt tenkning, donere til et bredere spekter av veldedige organisasjoner, og donere mer fordi de er mer tillitsfulle (Wiepking og Maas, 2009, s. 1988).

4.4.5 Høyere utdanning gir kognitive ferdigheter

Universitet i Stavanger publiserte i november 2020 et forskningsnotat basert på en artikkel om hvorvidt utdanning fører til høyere intelligens. Studien ble basert på «How Much Does Education Improve Intelligence? A Meta-Analysis» fra 2018 av Stuart J. Ritchie og Elliot M. Tucker-Drob. Den systematiske kunnskapsoversikten hadde som formål å undersøke sammenhenger mellom intelligens og utdanning, og i hvor stor grad utdanning påvirker intelligensen. Resultatene av metaanalysen indikerte at et lengre utdannelsesløp fører til høyere intelligens. Dette betyr at det er et kausalt forhold mellom lengre utdanning og intelligens. Forskningen på kognitive ferdigheter indikerte at utdanning har en kausal effekt på resultatet på tradisjonelle intelligens tester (Universitetet i Stavanger, 2020). Mennesker med høyere

kognitive ferdigheter donerer mer til veldedige organisasjoner, fordi høyere kognitive ferdigheter medfører større forståelse for mennesker i verre omstendigheter enn dem selv, og nødssituasjoner hvor pengedonasjoner er nødvendig (Wiepking og Maas, 2009, s. 1977; Bekkers og De Graaf, 2005, s.13).

4.4.6 Høyere utdannede donerer mer

Høyere utdannede med høyere kognitive ferdigheter, større grad av tillit og større sosialt nettverk har dermed lettere for å forstå behovet for andre mennesker som befinner seg i en annen situasjon enn dem selv (Wiepking og Maas, 2009, s. 1988). Økt forståelse for omverden fører til mer empati for uheldige situasjoner og medmennesker. Som tidligere antatt gir empatiske mennesker mer til veldedige organisasjoner, og høyere utdannende gir dermed mer fordi de har en altruistisk personlighet (Yen, 2002, s. 839). Mennesker med flere antall år med høyere utdanning donerer derfor oftere og mer enn dem med færre år.

4.4.7 Høyere utdanning sin påvirkning på prosjektvalg

Ved valg mellom ulike typer prosjekt har mennesker med få antall år høyere utdanning vist å ville støtte prosjekt som omhandler helse- og nødhjelp, mens mennesker med flere års høyere utdanning er mer tilbøyelige til å velge prosjekt for virksomhets- og utviklingshjelp (Srnrka, Grohs & Eckler, 2003, s. 76). En årsak til ulikheten i prosjektvalg kan ha sammenheng med grad av tillit som opparbeides gjennom studietiden. Mennesker med få antall år høyere utdanning har som vist en lavere grad av tillit sammenlignet med dem med flere års høyere utdanning. Førstnevnte vil dermed ha mindre tillit til formål som utviklingshjelp, da de heller foretrekker mer håndfaste prosjekter (Wiepking, 2010, s. 1085). Mennesker med høyere utdanning vil derimot ha større tillit til virksomhets- og utviklingshjelp, da de lettere forstår behovet for mer omfattende formål (Wiepking, 2010, s. 1085). I valget om hvilket prosjekt de ønsker å støtte velger dermed mennesker med flere års høyere utdanning økonomisk relaterte formål.

Hypotese 4:

a: Flere år med høyere utdanning er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon.

b: Flere år med høyere utdanning er positivt relatert til å gi til økonomiske formål.

4.5 Lønn

4.5.1 Utvikling i nasjonalinntekt per innbygger

Norge har de siste tiårene opplevd en stor økonomisk vekst, og har siden 1970 til i dag utviklet seg fra å være et middels rikt land til å være blant de rikeste OECD landene (SSB, 2017a, s. 44). Økningen i inntekt og velferd har vært høyere enn for andre industriland. I 1970 hadde Norge et inntektsnivå under gjennomsnittet for industrilandene, mens det i 2018 var 40 % over gjennomsnittet (NHO, 2018, s. 12). For å sammenligne utviklingen i den disponible inntekten per innbygger brukes realinntekt som beskriver gjennomsnittsinntekten i et land og korrigerer for prisstigning på varer og tjenester. I 2016 var den disponible inntekten per innbygger 508 000 kroner i Norge, mens den i 1970 var 191 000 kroner (SSB, 2017a, s. 50). Sammenlignet med andre land var inntekten per innbygger i 2016 11 % høyere i Norge enn i USA og over 30 % høyere enn i Danmark, Sverige og Tyskland. Selv om Norge har en gjennomsnittlig høy disponibel inntekt per innbygger, finnes det likevel forskjeller på inntektsnivåene blant nordmenn (SSB, 2017a, s. 47).

4.5.2 Effekten av oppfatning av penger

Innenfor en inntektsgruppe kan det eksistere store forskjeller på om man gir og beløpet som doneres. Dette har sammenheng med ulik oppfatning av penger og hvor mye en person anser som nødvendig å ha til personlig forbruk og sparing før man gir (Yao, 2015, s. 3). Dersom en person opplever en følelse av utilstrekkelighet og et behov for å spare, uavhengig av den faktiske finansielle situasjonen, reduserer dette sannsynligheten for å gi og beløpet som doneres. For at en person skal gi, er det derfor avgjørende at man føler på en økonomisk stabilitet for personlig økonomi før man velger å gi til andre, uavhengig av inntektsnivå (Wiepking og Breeze, 2011, s. 21).

4.5.3 Inntektselastisitet

Selv om det i de fleste studier anses å være en positiv sammenheng mellom de høyt velstående i høyere inntektsgrupper og giveratferd, er det større usikkerhet rundt inntektselastisiteten (Meer og Priday, 2020, s. 2). Det er et mål som uttrykker sammenhengen mellom inntekt og giveratferd. Inntektselastisiteten viser endringen i beløpet som doneres i forhold til inntektsendringen. En inntektselastisitet mellom 0 og 1 uttrykker at giveratferden er uelastisk. Det kan sammenlignes med et nødvendighetsgode og indikerer at dersom inntekten øker, vil

beløpet som doneres øke, men i mindre grad enn økningen i inntekt. En inntektselastisitet større enn 1 uttrykker en elastisk giveratferd. Sammenlignet med et luksusgode vil beløpet som doneres øke i en høyere takt enn økningen i inntekt (Wiepking og Bekkers, 2012, s. 231).

4.5.4 Uelastisk giveratferd

Forskning på inntektselastisitet viser at giveratferd er sammenlignbart med et nødvendighetsgode og er uelastisk; mennesker øker beløpet de donerer når inntekten øker, men økningen er lavere enn økningen i inntekt (Wiepking og Bekkers, 2012, s. 231). Et fellestrekk i de fleste studier er en «U-formet» giverkurve som viser at den gjennomsnittlige andelen av inntekten som doneres er størst for de med lavest og høyest inntekt, mens de i mellominntektsgruppen donerer minst (Meer og Priday, 2020, s. 2). Mennesker i lavinntektsgruppen har vist å donere en proporsjonalt høyere andel av inntekten enn de mer velstående. Undersøkelser har vist at fattige donerer mellom 3,5 % og 4 % av inntekten, mens de i høyinntektsgruppen kun donerer 1-2 % (Bennett, 2012, s. 872). En av forklaringene på dette er at fattige mennesker lever nærmere de sosiale problemene; slik som dårlige boforhold og tilgang til mat og medisiner. Det er derfor en større sannsynlighet for at de gir på tross av at de selv lever under dårlige økonomiske kår (Bennett, 2012, s. 873).

4.5.5 Lønnsnivå og giveratferd

Inntekt er i mange tilfeller ansett som en viktig faktor for å gi penger til veldedige organisasjoner og for beløpet som doneres (Casale og Baumann, 2015, s. 101). For at mennesker skal gi er det i de fleste tilfeller avgjørende at den personlige økonomien oppleves som tilstrekkelig før en har evnen til å gi penger til andre. Det er derfor en større sannsynlighet for at mennesker med høy inntekt har penger til overs som kan brukes på donasjon når en ønsker det (Yao, 2015, s. 3).

Selv om mennesker med høyere inntekt har større mulighet for å donere penger enn de med lavere inntekt, viser det seg at Norge ikke er blant de landene som gir mest til veldedige organisasjoner. Norge kom i 2018 på 13. plass på CAF World Giving Index som årlig undersøker giveratferd mellom ulike land i verden (CAF, 2018, s. 11). Dette på tross av at halvparten av landene på listen over de 20 mest generøse landene er klassifisert som

utviklingsland. Indonesia som troner øverst på listen, er klassifisert som et lav-middels-inntektsland (CAF, 2018, s. 10).

I 2017 ble det gjennomført en undersøkelse for studenter ved University of Minnesota for å kartlegge hvorvidt de ønsket å gi til en organisasjon. Hele 96 % av respondentene oppga at de ikke ønsket å gi grunnet deres økonomiske situasjon. Studentene opplevde ulike finansielle utfordringer i studietiden, og ønske om å gi oppstod ikke før endt høyere utdanning, da den økonomiske situasjonen ble ansett som mer stabil (Conney, 2017, s. 25). Studentene uttrykte at ønsket om å gi kom av tilhørighet til den gitte organisasjonen, og ikke av deres økonomiske situasjon (Conney, 2017, s. 21). Det er altså mulighet for at studenter gir, men det avhenger i stor grad av om de føler på en tilhørighet til det gitte formålet (Conney, 2017, s. 21).

4.5.6 Lønn sin påvirkning på prosjektvalg

Pengegaver til veldedige organisasjoner kan for enkelte være et uttrykk for personlig lidenskap og en form for selvrealisering. Mennesker gir dermed til prosjekt som relaterer til deres personlige smak og er opptatt av organisasjonens omdømme. Mennesker med høyere inntekt gir til et bredere spekter av prosjekt sammenlignet med dem med lavere inntekt. Rike mennesker er tilbøyelige til å støtte saker som omhandler blant annet kunst, kultur, økonomisk utvikling, utdanning og sosial velferd (Bennett, 2012, s. 873, Lloyd, 2004, s. 2). Studenter som velger å gi fordi de kjenner på tilhørighet til en organisasjon, velger dermed prosjekt ut fra sitt personlige anliggende (Conney, 2017, s. 21).

Hypotese 5:

a: Høyere lønnsnivå er verken positivt eller negativt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon.

b: Høyere lønnsnivå er ikke relatert til noen av prosjektvalgene.

5 Data

I dette kapitlet presenteres studiens avhengige og uavhengige variabler. Videre presenteres de valgte kontrollvariablene som benyttes i studien.

5.1 Variabler

Hensikten med studien er todelt; den tar sikte på å finne sammenheng mellom et utvalg karakteristikk og giveratferd, samt hvilken type prosjekt giverne ønsker å støtte. Studien inkluderer flere kontrollvariabler som antas å ha en innvirkning på giveratferd. Valg av variabler er i hovedsak basert på tidligere studier om giveratferd, og variabler som da er benyttet. I tillegg er det foretatt egne vurderinger på variabler som antas å ha en påvirkning på giveratferd i denne studien.

5.1.1 Avhengig variabel

Det er en avhengig variabel til hver av de to analysedelene av studien. Begge disse variablene er binomiske variabler, som vil si en kategorisk variabel som kun har to mulige utfall (Field, 2009, s. 8). I første del er den avhengige variabelen studentenes giveratferd, hvor de fikk valget mellom å gi 100 kroner på vegne av dem selv til Misjonsalliansen, eller ikke støtte organisasjonen. Denne avhengige variabelen deles inn i “nei” (verdi 0) og “ja” (verdi 1). I den andre delen er den avhengige variabelen prosjektvalg, som beskriver hvilket prosjekt studentene valgte å støtte. Denne avhengige variabelen deles inn i det humanitære prosjektet “prosjekt 2” (verdi 0), og det økonomiske prosjektet “prosjekt 1” (verdi 1).

I forkant av spørreundersøkelsen fikk respondentene informasjon om hva Misjonsalliansen var, og hvilket formål de to prosjektene gikk til. Prosjekt 1 som er det økonomiske prosjektet går til å bedre familieøkonomien i Ecuador som Misjonsalliansen arbeider og fokuserer på ved å gi støtte til yrkeskurs, opplæring i bedre businessforståelse, samt finansiering av mindre virksomheter. Visjonen bak dette er å skape økonomiske og verdiskapende ressurser til enkeltpersoner og lokalsamfunnet. Prosjekt 2 som er det humanitære prosjektet går ut på å forbedre kvaliteten i skolen. Dette gjøres ved å gi støtte til opplæring av lærere, bedre utemiljøet på skolen, og rette fokus på samspillet mellom lærere og foreldre i hvordan de best kan hjelpe til med barnas utdanning. Prosjekt 2 fremsto dermed i spørreundersøkelsen som et mer

medmenneskelig prosjekt sammenlignet med prosjekt 1 som fremsto som et mer økonomisk prosjekt. De to prosjektene er derfor definert som det “økonomiske prosjektet” og det “humanitære prosjektet” i denne studien.

5.1.2 Uavhengig variabel

De to avhengige variablene er målt opp mot et utvalgt karakteristikk som antas å ha innvirkning på giveratferd og prosjektvalg. De uavhengige variablene er grad av tillit, empati, religiøsitet (målt ved hjelp av religiøs tilhørighet og religiøs deltakelse) utdanning og inntekt.

5.1.3 Kontrollvariabler

Det vil være rimelig å anta at det ikke bare er de 5 utvalgte karakteristikkene som har innvirkning på en persons giveratferd og prosjektvalg. Studien inkluderer derfor flere kontrollvariabler som antas å ha en påvirkning basert på tidligere studier (Neumayr og Handy, 2017, s. 788). Kontrollvariablene er kjønn, alder, om de har hørt om Misjonsalliansen, hvilket fakultet de studerer ved og hvilken type religion de tilhører. For å styrke studiens reliabilitet er kontrollvariablene inkludert i analysen, for å utelukke at giveratferd og prosjektvalg kun blir basert på de valgte uavhengige variablene.

6 Metode

Dette kapittelet har som formål å beskrive den metodiske tilnærmingen bak studien, og begrunne valget for denne. En metode betyr en planmessig fremgangsmåte (Gripsrud, Olsson og Silkoset, 2017, s. 15). Innledningsvis gir kapittelet en innføring i forskningsdesignet. Videre presenteres datainnsamlingen og studiens populasjon og utvalg. Deretter introduseres studiens måleinstrument og deres tilhørende forutsetninger. Siste del av kapittelet tar for seg kvalitetssikringen til studien ved hjelp av studiens validitet og reliabilitet.

6.1 Forskningsdesign

Et forskningsdesign er en beskrivelse av hvordan analysen skal legges opp for at man skal kunne løse den aktuelle problemstillingen. Klassifisering av ulike typer design deles i hovedgruppene eksplorativt design, deskriptivt design og kausalt design. Klassifiseringen baserer seg på designets formål med undersøkelsen (Gripsrud et al., 2017, s. 47).

Denne studien bygger på et kausalt design. Formålet med et slikt design er å undersøke mulige årsakssammenhenger mellom to variabler (Gripsrud et al., 2017, s. 54) som innebærer å kunne hevde at en variabel X er årsak til en annen variabel Y (Sekaran og Bougie, 2016, s. 44). For å hevde at det eksisterer en kausal sammenheng er det fire forutsetninger som må være oppfylt. For det første må det være en samvariasjon mellom den uavhengige variabelen og den avhengige variabelen (Sekaran og Bougie, 2016, s. 44). Etter en grundig gjennomgang av eksisterende litteratur og forskning på temaet “giveratferd” er det vist å være en årsakssammenheng mellom studiens uavhengige variabler og avhengige variabler. For det andre må den uavhengige variabelen komme før den avhengige variabelen i tid (Sekaran og Bougie, 2016, s. 44). Respondentenes svar er formet av deres karakteristika som er medfødt eller formet over tid. For det tredje må det heller ikke foreligge andre mulige årsaker til samvariasjonen (Sekaran og Bougie, 2016, s. 44). For å sikre dette kravet er det som beskrevet i kapittel 5.1.3 inkludert flere kontrollvariabler for å isolere årsakssammenhengen mellom de uavhengige variablene og de avhengige variablene. Til slutt må det finnes en logisk forklaring ut fra en teori som forklarer hvorfor den uavhengige variabelen påvirker den avhengige variabelen (Sekaran og Bougie, 2016, s. 44). Underbyggelsen for de uavhengige variablenes påvirkning på de avhengige variablene er forankret i teorikapittel 4.

6.2 Datainnsamling

Det skilles vanligvis mellom to ulike tilnæringer for innhenting av data; primærdata og sekundærdata. Studien tar sikte på å gi svar på en klart avgrenset og aktuell problemstilling. Det var derfor mest hensiktsmessig å benytte primærdata som er data innsamlet for det spesifikke formålet (Sekaran og Bougie, 2016, s. 43). Det ble utviklet et strukturert spørreskjema som ble gitt til et representativt utvalg av populasjonen. I og med at ingen respondenter kan identifiseres gjennom spørsmålene i undersøkelsen ble det ikke søkt til NSD - Norsk senter for forskningsdata i forkant av datainnsamlingen. Da det ikke ble søkt om behandling av personopplysninger hos NSD ble enkelte demografiske variabler fjernet i etterkant for å sikre respondentenes fulle anonymitet.

6.3 Populasjon og utvalg

Populasjon betyr befolkning og er samlingen av alle enhetene som en problemstilling gjelder for (Johannessen, Christoffersen og Tufte, 2011, s. 258), mens utvalget er den gruppen innenfor populasjonen som måles eller undersøkes i forskningen (Beech, 2015, s. 45). Populasjonen i denne studien er alle de godt og vel 300 000 studentene som er registrert ved landets universiteter og høyskoler (SSB, 2020g). I og med at denne populasjonen omfatter mange enheter ville det vært vanskelig å gjennomføre en undersøkelse som inkluderte hele populasjonen. Det er derfor gjennomført en utvalgsundersøkelse som består av et representativt utvalg for hele populasjonen som består av 299 respondenter for giveratferd, og 232 respondenter for prosjektvalg, da dette er respondentene som ønsket å gi. For at de enhetene man undersøker skal utgjøre et representativt utvalg må sammensetningen av viktige egenskaper tilsvare sammensetningen i populasjonen (Johannessen et al, 2011, s. 259). Årsaken til at nettopp studenter er valgt som studiens populasjon er fordi det ikke foreligger en slik type forskning for denne målgruppen i Norge. Ettersom dette vil bli en viktig målgruppe for veldedige organisasjoner i fremtiden er det en interessant målgruppe å undersøke.

	Mann	Kvinne	Total
Antall observasjoner	97	202	299
Religiøs tilhørighet			
Ja	40	81	121
Nei	57	121	178
Religiøs deltakelse			
Aldri eller sjelden	58	116	174
Årlig	16	42	58
Månedlig	8	16	24
Ukentlig	14	26	40
Daglig	1	2	3
Utdanning (antall år)			
1	11	42	53
2	21	24	45
3	30	79	109
4	12	19	31
5	15	20	35
6	4	12	16
7	2	3	5
8	2	1	3
9	0	2	2
Lønn			
0-50.000	28	57	85
50.000-100.000	18	60	78
100.000-150.00	24	36	60
150.000-200.00	11	20	31
200.000+	16	29	45
Alder			
Under 25 år	67	144	211
Over 25 år	30	58	88
Fakultet			
Teknologi og realfag	13	18	31
Avd. for lærerutdanning	7	33	40
Helse- og idrettsvitenskap	14	47	61
Handelshøyskolen	35	33	68
Samfunnsvitenskap	11	18	29
Annet	17	53	70
Type religion			
Kristen	42	110	152
Ateist	16	34	50
Annet	39	58	97

Tabell 1: Utvalgskarakteristikk giveratferd fordelt på kjønn

	Mann	Kvinne	Total
Antall observasjoner	72	160	232
Religiøs tilhørighet			
Ja	39	93	132
Nei	33	67	100
Religiøs deltakelse			
Aldri eller sjelden	42	89	131
Årlig	10	31	41
Månedlig	7	14	21
Ukentlig	12	25	37
Daglig	1	1	2
Utdanning (antall år)			
1	8	32	40
2	13	19	32
3	26	68	94
4	10	17	27
5	11	13	24
6	2	6	8
7	0	3	3
8	2	0	2
9	0	2	2
Lønn			
0-50.000	23	38	61
50.000-100.000	11	55	66
100.000-150.00	19	31	50
150.000-200.00	7	15	22
200.000+	12	21	33
Alder			
Under 25 år	53	119	172
Over 25 år	19	41	60
Fakultet			
Teknologi og realfag	9	15	24
Avd. for lærerutdanning	2	27	29
Helse- og idrettsvitenskap	10	38	48
Handelshøyskolen	31	28	59
Samfunnsvitenskap	9	17	26
Annet	11	35	46
Type religion			
Kristen	36	97	133
Ateist	12	25	37
Annet	24	38	62

Tabell 2: Utvalgskarakteristikk prosjektvalg fordelt på kjønn

Tabellene over viser totalt antall observasjoner for ulike utvalgskarakteristikker fordelt på kjønn. Variablene tillit og empati er holdt utenfor tabellene fordi disse variablene ikke tidligere har blitt operasjonalisert for studenter. Det samme gjelder variabelen om respondenten har hørt om Misjonsalliansen eller ikke. Det vil dermed ikke fremstilles hvorvidt disse verdiene er representative for populasjonen eller ikke.

Blant dem i aldersklassen 16-44 år regner 40 % seg for å tilhøre en religion eller trosretning (SSB, 2021b). Blant de norske studentene i denne undersøkelsen, anså 121 seg som religiøst tilhørende, noe som tilsvarer en andel på 40,5 %. I samme aldersklasse deltok 19,8 % på religiøse arrangement minimum en gang i måneden (SSB, 2021b). Blant norske studenter i studiens utvalg deltok 67 respondenter på religiøse arrangement minimum en gang i måneden.

Dette tilsvarer en andel på 22,4 %. Utvalget for grad av religiøsitet blant norske studenter i denne undersøkelsen er dermed representativt for populasjonen.

Blant nordmenn med høyere utdanning, hadde i 2019 72,1 % opp til og med 4 år på universitet eller høyskole, mens resterende 27,9 % hadde over 4 år med høyere utdanning (SSB, 2020a). Blant respondentene i denne studien hadde 79,6 % opp til og med 4 år med høyere utdanning, mens de resterende 20,4 % hadde over 4 år. Utvalget for høyere utdanning blant respondentene i utvalget er representativt for populasjonen i denne studien.

28 % av norske studenter har ikke betalt arbeid ved siden av studiene, 53 % arbeider jevnt ved siden av, og 19 % arbeider av og til (SSB, 2020e). Dette tilsvarer en andel på 72 % studenter som har betalt arbeid ved siden av studiene. Fra undersøkelsen har 85 studenter ingen eller svært liten inntekt, som utgjør 28,4 % av utvalget, mens de resterende 214 studentene med arbeid ved siden av studiene utgjør 71,6 % av utvalget. På tross av en mer likestilt lønn de siste årene har menn fremdeles noe høyere lønn enn kvinner (SSB, 2020f). Utvalget for lønnsvariabelen er representativt for populasjonen, da fordelingen av arbeid ved siden av studiet er tilnærmet lik, og da det ikke er prosentvise betydelige forskjeller mellom menn og kvinner.

Nordiske land har sammenlignet med resten av Europa en høyere gjennomsnittsalder blant studenter. Dette henger sammen med at en stor andel voksne mennesker i land som Norge tar formell videreutdanning (Keute, 2018). I 2016 var andelen norske studenter under 25 år på 52 %, mens resterende 48 % av studentene var over 25 år (Keute, 2018). Fra denne studiens utvalg er 70,6 % av studentene under 25 år og resterende 29,4 % er over 25 år. Forholdet mellom kjønn i aldersfordelingen forblir omtrent det samme som Norges befolkning. Med en noe høyere andel yngre studenter, anses likevel utvalget for aldersfordelingen å være representativt for populasjonen.

17 % av norske studenter tilhører teknologi og realfag mens i overkant av 10 % av utvalget er innenfor samme fagfelt (SSB, 2021a). Andelen studenter på lærerutdanning er om lag 17 % og om lag 13 % i utvalget (SSB, 2021a). Rundt 20 % studerer helse- og idrettsvitenskap og den samme andelen studerer økonomiske og administrative fag i Norge. 20 % av utvalget i denne studien er innenfor førstnevnte gruppe, mens 23 % er innenfor sistnevnte (SSB, 2021a). 13 %

av norske studenter er innenfor samfunnsfag og juridiske fag sammenlignet med 10 % av utvalget (SSB, 2021a). Studentene innenfor kategorien “annet” inkluderer alle andre typer fakultet og fagfelt som i studien ikke ble representert i tilstrekkelig grad for å utgjøre en egen variabel. Fordelingen av studentene i de ulike fagfeltene fra utvalget samsvarer i stor grad med fordelingen i populasjonen.

6.3.1 Det strukturerte spørreskjemaet

Ved utformingen av det strukturerte spørreskjemaet ble det tatt utgangspunkt i problemstillingen, og hypotesene ble benyttet for å bryte ned problemstillingen til konkrete spørsmål (vedlegg 1). Det ble formulert spørsmål om representantens demografi og personlige egenskaper for å finne samvariasjoner mellom disse variablene og giveratferd. Spørsmålene tok utgangspunkt i respondentenes givervaner under normale omstendigheter (uten covid-19) og dette ble presisert i spørreskjemaet.

De demografiske variablene studien fokuserer på er kjønn, alder, religiøsitet, kjennskap til Misjonsalliansen, utdanning, fakultet og lønn. De personlige egenskapene er tillit og empati. Variablene er valgt basert på studien “Charitable Giving: What Influences Donors’ Choice Among Different Causes?” av Michaela Neumayr og Femida Handy fra 2017. Ved å benytte spørsmålene fra andre spørreskjema er det mulig å sammenligne svarene med resultater fra andre studier og på den måten styrke studiens validitet (Johannessen et al, 2011, s. 278).

Det strukturerte spørreskjemaet ble lagt inn et elektronisk verktøy. Svarene ble innhentet ved at kontaktede forelesere og tillitsvalgte delte spørreskjemaet med sine studenter/medstudenter. Deretter ble svarene eksportert direkte til Excel og videre behandlet i den statistiske programvaren SPSS Statistics.

Variabler med færre enn 10 observasjoner, for eksempel en type religion uten nok tilhørende studenter, ble samlet i passende fellesvariabler. Både type fakultet og type religion fikk dermed variablene “Fakultet: Annet” og “Type religion: Annet”, da enkelte fakultet og type religioner fra spørreskjemaet ikke hadde tilstrekkelig nok observasjoner. Et minimum på 10 observasjoner per variabel ble brukt da analysen inneholder en logistisk regresjon, som anser minimum 100

observasjoner og et minimum på 10 observasjoner for hver variabel, som nødvendig (Long, 1997, s. 53).

6.3.2 Interpersonal Reactivity Index

For å måle graden av empati ble det brukt et anerkjent måleinstrument; The Interpersonal Reactivity Index av Mark Davis som er brukt i over 800 studier (Verhaert og Poel, 2011). Måleinstrumentet er fra “Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach” fra 1983. Det ble benyttet en Likert-skala fra 1 “stemmer ikke” til 5 “stemmer godt”. Et eksempel på en påstand var “jeg er ofte bekymret for andre mennesker som det går dårligere med enn meg selv”. Måleinstrumentet ble benyttet for å kartlegge i hvor stor grad respondentene var empatiske. For å måle grad av tillit ble det tatt utgangspunkt i spørreskjemaet som ble benyttet i den overnevnte studien til Michaela Neumayr og Femida Handy som bygger på måleinstrumentet til Mark Davis som benytter tilsvarende Likert-skala. Et eksempel på en påstand for å måle grad av tillit var «de fleste mennesker lyver når de kan få en fordelaktig gevinst av det (å lyve)».

6.3.3 Intervju

I forbindelse med datainnsamlingen ble det i tillegg til spørreundersøkelsen gjennomført et intervju over den digitale kommunikasjonsplattformen Zoom med Kjetil Abrahamsen som er markeds- og innsamlingsleder i Misjonsalliansen. Intervjuet var et semistrukturert intervju med en overordnet intervjuguide. I forkant av intervjuet ble det satt opp seks spørsmål for å få en mer dyptgående kjennskap til Misjonsalliansen og deres arbeid. I tillegg ble det stilt oppfølgingsspørsmål hvor det var naturlig. Det ble blant annet stilt spørsmål rundt Misjonsalliansens innsamlingsstrategi og om de opplever at det er enklere å samle inn penger til et type prosjekt, en personlighetstype eller et markedssegment. Det ble ikke foretatt lydopptak av intervjuet, men svarene ble notert underveis. Notatene ble kontrollert i ettertid for å redusere mulig feilsitering. Intervjuet tilførte nyttig kunnskap til studien og en dypere forståelse av Misjonsalliansens drift enn det som fremkommer gjennom informasjon på organisasjonens nettside.

6.4 Korrelasjon

6.4.1 Korrelasjonskoeffisient

Det blir benyttet ulike typer statistiske mål i kvantitative undersøkelser. Et av disse målene er korrelasjonskoeffisienter som angir i hvilken grad det er samvariasjon mellom to variabler. Verdien vil alltid være mellom -1.0 og $+1.0$. Dersom korrelasjonskoeffisienten er lik $+1.0$ indikerer det perfekt korrelasjon mellom to variabler og de beveger seg alltid helt i takt. En perfekt negativ korrelasjon lik -1.0 indikerer fullstendig omvendt samvariasjon og de to variablene beveger seg i motsatt retning, mens 0 betyr at de to variablene er helt uavhengig av hverandre (Sekaran og Bougie, 2016, s. 286).

6.4.2 Statistisk signifikans

Korrelasjonskoeffisienten sier noe om styrkeforholdet mellom to variabler, men den sier ingenting om validiteten. For å vite om korrelasjonen som har blitt funnet er valid må en vite om resultatene er statistisk signifikante eller ikke. Det vil si om resultatet fra en statistisk analyse kun skyldes tilfeldigheter, eller om det er stor sannsynlighet for at samvariasjonen faktisk eksisterer (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287).

For å avgjøre om et resultat er statistisk signifikant brukes en p-verdi som tar utgangspunkt i to hypoteser; en nullhypotese og en alternativ hypotese. Nullhypotesen antar at det ikke er noen samvariasjon mellom de to variablene, mens den alternative hypotesen antar at nullhypotesen ikke er sann. P-verdien er sannsynligheten for at nullhypotesen er sann og en lav p-verdi viser at resultatene er gjentakende (Pripp, 2015). Innen samfunnsvitenskapelig forskning blir en p-verdi på $0,05$ ansett som det mest brukte nivået. Det innebærer at en i 95 av 100 tilfeller kan være sikker på at det er en signifikant korrelasjon mellom to variabler, og det er bare 5% sannsynlighet for at samvariasjonen ikke eksisterer. Videre indikerer en p-verdi på $0,01$ en enda sterkere validitet for korrelasjon og antyder at det bare er 1% sannsynlighet for at samvariasjonen skyldes tilfeldigheter (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287). I denne studien benyttes en p-verdi på $0,1$ som mål for statistisk signifikans. Det indikerer at en i 90 av 100 tilfeller kan være sikker på at det er en signifikant korrelasjon mellom to variabler. I tilfeller hvor p-verdien er på 95% og 99% nivå benevnes dette ekstra. Dersom p-verdien er over $0,1$ forkastes derfor nullhypotesen mens den alternative hypotesen som antar at det er en samvariasjon beholdes.

6.5 Forutsetninger for korrelasjonsmatrisen

6.5.1 Forutsetninger for punkt-biserial korrelasjonsekivalent

For å angi i hvilken grad det var samvariasjon mellom variablene ble det benyttet punkt-biserial korrelasjonskoeffisient som brukes for å måle retningen og styrken på sammenhengen mellom en kontinuerlig variabel og en binær variabel. Målet er et spesialtilfelle av Pearsons korrelasjonskoeffisient og regnes ut som en vanlig Pearson korrelasjon (Lund Reserach, 2018c). De avhengige variablene for giveratferd og prosjektvalg måles på nominelt målenivå, mens de uavhengige variablene tillit, empati, religiøs deltakelse, utdanning og lønn er målt på skala målenivå som vist i tabell 3 og 4. Dermed er de to første forutsetningene oppfylt for disse uavhengige variablene. Videre anses forutsetningen om normalfordelt data for de kontinuerlige variablene å være oppfylt ut fra histogrammene i normalitet-testen (vedlegg 2 og 3). Fra Levene's test som undersøker om populasjonsavvikene er like fremkommer det at alle variablene har et signifikansnivå med en p-verdi større enn 0,05 (vedlegg 4) og at forutsetningen om homogenitet i variansen er oppfylt. Boxplottene (vedlegg 5 og 6) viser at avvikene innenfor hver kategori av de kontinuerlige variablene er for få til å kunne anses som problematiske. Alle forutsetningene for punkt-biserial korrelasjonskoeffisient anses derfor å være oppfylt for de 5 uavhengige variablene.

6.5.2 Phi korrelasjonskoeffisient

For å angi i hvilken grad det er samvariasjon mellom to kategoriske variabler brukes Phi korrelasjonskoeffisient som er et annet spesialtilfelle av Pearsons korrelasjonsekivalent. Dette statistiske målet brukes for å undersøke samvariasjonen mellom de avhengige variablene og den uavhengige variabelen religiøs tilhørighet samt kontrollvariablene kjønn, alder, om de har hørt om Misjonsalliansen, type fakultet og type religion. Alle disse variablene er kategoriske variabler på nominelt målenivå som vist i tabell 3 og 4. Verdien og tolkningen av Phi korrelasjonskoeffisient er tilsvarende som for Pearsons korrelasjonskoeffisient (Field, 2009, s. 695). Phi er basert på en kji-kvadratfordeling og har dermed felles forutsetninger som for en kji-kvadrattest.

6.6 Forutsetninger for kji-kvadrattest

For å teste om det er uavhengighet mellom de resterende kategoriske variablene ble det gjennomført en kji-kvadrattest mellom de avhengige variablene for giveratferd og prosjektvalg

og de uavhengige variablene. Slik det fremkommer i tabell 3 og 4 er de to avhengige variablene og den uavhengige variabelen religiøs tilhørighet, samt kontrollvariablene kjønn, alder, om de har hørt om Misjonsalliansen og type religion og fakultet på et nominelt målenivå. Den første forutsetningen er dermed oppfylt for disse variablene (Lund Research, 2018b). Respondentene hadde ikke mulighet til å velge mer enn ett alternativ per variabel og måtte eksempelvis velge hvilken type religion og fakultet de tilhørte. Dette sikrer uavhengighet mellom gruppene i og med at ingen respondenter kunne tilhøre mer enn én gruppe. Den andre forutsetningen for kji-kvadrattester, om at de to variablene består av to eller flere kategoriske, uavhengige grupper, er dermed også oppfylt (Lund Research, 2018b).

6.7 Forutsetninger for t-test

For å teste om det forelå signifikante forskjeller mellom gjennomsnittet til de som ønsket å gi og de som ikke ønsket å gi, samt fordelingen mellom de to prosjektene, ble det gjennomført en t-test for hver av de uavhengige variablene. For å gjennomføre en t-test er det 7 forutsetninger som må være oppfylt (Lund Research, 2018a).

I en t-test sammenlignes gjennomsnittene til to ulike grupper, og den inneholder en grupperingsvariabel og ulike testvariabler. I t-testene er de uavhengige variablene grupperingsvariablene, mens de avhengige variablene er testvariablene. Grupperingsvariablene i denne studien er først giveratferd, og deretter prosjektvalg, da det er disse variablene som skal sammenlignes. Testvariablene er studiens uavhengige variabler: grad av tillit, grad av empati etc.

Den første forutsetningen om at den avhengige variabelen er en kontinuerlig variabel, er slik det fremkommer i tabell 3 og 4 oppfylt for de uavhengige variablene tillit, empati, religiøs deltakelse, utdanning og lønn (Lund Research, 2018a). Videre må den uavhengige variabelen bestå av to kategoriske uavhengige grupper (Lund Research, 2018a). Variabelen for å gi/ikke gi og fordelingen mellom de to prosjektene er begge kategoriske variabler hvor respondentene plasseres i en av kategoriene. Det forutsettes også uavhengighet mellom observasjonene og det skal ikke være noen sammenheng mellom observasjonene i hver gruppe eller mellom gruppene (Lund Research, 2018a). I undersøkelsen måtte respondentene velge å enten gi eller å ikke gi, og det var ikke mulig å støtte mer enn ett av prosjektene. Dermed tilhører ingen av respondentene mer enn en gruppe. Blant observasjonene bør det heller ikke være noen

vesentlige avvik (Lund Research, 2018a). Boxplottene (vedlegg 5 og 6) viser at avvikene innenfor hver kategori av de kontinuerlige variablene er for få til å anses som problematisk, og kravet anses derfor som oppfylt.

Ved bruk av uavhengige t-tester, slik som benyttet i denne studien, kreves det bare tilnærmet normalfordelt data fordi den er “robust” for brudd på normalitet. Det innebærer at denne antakelsen kan bli brutt og fortsatt gi gyldige resultater (Lund Research, 2018a). På bakgrunn av histogrammene fra normalitet-testen antas denne forutsetningen å være oppfylt (vedlegg 2 og 3). Et siste krav er homoskedastisitet som sørger for at fordelingen av resultatene i hver uavhengig gruppe er sammenlignbar og/eller lik (Lund Research, 2018a). Fra Levene’s test som undersøker om populasjonsavvikene er like fremkommer det at alle variablene har et signifikansnivå med en p-verdi større enn 0,05 (vedlegg 4) og at forutsetningen om homogenitet i variansen er oppfylt.

6.8 Forutsetninger for binomisk logistisk regresjon

For å angi om det foreligger samvariasjon mellom en uavhengig variabel og den avhengige variabelen, kontrollert for studiens resterende variabler, ble det gjennomført en logistisk regresjon for begge de avhengige variablene. Det finnes tre forutsetninger bak en binomisk logistisk regresjonsmodell som også gjelder for normal regresjon; linearitet, autokorrelasjon og multikollinearitet (Field, 2009, s. 273).

6.8.1 Linearitet

Forutsetningen om linearitet i logistisk regresjon avhenger at det er en lineær sammenheng mellom de variablene som er kontinuerlige og logaritmen til den avhengige variabelen. For å kontrollere for linearitet ble det laget en ny variabel for hver av disse variablene som er logaritmen til den originale variabelen. Dersom samspillet ikke er statistisk signifikant indikerer det at forutsetningen om linearitet til logaritmen er møtt. Av de fem interaksjonene har alle variablene med unntak av antall år med høyere utdanning for prosjektvalg et signifikansnivå godt over 0,05 (vedlegg 7 og 8). Avviket er dermed ikke stort nok til at det vil være problematisk for forutsetningen om normalitet. Forutsetningen anses derfor å være oppfylt.

6.8.2 Autokorrelasjon

Denne forutsetningen innebærer at feilledet ikke skal være korrelert med de uavhengige variablene. Hvis dette derimot er tilfellet vil det føre til at de uavhengige variablene tilskrives noe av variasjonen i den avhengige variabelen Y som faktisk kommer fra feilledet. Dette fører til at den estimerte koeffisienten blir høyere enn den ellers ville vært fordi regresjonsanalysen tilskriver variasjonen i Y til X i stedet for feilledet. For å unngå dette er det viktig å sikre at de uavhengige variablene ikke er korrelert med feilledet (Studenmund, 2016, s. 96). For å teste for autokorrelasjon er det foretatt en Durbin-Watson test for seriekorrelasjon mellom feilledet i regresjonsmodellen som er nyttig for å vurdere antakelsen om uavhengige feil. Teststatistikken kan variere mellom 0 og 4, hvor en verdi på 2 indikerer ingen korrelasjon. Desto større avvik fra 2 desto større er autokorrelasjonen (Field, 2009, s. 220). Resultatet av Durbin-Watson testene gav en verdi på 1,919 for gi/ikke gi som er veldig nær idealverdien på 2 (vedlegg 9) og en verdi på 0,065 for prosjektvalg (vedlegg 10). Avviket for sistnevnte kan skyldes at de respondentene som er inkludert i analysen for prosjektvalg har mange like karakteristikk i og med at de har valgt å gi, sammenlignet med respondentene i analysen for giveratferd som i større grad skiller seg fra hverandre. Avviket anses derfor å være akseptabelt for videre analyse.

6.8.3 Multikollinearitet

Multikollinearitet eksisterer når det er en sterk sammenheng mellom to eller flere variabler i en regresjonsmodell. Dette kan medføre at estimeringen av regresjonskoeffisientene blir upålitelige og vil øke standardfeilene. For å kontrollere for multikollinearitet er det gjort en VIF-test som viser i hvilken grad en uavhengig variabel er forklart av de andre uavhengige variablene (Sekaran og Bougie, 2016, s. 316). Testen gir også en toleranseverdi som er $1/VIF$. En VIF høyere enn 10 og toleranseverdi mindre enn 0,1 indikerer kollinearitetsproblem og bør undersøkes nærmere (Field, 2009, s. 298). Resultatet av VIF-testen viser gjennomgående lave VIF-verdier, og alle langt nok under anbefalingen på mindre enn 10 (vedlegg 11 og 12). Ved bruk av disse variablene vil multikollinearitet derfor ikke føre til problem, og forutsetningen er oppfylt.

6.9 Enkel regresjon

En regresjonsmodell kan brukes til å finne en eventuell sammenheng mellom variabler. Når kun en uavhengig variabel antas å påvirke en avhengig variabel kalles det enkel regresjonsanalyse (Sekaran og Bougie, 2016, s. 312). En enkel regresjonsmodell kan fremstilles slik:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + e_i$$

Formel 1: Enkel regresjonsligning

Y representerer den avhengige variabelen og X er den uavhengige variabelen. β_0 er konstantleddet og β_1 er regresjonskoeffisienten. e_i er feilleddet og viser differansen mellom forventet sammenheng og faktisk sammenheng mellom de to variablene. Feilleddet representerer derfor andre mulige faktorer enn X som kan ha en påvirkning på Y (Sekaran og Bougie, 2016, s. 313).

6.10 Multipl regressjon

I tilfeller hvor det antas å være en sammenheng mellom flere uavhengige variabler og en avhengig variabel kalles det multipl regressjon (Sekaran og Bougie, 2016, s. 314). En multipl regressjonsmodell kan presenteres slik:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \beta_3 X_3 + \dots + \beta_n X_{ni} + e_i$$

Formel 2: Multipl regressjonsligning

De ulike parameterne kan tolkes likt som ved enkel regresjon. Den eneste forskjellen er at multipl regressjon inkluderer flere uavhengige variabler og n representerer antallet på disse. Regresjonskoeffisientene β_n for hver av de uavhengige variablene viser i hvor stor grad de uavhengige variablene X_{ni} påvirker den avhengige variabelen (Sekaran og Bougie, 2016, s. 314).

6.10.1 Linearitet

En av forutsetningene for bruk av lineær regresjon er linearitet. Det innebærer at det er et lineært forhold mellom de uavhengige variablene og den avhengige variabelen. Når den avhengige

variabelen er kategorisk, blir denne antakelsen brutt. En måte å løse dette problemet på er ved bruk av logaritmisk transformasjon. Det er en måte å uttrykke et ikke-lineært forhold på en lineær måte. Den logistiske regresjonsligningen er basert på dette prinsippet: den uttrykker den multiple regresjonsligningen med logaritmiske termer. På den måten gjenopprettes forutsetningen om linearitet (Field, 2009, s. 267). Forutsetningen om linearitet i logistisk regresjon antar derfor at det er et lineært forhold mellom en kontinuerlig variabel og logaritmen til den avhengige variabelen (Field, 2009, s. 273).

6.11 Logistisk regresjon

Ulike typer regresjonsanalyser har det siste tiåret blitt dominert av kvantitative analyseformer. Dette skyldes analyseformenes fordel, hvor flere uavhengige variabler kan trekkes inn for å belyse en avhengig variabel (Tuft, 2000, s. 7). En regresjonsmodell består altså av sammenhengen mellom en avhengig variabel og flere uavhengige variabler det skal kontrolleres for. I denne studien er den avhengige variabelen kvantitativ med kun to mulige utfall, en såkalt dummy variabel. Logistisk regresjon er dermed passende metode (Tuft, 2000, s. 7). Logistisk regresjon er en vanlig form for regresjonsanalyse, og grunnen til dette er at avhengige variabler ofte er binære, altså variabler med to verdier (Field, 2009, s. 265). En logistisk regresjon er i mange tilfeller også mer realistisk og teoretisk relevant (Tuft, 2000, s.16).

Variablene i studien er karakteristikker som beskriver respondentene. Variablene er delt inn i to grupper: kontinuerlige variabler og kategoriske variabler. Kontinuerlige variabler er variabler med uendelig antall verdier, mens kategoriske variabler har et avgrenset antall verdier. De kategoriske variablene kodes om til dummyvariabler når de brukes i en logistisk regresjonsanalyse (Field, 2009, s. 265).

Den avhengige variabelen og flere kategoriske uavhengige variabler er binære. Verdiene til slike variabler antyder om respondentene er i kategorien eller ikke. Verdien 0 settes dersom respondenten ikke faller innenfor kategorien, og verdien 1 settes dersom respondenten faller innenfor kategorien. Verdier under, mellom eller over 0 og 1 vil dermed være uten mening. Logistisk regresjon behandler alle variabler som om de var kontinuerlige (Tuft, 2000, s.10).

Regresjonsmodellen har følgende form:

$$\ln\left(\frac{P}{1-P}\right) = b_0 + b_1X_1 + \dots + b_nX_n + e$$

Konstanten, b_0 , er den gjennomsnittlige logiten når alle uavhengige variabler har verdien 0. Resterende koeffisienter, b_n , angir hvor mye logiten endrer seg når en uavhengig variabel, x_n , øker med 1 i verdi, mens de andre uavhengige variablene forblir konstante (Tuftes, 2000, s. 25). Og e er Eulers tall, grunntallet for naturlige logaritmer (Field, 2009, s. 266).

Regresjonsmodellen for giveratferd blir dermed slik:

$$\begin{aligned} \ln(\text{giveratferd}) = & b_0 + b_1\text{Tillit} + b_2\text{Empati} + b_3\text{Religiøs tilhørighet} \\ & + b_4\text{Religiøs deltakelse} + b_5\text{Utdanning} + b_6\text{Lønn} + b_7\text{Kjønn} + b_8\text{Alder} \\ & + b_9\text{Hørt om Misjonsalliansen} + b_{10}\text{Fakultet} + b_{11}\text{Type religion} + e \end{aligned}$$

Formel 3: Regresjonsmodell for giveratferd

Mens regresjonsmodellen for prosjektvalg blir slik:

$$\begin{aligned} \ln(\text{prosjektvalg}) = & b_0 + b_1\text{Tillit} + b_2\text{Empati} + b_3\text{Religiøs tilhørighet} \\ & + b_4\text{Religiøs deltakelse} + b_5\text{Utdanning} + b_6\text{Lønn} + b_7\text{Kjønn} + b_8\text{Alder} \\ & + b_9\text{Hørt om Misjonsalliansen} + b_{10}\text{Fakultet} + b_{11}\text{Type religion} + e \end{aligned}$$

Formel 4: Regresjonsmodell for prosjektvalg

Regresjonsmodellen kan videre omformes slik:

$$\left(\frac{P}{1-P}\right) = e^{(b_0+b_1X_1+\dots+b_nX_n)}$$

Som igjen kan omformuleres til modellen for sannsynlighet:

$$P = \frac{1}{1 + e^{-(b_0+b_1X_1+\dots+b_nX_n+e)}}$$

I stedet for å forutsi verdien på en avhengig variabel fra flere uavhengige variabler, estimerer logistisk regresjon sannsynligheten for at den binære avhengige variabelen forekommer ved gitte verdier for de uavhengige variablene (Field, 2009, s. 266). For en respondent vil utfallet dermed enten være 0 eller 1, og sannsynligheten som regnes vil være en verdi imellom de verdiene (Field, 2009, s. 267).

Ved å utføre en logistisk regresjon i SPSS, brukes i denne studien bare siste tabell som inkluderer alle variabler i regresjonen. I denne tabellen vises de estimerte koeffisientene (B), standardfeilene til koeffisienten (S.E.), kji-kvadratverdiene (Wald), frihetsgradene (df), og signifikansverdiene (Sig.) som rapporterer resultatene av signifikanstesting av koeffisientene basert på standardfeilene, og til slutt vises oddsratioene (Exp(B)).

6.11.1 Koeffisientene

Kolonnen med koeffisientene oppgir den estimerte logaritmen av oddsen for at verdien til den avhengige variabelen er 1, når den uavhengige variabelen har verdien 0 (Tuftes, 2000, s. 26). Altså hvor mye logiten endres når den gjeldende uavhengige variabelen øker med én i verdi.

Dersom koeffisienten har positivt fortegn, øker logaritmen for oddsen til at den avhengige variabelen har verdien 1, når verdien til den uavhengige variabelen øker. Dersom koeffisienten har negativt fortegn, synker logaritmen for oddsen til at den avhengige variabelen har verdien 1, når verdien til den uavhengige variabelen øker (Tuftes, 2000, s. 26). En positiv koeffisient innebærer en positiv sammenheng, altså at sannsynligheten øker når den gjeldende uavhengige variabelens verdi øker. En negativ koeffisient innebærer en negativ sammenheng, altså at sannsynligheten minker når den gjeldende uavhengige variabelens verdi øker.

For å regne på sannsynligheten for at den avhengige variabelen har verdi lik 1, trengs bare de estimerte koeffisientene. Sannsynligheten regnes som nevnt slik:

$$P(Y) = \frac{1}{1 + e^{-(b_0 + b_1 X_{1i} + b_2 X_{2i} + \dots + b_n X_{ni})}}$$

Formel 5: Formel for sannsynlighetsutregning

Konstanten fra regresjonen er b_0 , og hver av de ulike uavhengige variablene (x_n) multipliseres med tilhørende koeffisienter (b_n). Ligningen rapporterer sannsynligheten for at den avhengige variabelen er 1 for de valgte uavhengige variablene.

6.11.2 Oddsratioene

Oddsratioer er et mål på effekten til de uavhengige variablene (Eikemo og Clausen, 2012, s. 123). For å beregne disse brukes antilogaritmen av koeffisientene. Antilogaritmen er det motsatte av logaritmen til et tall (Tuft, 2000, s. 27). Disse utregningene rapporterer hva oddsen for at den avhengige variabelen har verdien 1 må multipliseres med, når den gjeldende uavhengige variabelens verdi øker. Verdiene til utregningene av oddsratioer blir aldri negative. Dersom verdien er høyere enn 1, øker sannsynligheten når den uavhengige variabelen har en høy verdi. Dersom verdien er lavere enn 1, minker sannsynligheten når den uavhengige variabelen har en høy verdi. Er verdien lik 1 er det ingen sammenheng (Eikemo og Clausen, 2012, s. 123).

6.11.3 Signifikanstesting

Signifikanstesting gjennomføres i regresjonen for å sikre at det ikke foreligger tilfeldige samvariasjoner mellom variablene. Signifikanstesting gir p-verdier som tilsier eventuelle sammenhenger mellom den avhengige variabelen og de uavhengige variablene, som brukes for å besvare hypotesene og trekke konklusjoner.

For å teste om studiens hypoteser er signifikante eller ikke, må usikkerheten til koeffisientene, standardfeilene, også kunne beregnes. Standardfeil angir feilmarginen til målingen (Pripp, 2018). SPSS rapporterer Wald-statistikk som er kjikvadratverdien med en frihetsgrad til hver av de uavhengige variablene. Verdien beregnes ved å kvadrere koeffisienten dividert på standardfeil. Er koeffisienten til en uavhengig variabel svært stor, vil standardfeilen være for stor, og hypotesen for gjeldende uavhengige variabel bør forkastes (Tuft, 2000, s. 36).

Wald-statistikk er godt egnet når utvalget er stort nok. En logistisk regresjon er ikke spesielt valid dersom utvalget er på under 100 observasjoner. Hver variabel bør i tillegg ha minimum 10 observasjoner (Long, 1997, s. 53). Signifikansverdiene vil være avgjørende for hvorvidt de uavhengige variablene har en sammenheng med den avhengige variabelen eller ikke. Dermed

er de viktige for om studiens hypoteser skal beholdes eller forkastes. Som vist i kapittel 6.4.2 regnes p-verdier på et 90 % nivå som statistisk signifikante. Uavhengige variabler som dermed er signifikante med p-verdi på 0,1 eller mindre, vil medføre at hypotesene beholdes, ettersom de tilsier at det er sammenheng med den avhengige variabelen. Alle uavhengige variabler med p-verdi over 0,1 vil dermed ikke anses som signifikante og tilhørende hypoteser forkastes. Variabler som er signifikante på 95 % og 99 % nivå vil som nevnt kommenteres deretter.

6.12 Dummy koding

For kategoriske variabler er det hensiktsmessig å bruke dummy koding. En dummyvariabel er en variabel som kun har to mulige utfall og som gjør det mulig å forklare sammenhengen mellom variabler som er på nominal eller ordinal skalanivå (Sekaran og Bougie, 2016, s. 315). Ved bruk av dummy koding gis variablene verdiene 0 og 1 (eksempelvis 0 = nei og 1 = ja). Ved bruk av dummy koding er 0 referanse kategorien og 1 er den kategorien referanse kategorien skal sammenlignes med (Field, 2009, s. 254).

6.13 Validitet og reliabilitet

For å vurdere analysen som er gjennomført er det viktig å kvalitetssikre den. Indikatorer på dette er vanligvis studiens validitet og reliabilitet. Validitet anses som analysens gyldighet, mens reliabilitet anses som påliteligheten (Gripsrud et.al., 2017, s. 61).

6.13.1 Validitet

Hensikten med validitet i denne studien er å fastslå i hvilken grad man måler det man ønsker å måle. Ved innsamling av primærdata kan det som måles være både nøyaktig og konsistent, men ikke nødvendigvis det korrekte å måle. Å validere er ikke en bestemt målemetode eller test, men en tolkning av dataene ved hjelp av en bestemt prosedyre. Tolkningen kan ha høy validitet for et formål, og lav validitet for et annet (Gripsrud et al., 2017, s. 61). Det skilles mellom ulike former for validitet, deriblant begrepsvaliditet, intern validitet og ytre validitet, som alle er sentrale i denne studien (Johannessen et al, 2011, s. 73).

6.13.1.1 Begrepsvaliditet

Begrepsvaliditet er av spesielt stor betydning i forbindelse med vitenskapelige spørreundersøkelser, hvor det er sentralt å utforske sammenhenger mellom teoretiske begreper. Begrepsvaliditet innebærer å teste sammenhengen mellom et teoretisk begrep og operasjonaliseringen av begrepet (Gripsrud et.al., 2017, s. 133). For å sikre at den operasjonelle definisjonen av de uavhengige variablene er i overenstemmelse med det teoretiske begrepet “giveratferd” som brukes i den første problemstillingen, er det tatt utgangspunkt i variabler som er brukt i tidligere studier på temaet. De uavhengige variablene religiøs deltakelse, utdanning og inntekt er operasjonalisert i form av tall. For variablene tillit og empati ble Mark Davis sitt måleinstrument benyttet da dette er variabler som ikke er like enkle å operasjonalisere med ett enkelt spørsmål. Dette måleinstrumentet sikrer konvergent validitet som er et viktig forhold og en testmetode for begrepsvaliditeten (Gripsrud et.al., 2017, s. 133). Det innebærer å finne ut i hvilken grad forskjellige operasjonaliseringer, ved måling av samme begrep, er høyt korrelert med hverandre (Johannessen et al, 2011, s. 73).

6.13.1.2 Intern validitet

Intern validitet dreier seg om hvorvidt de innsamlede data og analyser som er utført er riktige. Videre omhandler det hvorvidt undersøkelsen er egnet til å påvise grad av årsakssammenhenger. Dersom undersøkelsen har en god intern validitet, gir det et godt grunnlag for å hevde at en påvirkning har, eller ikke har, effekt (Johannessen et al, 2011, s. 365). Studiens valg av uavhengige variabler er basert på litteratur og tidligere forskning på temaet giveratferd. I tidligere forskning er det inkludert enkelte variabler som er ulike basert på hva som er fokus i studien, men hovedfokuset er i mange tilfeller de samme variablene som de valgte i denne studien. Dette øker den interne validiteten og grunnlaget for å påstå at det faktisk er de valgte uavhengige variablene som er årsaken til variasjonen i de avhengige variablene, og at denne variasjonen ikke kommer av andre forhold som er utelatt i studien (Gripsrud et.al., 2017, s. 58).

6.13.1.3 Ekstern validitet

En undersøkelses eksterne validitet dreier seg om i hvilken grad resultatene fra undersøkelsen kan generaliseres eller overføres til andre settinger enn de som er studert (Johannessen et al, 2011, s. 367). Det er spesielt tre forhold som er av betydning ved generalisering av resultatene.

For det første er det viktig å sikre at de individene en har undersøkt ikke skiller seg systematisk fra de individene en ønsker å generalisere resultatene til. Som beskrevet i kapittel 6.3 er utvalget basert på en utvalgsundersøkelse, og fordelingen av de ulike egenskapene kan sies å tilsvare sammensetningen i populasjonen. Dette sikrer også det andre forholdet som er “sted”. Det innebærer at undersøkelsen ikke baseres på respondenter fra et sted som skiller seg systematisk fra de stedene en ønsker å generalisere resultatene til. Dette styrker resultatenes gyldighet for populasjonen som er studenter. Det siste forholdet omhandler “tid” og innebærer at undersøkelsen ikke må være gjennomført for lenge siden, eller på et tidspunkt preget av spesielle omstendigheter. Undersøkelsen ble gjennomført i en tid preget av covid-19, men respondentene ble bedt om å oppgi deres givervaner under normale omstendigheter slik at også dette forholdet er ivaretatt (Johannessen et al, 2011, s. 367).

6.13.2 Reliabilitet

Reliabilitet handler om i hvilken grad man kan stole på at resultatene er pålitelige. En høy grad av reliabilitet betyr at man får det samme resultatet om man gjentar undersøkelsen med den samme eller andre metoder (Gripsrud et. al., 2017, s. 61). Reliabiliteten inkluderer nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilken data som brukes, innsamlingen og bearbeidingen av data (Johannessen et al, 2011, s. 44). Respondentene ble gjort oppmerksomme på at undersøkelsen var 100 % anonym og de ble bedt om å svare helt ærlig. På tross av dette er det mulig at enkelte av studentenes svar er upålitelige. Åpenbare og upålitelige svar ble systematisk fjernet fra datamaterialet for å øke reliabiliteten. Det ble også benyttet kontrollvariabler for å sikre at sammenhengene som ble funnet ikke skyldes tredjevariabler som var utelukket fra analysen. For å sikre at de målemetodene som er benyttet i analysen gir reliabel data tar studien for seg de ulike forutsetningene for de benyttede testene knyttet opp mot datasettet. Resultatene av analysen ble også sammenlignet med litteratur og tidligere forskning for å styrke studiens bekreftbarhet og troverdighet.

7 Resultat og analyse

Dette kapitlet starter med å gi en beskrivelse av eksporteringen av dataen frem til den ble analysert. Resultatene presenteres i tabeller med oversikt over variablene som er brukt i de to delene av analysen. Videre presenteres resultatene fra de benyttede måleinstrumentene og testene. Deretter presenteres den logistiske regresjonen som utgjør hovedfokuset i analysen.

7.1 Eksportering av data

All dataen til studiens analyse er hentet fra undersøkelsen som ble gjennomført blant studentene. Denne dataen ble videre eksportert til Excel. I Excel ble først dataen fra alle respondenter som ikke ble oppfattet som reliable fjernet for å unngå feilaktig data i analysen. Kontinuerlige variabler og kategoriske variabler med to utfall ble beholdt, fordi de kan brukes direkte i modellene som skal brukes i SPSS. Den gjenværende dataen ble videre dummy kodet i Excel som resulterte i at det ikke trengtes videre dummy koding i SPSS da Excel-filen ble eksportert til SPSS.

7.2 Variabler

Kategoriske variabler med to mulige utfall fikk verdiene 0 og 1, hvor 0 er referansekategori. Variablene gi/ikke gi, prosjekt 1/prosjekt 2, religiøs tilhørighet, kjønn, alder og om de har hørt om Misjonsalliansen ble alle kodet med verdiene 0 og 1. Variablene tillit, empati, religiøs deltakelse, utdanning og lønn er kontinuerlige variabler. Tillit og empati var basert på flere spørsmål som målte graden fra svak til sterk tillit eller empati, med en score på mellom 1 og 5. I Excel ble det beregnet et gjennomsnitt for hver respondent basert på spørsmålene. Variablene tillit og empati resulterte dermed i en rekke ulike gjennomsnitt, da hver respondent fikk en individuell score på grad av tillit og grad av empati. For variablene religiøs deltakelse og lønn, ble svarene gruppert i stigende rekkefølge fra 1-5. Verdien 1 var for variablene lav grad av religiøs deltakelse og laveste lønnsgruppe, i stigende rekkefølge til verdien 5 som var høy grad av religiøs deltakelse og øverste lønnsgruppe. Variabelen utdanning var respondentens antall år med høyere utdanning, og verdiene ble beholdt deretter.

Type fakultet og type religion, som ikke kan graderes i stigende rekkefølge ble dummy-kodet. Antallet dummy variabler som ble laget tilsvarer antallet kategorier. For type fakultet var det 6

kategorier; teknologi og realfag, avd. for lærerutdanning, helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen, samfunnsvitenskap og andre fakultet. Hver variabel ble dummy-kodet med verdien 1 som var type fakultet og verdien 0 som da ble alle resterende fakultet som er inkludert i denne studien. Variabelen med andre fakultet, Fakultet: Annet, var referansevariabelen og vises ikke i regresjonen. For type religion var det 3 kategorier; kristne, ateister og annet. Under annet er både de som ikke tror på noe, men som ikke anser seg som ateister, muslimer, buddhister og så videre. Hver variabel ble dummy-kodet med verdien 1 for type religion, og verdien 0 for resterende type religioner. Variabelen med annen type religion, Type religion: Annet, var referansevariabelen og vises ikke i regresjonen.

Nedenfor presenteres tabellene over de ulike variablene som inngår i analysen for henholdsvis givertatferd og prosjektvalg. De seks første mørkeblå radene er de uavhengige variablene, mens de resterende tolv lyseblå radene er kontrollvariablene.

Variabel	Definisjon	Målenivå i SPSS	Gjennomsnitt	Observasjoner
Gi eller ikke gi	0 = ikke gi 1 = gi	Nominal	0.78	299
Tillit	Grad av tillit fra 1-5	Skala	3.72	299
Empati	Grad av empati fra 1-5	Skala	3.90	299
Religiøs tilhørighet	0 = ikke troende 1 = troende	Nominal	0.40	299
Religiøs deltakelse	Grad av religiøs deltakelse fra 1-5.	Skala	1.72	299
Utdanning	Antall år med høyere utdanning.	Skala	3.15	299
Lønn	Hvor høyt lønnsnivå delt i gruppene 1,2,3,4,5.	Skala	2.58	299
Kjønn	0 = Mann 1 = Kvinne	Nominal	0.68	299

Alder	0 = Under 25 år 1 = over 25 år	Nominal	0.29	299
Hørt om Misjonsalliansen	0 = Ikke hørt om Misjonsalliansen 1 = Hørt om Misjonsalliansen	Nominal	0.20	299
Type fakultet: Teknologi og realfag	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører teknologi og realfag	Nominal	0.10	299
Type fakultet: Avd. for lærerutdanning	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører fakultetet Avd. for lærerutdanning	Nominal	0.13	299
Type fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører fakultetet helse- og idrettsvitenskap	Nominal	0.20	299
Type fakultet: Handelshøyskolen	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører fakultetet handelshøyskolen	Nominal	0.23	299
Type fakultet: Samfunnsvitenskap	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører fakultetet samfunnsvitenskap	Nominal	0.10	299
Type fakultet: Annet fakultet	0 = Tilhører et tidligere nevnt fakultet 1 = Tilhører et annet fakultet studien ikke tar for seg	Nominal	0.23	299
Type religion: Kristne	0 = Annet 1 = Kristendommen	Nominal	0.51	299
Type religion: Ateister	0 = Annet 1 = Ateismen	Nominal	0.17	299

Type religion: Annet livssyn	0 = Kristne eller ateister 1 = Andre livssyn en dem studien tar for seg	Nominal	0.32	299
---------------------------------	--	---------	------	-----

Tabell 3: Variabler til analysen om giveratferd.

Variabel	Definisjon	Målenivå i SPSS	Gjennomsnitt	Observasjoner
Prosjekt1/Prosjekt2	0 = økonomisk prosjekt. 1 = humanitært prosjekt	Nominal	0.28	232
Tillit	Grad av tillit fra 1-5	Skala	3.78	232
Empati	Grad av empati fra 1-5	Skala	3.93	232
Religiøs tilhørighet	0 = ikke troende 1 = troende	Nominal	0.43	232
Religiøs deltakelse	Grad av religiøs deltakelse fra 1-5.	Skala	1.87	232
Utdanning	Antall år med høyere utdanning.	Skala	3.09	232
Lønn	Hvor høy lønn delt i gruppene 1,2,3,4,5.	Skala	2.57	232
Kjønn	0 = Mann 1 = Kvinne	Nominal	0.69	232
Alder	0 = Under 25 år 1 = over 25 år	Nominal	0.26	232
Hørt om Misjonsalliansen	0 = Ikke hørt om Misjonsalliansen 1 = Hørt om Misjonsalliansen	Nominal	0.22	232
Type fakultet: Teknologi og realfag	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører teknologi og realfag	Nominal	0.10	232

Type fakultet: Avd. for lærerutdanning	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører avd. for lærerutdanning	Nominal	0.13	232
Type fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører helse- og idrettsvitenskap	Nominal	0.21	232
Type fakultet: Handelshøyskolen	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører handelshøyskolen	Nominal	0.25	232
Type fakultet: Samfunnsvitenskap	0 = Tilhører et annet fakultet 1 = Tilhører samfunnsvitenskap	Nominal	0.11	232
Type fakultet: Annet fakultet	0 = Tilhører et tidligere nevnt fakultet 1 = Tilhører et annet fakultet studien ikke tar for seg	Nominal	0.20	232
Type religion: Kristne	0 = Annet 1 = kristendommen	Nominal	0.57	232
Type religion: Ateister	0 = Annet 1 = Ateismen	Nominal	0.16	232
Type religion: Annet livssyn	0 = Kristne eller ateister 1 = Andre livssyn en dem studien tar for seg	Nominal	0.27	232

Tabell 4: Variabler til analysen om prosjektvalg.

7.3 Korrelasjonsmatrise

I SPSS ble det utført en korrelasjon for alle variablene. En korrelasjon er en statistisk teknikk som brukes for å undersøke om det finnes relasjon mellom to ulike variabler. Den viser hvor mye en variabel endres når en annen variabel endres (Field, 2009, s. 175). Pearsons produktmoment korrelasjonskoeffisient er et eksempel på en bivariat korrelasjonskoeffisient. I tillegg må det velges om testen skal være ensidig eller tosidig. En ensidig test brukes når hypotesen på forhånd er retningsbestemt, mens en tosidig test brukes når det ikke forutsettes noen relasjon. Her er det ingen antatte relasjoner og derfor brukes en tosidig test. Det brukes en bivariat

korrelasjonskoeffisient for de kontinuerlige variablene, og Phi korrelasjonskoeffisient for de kategoriske variablene. Oversikten over korrelasjonene mellom de uavhengige variablene og de avhengige variablene vil bare gi et inntrykk for videre analyse da hver variabel måles uten påvirkning mot giveratferd og prosjektvalg. Tabell 5 og tabell 6 viser et utdrag av korrelasjonsmatrisen, med alle uavhengige variabler opp mot den avhengige variabelen for begge analysene.

7.3.1 Korrelasjonsmatrise for giveratferd

		Gi/ikke gi		Hørt om Misjonsalliansen	
				Phi	,069
				Sig.	,233
				N	299
Gi/ikke gi	Pearson Correlation	1	Fakultet: Teknologi og realfag	Phi	-,001
	Sig. (2-tailed)			Sig.	,981
	N	299		N	299
Tillit	Pearson Correlation	,153**	Fakultet: Avd. for lærerutdanning	Phi	-,048
	Sig. (2-tailed)	,008		Sig.	,407
	N	299		N	299
Empati	Pearson Correlation	,104	Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	Phi	,013
	Sig. (2-tailed)	,073		Sig.	,818
	N	299		N	299
Religiøs tilhørighet	Phi	,100	Fakultet: Handelshøyskolen	Phi	,119*
	Sig.	,084		Sig.	,039
	N	299		N	299
Religiøs deltakelse	Pearson Correlation	,125*	Fakultet: Samfunnsvitenskap	Phi	,095
	Sig. (2-tailed)	,031		Sig.	,101
	N	299		N	299
Utdanning	Pearson Correlation	-,069	Fakultet: Annet	Phi	-,157**
	Sig.	,237		Sig.	,006
	N	299		N	299
Lønn	Pearson Correlation	-,008	Type Religion: Kristne	Phi	,242**
	Sig. (2-tailed)	,885		Sig.	,000
	N	299		N	299
Kjønn	Phi	,056	Type Religion: Ateister	Phi	-,039
	Sig.	,334		Sig.	,504
	N	299		N	299
Alder	Phi	-,146*	Type Religion: Annet	Phi	-,227**
	Sig.	,012		Sig.	,000
	N	299		N	299

Tabell 5: Korrelasjonsmatrise for giveratferd

Utdraget viser de uavhengige variablene målt opp mot den avhengige variabelen om å gi/ikke gi. Resterende del av korrelasjonsmatrisen ville vist hver av de uavhengige variablene mot hverandre. Tabellen gir korrelasjonskoeffisienten, r, samt signifikansverdien av korrelasjonen og antallet verdier (N). Alle variabler er perfekt korrelert med seg selv. I tabellen er det bare den avhengige variabelen som er korrelert med seg selv og derfor har r lik 1.

Av tabellen får man tre ulike opplysninger for hver av korrelasjonene. Likevel gir det som nevnt bare et inntrykk for videre analyse ettersom ikke alle de uavhengige variablene måles opp mot den avhengige variabelen. En slik fremstilling blir presentert i kapittel 7.5. De tre opplysningene viser hvor sterk relasjonen mellom to variabler er, i hvilken retning den er signifikant, og hvor god korrelasjonen er.

7.3.1.1 Korrelasjonens styrke

Hvor signifikant p-verdien til korrelasjonskoeffisienten er, sier noe om styrken på relasjonen mellom to variabler. Det innebærer om korrelasjonen kun skyldes tilfeldigheter, eller om det er stor sannsynlighet for at det faktisk eksisterer en samvariasjon (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287). Som nevnt anses en p-verdi på 0,1 å være statistisk signifikant. Dersom p-verdien er på mindre enn 0,05 gir det en enda bedre styrke mellom variablene, mens dersom korrelasjonens p-verdi er på under 0,01 er den meget statistisk signifikant (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287). I analysen for giveratferd er variablene tillit, empati, religiøs tilhørighet, religiøs deltakelse, alder, handelshøyskolen, annet fakultet, kristne og annen type religion statistisk signifikante da alle har en p-verdi på 0,1 eller mindre. Variablene tillit, kristne og annen type religion har alle en sterk relasjon til variabelen gi/ikke gi, da de har en p-verdi på under 0,01.

7.3.1.2 Korrelasjonens retning

I hvilken retning korrelasjonen er signifikant avgjøres av korrelasjonskoeffisientens fortegn. Dersom korrelasjonskoeffisienten har negativt fortegn, er det en negativ korrelasjon mellom de to variablene. Det betyr at dersom korrelasjonen er signifikant, vil lave verdier av den ene variabelen være knyttet til høye verdier av den andre variabelen. Dersom korrelasjonskoeffisienten har positivt fortegn, er det en positiv korrelasjon mellom de to variablene. Dersom korrelasjonen er signifikant, betyr det at høye verdier til den ene variabelen er knyttet til høye verdier i den andre variabelen. Dersom en korrelasjon ikke er signifikant, vil ikke korrelasjonskoeffisientens fortegn være av stor betydning (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287).

Variablene alder, type fakultet: annet, og annen type religion har negative fortegn, i tillegg til å være statistisk signifikante. Det betyr at lave verdier av disse variablene (verdien 0) er relatert

til høy verdi av den avhengige variabelen (verdien 1). Ut fra korrelasjonsmatrisen foreligger det dermed en sammenheng mellom studenter under 25 år, studenter fra studiens omtalte fakulteter, samt studenter fra studiens omtalte religioner og livssyn, kristne og ateister, og sannsynligheten for å gi til Misjonsalliansen.

Variablene tillit, empati, religiøs tilhørighet, religiøs deltakelse, handelshøyskolen og kristne er signifikante med positivt fortegn. Høye verdier i disse variablene er dermed relatert til en høy verdi i den avhengige variabelen ($gi=1$). Desto høyere verdier av variablene tillit, empati og religiøs deltakelse, desto mer tillitsfull, empatisk og religiøst aktiv er studenten. Det betyr at desto høyere verdier studenten har av disse variablene, desto mer er de knyttet til å gi. Religiøs tilhørighet har verdiene 0 (ingen tilhørighet) og 1 (tilhørighet), som betyr at studenter med religiøs tilhørighet er relatert til å gi til organisasjonen. Handelshøyskolen har verdiene 0 (et annet fakultet) og 1 (student ved handelshøyskolen), hvor da høy verdi, student ved handelshøyskolen, er relatert til det å gi. Kristne har verdiene 0 (ikke kristen) og 1 (kristen), hvor da kristne, som er den høye verdien, er positivt relatert til å gi til den veldedige organisasjonen.

7.3.1.3 Korrelasjonens størrelse

For å si noe om hvor god selve korrelasjonen er, er det korrelasjonskoeffisientens størrelse som er av betydning. En korrelasjon ligger på en skala fra -1.0 til $+1.0$, og uttrykker som nevnt, om korrelasjonen er positiv eller negativ (Sekaran og Bougie, 2016, s. 287). Pearsons korrelasjonskoeffisient måler styrken av den lineære sammenhengen mellom to variabler, og koeffisienten sier dermed noe om hvor nære verdiene er en rett linje. En korrelasjon lik $+1.0$ gir en rett linje med positivt stigningstall, mens en korrelasjon lik -1.0 gir en rett linje med negativt stigningstall (Lydersen, 2020, s. 2). Verdiene -1.0 og $+1.0$ gir en såkalt perfekt korrelasjon, som man får med samme variabel, som gi/ikke gi variabelen i tabell 5. Dersom verdien til koeffisienten er lik 0 er det ingen korrelasjon. Foruten den avhengige variabelen, gi/ikke gi, har variabelen kristne verdi nærmest $+1.0$, med en signifikant korrelasjon på 0.242.

7.3.2 Korrelasjonsmatrise for prosjektvalg

Prosjekt1/Prosjekt2	Pearson Correlation	Prosjekt1/Prosjekt2	Hørt om Misjonsalliansen	Phi	,070		
				Sig. (2-tailed)	,288		
			N	232			
Fakultet: Teknologi og realfag	Pearson Correlation	1	Phi	-	,023		
						Sig. (2-tailed)	,728
						N	232
Fakultet: Avd. for lærerutdanning	Pearson Correlation	,061	Phi	-	,004		
						Sig. (2-tailed)	,956
						N	232
Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	Pearson Correlation	,052	Phi	,	,037		
						Sig. (2-tailed)	,575
						N	232
Fakultet: Handelshøyskolen	Phi	,097	Phi	,	,032		
						Sig.	,622
						N	232
Fakultet: Samfunnsvitenskap	Pearson Correlation	-,021	Phi	-	,009		
						Sig. (2-tailed)	,895
						N	232
Fakultet: Annet	Pearson Correlation	,106	Phi	-	,045		
						Sig. (2-tailed)	,489
						N	232
Type Religion: Kristne	Pearson Correlation	,043	Phi	,	,034		
						Sig. (2-tailed)	,608
						N	232
Type Religion: Ateister	Phi	-,079	Phi	-	,036		
						Sig.	,585
						N	232
Type Religion: Annen religion	Phi	,048	Phi	-	,008		
						Sig.	,903
						N	232

Tabell 6: Korrelasjonsmatrise for prosjektvalg

Tabell 6 viser en lik oppstilling av korrelasjonskoeffisientene og p-verdiene som i tabell 5. Tabell 6 viser derimot korrelasjonene for hvilket prosjekt studentene gir til, blant dem som ønsket å gi. I likhet med tabell 5 er ikke alle korrelasjoner vist i korrelasjonsmatrisen, men den viser alle uavhengige variabler mot den avhengige variabelen, som her er prosjekt 1/prosjekt 2. Hver korrelasjon tar ikke høyde for de andre uavhengige variablene, men viser bare korrelasjonen for en variabel mot den avhengige variabelen. Tabellen gir korrelasjonskoeffisienten, r , samt signifikansverdien av korrelasjonen og antallet verdier (N), som nå er 232 studenter av de tidligere 299 studentene.

Hvor signifikant p-verdien til korrelasjonskoeffisienten er, sier noe om styrken på relasjonen mellom to av variablene. I tabell 6 er det ingen korrelasjoner som er signifikante på et 90 % signifikansnivå. Hvorvidt korrelasjonskoeffisienten har negativt eller positivt fortegn, er dermed ikke av stor betydning. Ettersom korrelasjonens retning, om den er positiv eller negativ, er av interesse dersom korrelasjonen er signifikant.

Alle størrelsene på korrelasjonskoeffisientene, bortsett fra prosjekt 1/prosjekt 2 (som har $r=1$) og utdanning, er under 0,1, som igjen indikerer en svært liten relasjon mellom variablene. Variabler som annen religion, samfunnsvitenskap og avd. for lærerutdanningen har alle korrelasjonskoeffisienter tilnærmet lik 0, som betyr tilnærmet ingen lineær sammenheng.

7.4 T-tester og kji-kvadrattester

Som en del av analysen er det gjennomført t-tester og kji-kvadrattester som er ulike univariate statistiske metoder. Det er tester som brukes for å undersøke sammenhengen mellom to variabler (Sekaran og Bougie, 2016, s. 302). Testene gjør det mulig å sammenligne gjennomsnittene for hver av karakteristikene opp mot giveratferd og prosjektvalg, og undersøke om hvorvidt det eksister sammenhenger eller ikke.

7.4.1 T-tester

En uavhengig t-test er en parametrisk test som sammenligner gjennomsnittene for to ulike uavhengige grupper for å fastslå om det er statistisk bevis for at den tilhørende populasjonens gjennomsnitt er signifikant forskjellig (Field, 2009, s. 334). Variablene brukt i en t-test er den avhengige variabelen, også kalt en testvariabel, som må være kontinuerlig, og den uavhengige variabelen, også kalt grupperingsvariabel, som må være kategorisk. I t-testene for giveratferd og prosjektvalg vil dermed de avhengige variablene være de ulike karakteristikene, mens den uavhengige variabelen vil være gi/ikke gi og prosjekt 1/prosjekt 2 for de to analysene.

For alle t-testene som gjennomføres, brukes samme nullhypotese og alternative hypotese:

H_0 = De to populasjonsgjennomsnittene er like

H_1 = De to populasjonsgjennomsnittene er ulike

For en t-test samles det inn to datasett hvor gjennomsnittet kalkuleres og anvendes. Når dataen kommer fra samme populasjon, antas det at gjennomsnittene blir omtrent like. Selv om det antas omtrent like gjennomsnitt, er det likevel mulighet for at gjennomsnittet ved en tilfeldighet skiller seg ut. Det antas at store forskjeller i gjennomsnittene sjelden forekommer. Grunnen til antakelsen om relativt like gjennomsnitt er fordi det i nullhypotesen for hver t-test antas at de

ulike personlige egenskapene (tillit, empati etc.) ikke har noen effekt på verken giveratferden til respondentene eller hvilket prosjekt som velges.

I t-testene sammenlignes gjennomsnittene fra den innsamlede dataen, mot et gjennomsnitt på dataen som kunne forventes dersom det ikke var noen effekt, altså dersom nullhypotesen var sann. Standardfeil brukes i testen som mål på variabiliteten mellom gjennomsnittene. Stor standardfeil antyder at en større forskjell mellom snittene er mer sannsynlig.

Desto større den observerte forskjellen mellom gjennomsnittene på dataen blir, desto mer trygg blir en på at den andre forklaringen er rett, altså at nullhypotesen skal forkastes. Dersom nullhypotesen er feil, gir det tillit til at gjennomsnittene for de to datasettene er forskjellige, på grunn av de ulike personlige egenskapene (tillit, empati, etc.) som er pålagt hvert datasett.

7.4.2 Kji-kvadrattester

En kji-kvadrattest er en statistisk test som brukes for å finne ut om det er sammenheng mellom kategoriske variabler, altså om variablene er uavhengige eller relatert til hverandre (Field, 2009, s. 688). En kji-kvadrattest er en ikke-parametrisk test, den krever som tidligere nevnt dermed ikke at dataen som brukes er normalfordelt, slik som en t-test gjør (Field, 2009, s. 691). Statistikken er basert på konseptet om å sammenligne frekvensene som observeres i noen kategorier med frekvensene som forventes i de samme kategoriene ved tilfeldighet.

Da religiøs tilhørighet, kjønn, alder, hørt om Misjonsalliansen, de ulike fakultetene og de ulike religionene er kategoriske variabler og ikke kontinuerlige, brukes en kji-kvadrattest på disse variablene for å finne ut om de er uavhengige eller relatert til å gi eller ikke gi, og om de gir til prosjekt 1 eller prosjekt 2.

Kji-kvadrattestene undersøker om de to variablene som inkluderes er uavhengige. Dersom p-verdiene er lave nok, avvises nullhypotesen om at variablene er uavhengige, og øker troverdigheten for den alternative hypotesen om at de på en eller annen måte er relatert. Også for kji-kvadrattestene regnes en p-verdi på 0,1 som statistisk signifikant. I tabell 7 er p-verdier på 90 % nivå markert med en stjerne, p-verdier på 95 % nivå markert med to stjerner, og p-verdier på 99 % nivå markert med tre stjerner.

Gjennomsnittene for hver variabel ble utregnet i SPSS. Datasettet for giveratferd ble delt i to separate datasett, et for dem som gav og et for dem som ikke gav. Tilsvarende ble gjort for datasettet for prosjektvalg som ble delt i de som valgte prosjekt 1 og et for de som valgte prosjekt 2. Deretter kalkulerte SPSS gjennomsnittene for hver variabel i de fire nye datasettene.

7.4.3 Resultater fra testene for giveratferd

Variabel	Snitt for å gi	Snitt for å ikke gi	T-test	Kji-kvadrattest
Tillit	3.78	3.53	0.008***	
Empati	3.93	3.79	0.073*	
Religiøs tilhørighet	0.43	0.31		0.084*
Religiøs deltakelse	1.87	1.54	0.031**	
Utdanning	3.09	3.36	0.237	
Lønn	2.57	2.60	0.885	
Kjønn	0.69	0.63		0.334
Alder	0.26	0.42		0.012**
Hørt om Misjonsalliansen	0.22	0.15		0.233
Teknologi og realfag	0.10	0.10		0.981
Avd. For lærerutdanning	0.13	0.16		0.407
Helse- og idrettsvitenskap	0.21	0.19		0.818
Handelshøyskolen	0.25	0.13		0.039**
Samfunnsvitenskap	0.11	0.04		0.101
Annet fakultet	0.20	0.36		0.006***
Kristne	0.57	0.28		0.000***
Ateister	0.16	0.19		0.504
Annet livssyn	0.27	0.52		0.000***

Tabell 7: T-tester og kji-kvadrattester for giveratferd

Tabell 7 viser en oversikt over resultatene av snittene, t-testene og kji-kvadrattestene for gi/ikke gi. De seks første mørkeblå radene er de uavhengige variablene, mens de resterende tolv lyseblå radene er kontrollvariablene.

Hypotese 1a uttrykker at høy grad av tillit er positivt relatert til det å gi til en religiøs veldedig organisasjon, og resultatet av t-testen for tillit viser en verdi på 0,008. Tillit er dermed signifikant på et 99 % nivå. Hypotese 2a uttrykker at høy grad av empati er positivt relatert til det å gi til en religiøs veldedig organisasjon, og resultatet av t-testen for empati viser en verdi på 0,073. Empati er dermed signifikant på et 90 % nivå. Hypotese 3a uttrykker at høy grad av religiøsitet er positivt relatert til det å gi til en religiøs veldedig organisasjon, og resultatet fra kji-kvadrattesten for tilhørighet gav en verdi på 0,084, mens resultatet fra t-testen for deltakelse gav en verdi på 0,031. Tilhørighet er signifikant på et 90 % nivå, og desto høyere grad av religiøsitet, desto mer signifikant, da religiøs deltakelse er signifikant på et 95 % nivå.

Hypotese 4a uttrykker at flere års høyere utdanning er positivt relatert til det å gi til en religiøs veldedig organisasjon, og resultatet av t-testen for utdanning viser en verdi på 0,237. Utdanning er dermed ikke signifikant med det å gi. Hypotese 5a uttrykker at høyt lønnsnivå er verken positivt eller negativt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon, og resultatet av t-testen for utdanning viser en verdi på 0,237. Lønn er dermed ikke signifikant med det å gi. T-testene og kji-kvadrattestene kontrollerer ikke for andre variabler. Dermed vil ikke disse verdiene være valide for å kunne trekke konklusjoner til hypotesene. Likevel er testene nyttige for å vurdere enkeltstående variabler mot den avhengige variabelen.

Videre er kontrollvariablene alder, handelshøyskolen, annet fakultet, kristne og annet livssyn svært statistisk signifikante. Det er dermed stor sannsynlighet for at studenter på handelshøyskolen og annet fakultet vil gi når det kun kontrolleres for type fakultet og gi/ikke gi. Videre vil kristne og annet livssyn ha en sterk positiv sammenheng med det å ville gi, uten å kontrollere for andre variabler.

7.4.4 Resultater fra testene for prosjektvalg

Variabel	Snitt for prosjekt 1 (økonomisk formål)	Snitt for prosjekt 2 (humanitært formål)	T-test	Kji-kvadrattest
Tillit	3.84	3.75	0.353	
Empati	3.98	3.91	0.427	
Religiøs tilhørighet	0.51	0.40		0.141
Religiøs deltakelse	1.83	1.89	0.746	
Utdanning	3.35	2.99	0.107	
Lønn	2.66	2.53	0.516	
Kjønn	0.63	0.71		0.226
Alder	0.29	0.25		0.465
Hørt om Misjonsalliansen	0.26	0.20		0.288
Teknologi og realfag	0.09	0.11		0.728
Avd. For lærerutdanning	0.12	0.13		0.956
Helse- og idrettsvitenskap	0.23	0.20		0.575
Handelshøyskolen	0.28	0.25		0.622
Samfunnsvitenskap	0.11	0.11		0.895
Annet fakultet	0.17	0.21		0.489
Kristne	0.60	0.56		0.608
Ateister	0.14	0.17		0.585
Annet livssyn	0.26	0.27		0.903

Tabell 8: T-test og kji-kvadrattest for prosjektvalg

Tabell 8 viser en oversikt over resultatene av snittene, t-testene og kji-kvadrattestene for de to ulike prosjektene for henholdsvis økonomiske og humanitære formål. De seks første mørkeblå radene er de uavhengige variablene, mens de resterende tolv lyseblå radene er kontrollvariablene. Hver av de uavhengige variablene og kontrollvariablene er målt opp mot den avhengige variabelen uten hensyn til påvirkning av andre variabler.

Resultatene fra t-testene og kji-kvadrattestene viser at ingen av de uavhengige variablene eller kontrollvariablene er signifikante. Dette medfører ingen sammenheng mellom karakteristikene og hypotesene for prosjektvalg.

7.4.5 Sammenheng mellom korrelasjonsmatrisene og t-testene og kji-kvadrattestene

Korrelasjonsmatrisen gir sammenhengen mellom den uavhengige og den avhengige variabelen. Den signifikante forskjellen mellom gjennomsnittene som utarbeides i t-testene er det samme som å teste om en uavhengig variabel gir sammenheng med den avhengige variabelen i en korrelasjonsmatrise (Newsom, 2020). Dette gir identiske p-verdier fordi den avhengige variabelen som brukes bare har to utfall, 0 og 1. Når en variabel bare har to verdier, slik som giveratferd og prosjektvalg, er den eneste relasjonen denne variabelen kan ha med en annen variabel lineær. Signifikanstestene for en korrelasjonsmatrise og en kji-kvadrattest er ikke nøyaktig den samme da kji-kvadrattestene baserer seg på normalfordelingen, men den vil ofte gi tilnærmet like p-verdier da fordelingene er svært like med stort nok antall observasjoner (Newsom, 2020). P-verdiene i korrelasjonsmatrisene skal derfor bli tilnærmet identiske med p-verdiene til t-testene og kji-kvadrattestene.

Ved å sammenligne korrelasjonsmatrisene mot t-testene og kji-kvadrattestene for både giveratferd og prosjektvalg, er alle p-verdier tilnærmet identiske. Verdiene i testene er alt fra like, til å differere med maksimalt 0,002 fra korrelasjonsmatrisene.

7.5 Logistisk regresjon

Tidligere er det sett på forholdet mellom en og en uavhengig variabel eller kontrollvariabel mot hver av de avhengige variablene. For å inkludere alle variablene i en ligning brukes en logistisk regresjon. Det er en form for multivariat statistisk metode som brukes for å undersøke sammenhengen mellom flere variabler samtidig (Sekaran og Bougie, 2016, s. 302). Det er bare en utfallsvariabel i både analysedelen for giveratferd og analysedelen for prosjektvalg, og den er kategorisk (0 eller 1; gi eller ikke gi, prosjekt 1 eller prosjekt 2). Kategoriene i den avhengige variabelen overlapper ikke, altså er det ikke mulig å tilhøre mer enn en av utfallskategoriene. Det er 6 uavhengige variabler, og flere kontrollvariabler, som er både kontinuerlige og kategoriske. Grunnet en slik utfallsvariabel, samt slike uavhengige- og kontrollvariabler, for både giveratferd og prosjektvalg, ble det utført en logistisk regresjon i SPSS for begge

analysedelene. Dette for å få hvilke karakteristikk som signifikant kan forutsi om studentene vil gi eller ikke gi til en kristen veldedig organisasjon, og om de som gir ønsker å støtte prosjekt 1 eller prosjekt 2.

I den logistiske regresjonen blir kontrollvariablene inkludert i regresjonen på lik linje med de uavhengige variablene. Etter å ha sett på korrelasjonene mellom alle variablene, ble det valgt å bruke alle videre i den logistiske regresjonen. Målet er ikke å kun finne de forklaringsvariablene som sammen gir et utfall med flest signifikante variabler. Alle forklaringsvariablene er av interesse, da effekten av alle er ønskelig, også de som endrer variabler som ellers ville vært signifikante i utfallet.

For at kji-kvadratverdiene skal anses som valide i en logistisk regresjon kreves det tilstrekkelig innsamlet data. Enkelte av variablene fra undersøkelsen, som fakultetet kunstfag, hadde i underkant av 10 observasjoner, altså ikke tilstrekkelig nok data til å gjennomføre en logistisk regresjon (Long, 1997, s. 53). Disse variablene ble samlet og tillagt en fellesvariabel kalt "Annet". Dette gav studien en fellesvariabel for type fakultet og en for type religion. For giveratferd var det 299 observasjoner, og variabelen med minst observasjoner var fakultetet samfunnsvitenskap med 29 observasjoner, slik det fremkommer av tabell 1. For prosjektvalg var det 232 observasjoner, og variabelen med minst antall observasjoner var fakultetet for teknologi og realfag med 24 observasjoner, slik det fremkommer av tabell 2. Kji-kvadratverdiene kan i begge analysedelene dermed anses som valide. Wald statistikken er også mindre pålitelig dersom koeffisienten for tilsvarende variabel er stor. Ingen av koeffisientene er store nok til at kji-kvadratverdiene ikke er pålitelige i analysene, da største koeffisient for giveratferd er fakultetet samfunnsvitenskap med en verdi på 1,517 som vist i tabell 9, og største koeffisient for prosjektvalg er religiøs tilhørighet med en verdi på 1,009 som vist i tabell 10.

Selve modellen til den logistiske regresjonen vises i «Variables in the Equation» i SPSS.

Første kolonne er en oversikt over alle variablene som er inkludert i modellen. Variablene «Fakultet: Annet» og «Type religion: Annen» er variabler de andre fakultetene og type religionene måles opp mot da de er dummy-kodet, og inngår dermed ikke i oversikten over resultatene.

7.5.1 Resultater fra den logistiske regresjonen for giveratferd

		Variables in the Equation					
		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Tillit	,308	,232	1,767	1	,184	1,361
	Empati	,248	,282	,774	1	,379	1,282
	Religiøs tilhørighet	,047	,443	,011	1	,916	1,048
	Religiøs deltakelse	,069	,193	,129	1	,719	1,072
	Utdanning	-,004	,098	,002	1	,965	,996
	Lønn	-,103	,117	,780	1	,377	,902
	Kjønn	,335	,347	,933	1	,334	1,398
	Alder	-,443	,360	1,516	1	,218	,642
	Hørt om Misjonsalliansen	,325	,435	,556	1	,456	1,384
	Fakultet: Teknologi og realfag	,853	,548	2,424	1	,119	2,348
	Fakultet: Avd. for lærerutdanning	,147	,466	,100	1	,752	1,159
	Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	,752	,454	2,739	1	,098	2,121
	Fakultet: Handelshøyskolen	1,370	,487	7,908	1	,005	3,935
	Fakultet: Samfunnsvitenskap	1,517	,697	4,743	1	,029	4,560
	Type Religion: Kristne	1,058	,392	7,295	1	,007	2,880
	Type Religion: Ateister	,319	,427	,559	1	,455	1,376
	Constant	-1,976	1,313	2,263	1	,132	,139

a. Variable(s) entered on step 1: Tillit , Empati , Religiøs tilhørighet, Religiøs deltakelse, Utdanning, Lønn, Kjønn, Alder , Hørt om Misjonsalliansen , Fakultet: Teknologi og realfag , Fakultet: Avd. for lærerutdanning , Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap , Fakultet: Handelshøyskolen , Fakultet: Samfunnsvitenskap , Type Religion: Kristne, Type Religion: Ateister .

Tabell 9: Logistisk regresjon for giveratferd

Konstanten i tabell 9 viser at når alle uavhengige variabler er 0, for eksempel laveste grad av empati, mann, ikke hørt om Misjonsalliansen etc., er den estimerte logaritmen av oddsene for å gi -1,976. Når en da ser på for eksempel tillit, er log odds for å gi i snitt 0,3 høyere for hver høyere grad av tillit respondentene har.

Hypotese 1a utrykte at høyere grad av tillit er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Tabell 9 viser at koeffisienten til variabelen for tillit har positivt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså at graden av tillit øker, øker sannsynligheten for å gi, fordi logaritmen av oddsene for å gi øker. Likevel må koeffisienten være statistisk signifikant for at variabelen til tillit skal anses som nyttig. Da koeffisienten til tillit er positiv har variabelen også

en oddsratio på over 1. Fra tabell 9 har tillit $e^{(0,308)} = 1,361$. Dette tilsier at en høyere verdi for tillit (altså en mer tillitsfull respondent) har større sannsynlighet for å gi med 1,361 ganger. Tillit har ikke en statistisk signifikant verdi, da tabell 9 viser en p-verdi på 0,184. En statistisk signifikant verdi ligger på 0,1 eller mindre. Høyere grad av tillit kan dermed ikke konkluderes med å være positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Hypotese 1a forkastes.

Hypotese 2a uttrykte at høyere grad av empati er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Tabell 9 viser at koeffisienten til variabelen for empati har positivt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså at graden av empati øker, øker sannsynligheten for å gi, fordi logaritmen av oddsen for å gi øker. Dette medfører at oddsratioen til variabelen har en verdi over 1. Fra tabell 9 har empati $e^{(0,248)} = 1,282$. En mer empatisk respondent, altså en respondent med høyere verdi for empati, har større sannsynlighet for å gi med 1,282 ganger. Empati har ikke en statistisk signifikant verdi, da tabellen viser en p-verdi på 0,379. Hypotese 2a forkastes.

Hypotese 3a uttrykte at høy grad av religiøsitet er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Koeffisientene til både religiøs tilhørighet og religiøs deltakelse har positivt fortegn, som vist i tabell 9. Øker disse variablene, altså at graden av religiøsitet for respondenten øker, øker sannsynligheten for å gi. Logaritmen av oddsen for å gi øker desto mer aktiv religiøs respondenten er. Med positive koeffisienter har også oddsratioene til disse variablene en verdi på over 1. Religiøs tilhørighet har en oddsratio på 1,048, mens religiøs deltakelse har en oddsratio på 1,072. Da oddsratioene er tilnærmet lik 1, tilsier det svært liten sammenheng mellom sannsynligheten for å gi og graden av religiøs tilhørighet eller religiøs deltakelse. En respondent med en religiøs tilhørighet har større sannsynlighet for å gi med bare 1,048 ganger sammenlignet med en respondent uten tilhørighet. Dersom respondenten har en høyere grad av deltakelse og dermed høyere grad av religiøsitet, er sannsynligheten for å gi større med 1,072 ganger. Ingen av variablene for religiøsitet er statistisk signifikante, og kan dermed ikke konkluderes som positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Hypotese 3a forkastes.

Hypotese 4a utrykte at flere års høyere utdanning er positivt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Tabell 9 viser at koeffisienten til variabelen for utdanning har negativt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså flere års høyere utdanning, reduseres sannsynligheten for å gi, fordi logaritmen av oddsen for å gi minker. Med negativ koeffisient for utdanning, har variabelen en oddsratio på under 1. Fra tabell 9 har utdanning $e^{(-0,004)} = 0,996$. Oddsratioen for utdanning er så tilnærmet lik 1 at sammenhengen med sannsynligheten til å gi er svært liten. Oddsratioen tilsier at en høyere verdi for utdanning fører til en sannsynlighet for å gi med 0,996 ganger. Utdanning har ikke en statistisk signifikant verdi, da tabellen viser en p-verdi på 0,965. Hypotese 4a forkastes.

Hypotese 5a utrykte at et høyere lønnsnivå er verken positivt eller negativt relatert til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Tabell 9 viser at koeffisienten til variabelen for lønnsnivå har negativt fortegn. Dersom respondenten har et høyt lønnsnivå, altså at verdien til variabelen øker, reduseres sannsynligheten for å gi, fordi logaritmen av oddsen for å gi minker. Når koeffisienten til lønn er negativ har variabelen også en oddsratio på under 1. Fra tabell 9 har lønnsnivå $e^{(-0,103)} = 0,902$. Dette tilsier at en høyere verdi for lønn har sannsynlighet for å gi med 0,902 ganger. Tabellen viser en p-verdi på 0,377, dette anses ikke som en statistisk signifikant verdi, og høyt lønnsnivå kan dermed ikke relateres som positivt eller negativt til det å gi. Hypotese 5a beholdes.

Alle kontrollvariablene i regresjonen har koeffisienter med positive fortegn, bortsett fra variabelen alder. Det betyr at disse variablene i utgangspunktet er positivt relatert til det å gi, bortsett fra alder som er negativt relatert til det å gi. Blant kontrollvariablene med positivt fortegn har fire av dem statistisk signifikante verdier. Variablene helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen, samfunnsvitenskap og kristne har henholdsvis p-verdiene 0,098, 0,005, 0,029 og 0,007. Både kristne respondenter og respondenter fra fakultetene handelshøyskolen og samfunnsvitenskap er signifikante på et 99 % nivå, mens respondenter fra fakultetet helse- og idrettsvitenskap er signifikante på et 90 % nivå. Disse fire variablene er dermed alle positivt relaterte til det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Religiøsitet, som inneholder alle typer religioner, var ikke statistisk signifikant med det å gi, og tilhørende hypotese ble forkastet. Kristne respondenter, som tilhører samme religion som den veldedige organisasjonen, er derimot signifikante med det å gi.

7.5.2 Resultatet for den logistiske regresjonen for prosjektvalg

		Variables in the Equation					
		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Tillit	,170	,247	,471	1	,492	1,185
	Empati	,364	,316	1,331	1	,249	1,440
	Religiøs tilhørighet	1,009	,468	4,655	1	,031	2,742
	Religiøs deltakelse	-,425	,196	4,698	1	,030	,654
	Utdanning	,174	,107	2,644	1	,104	1,190
	Lønn	-,025	,121	,044	1	,834	,975
	Kjønn	-,382	,357	1,145	1	,285	,682
	Alder	,036	,375	,009	1	,923	1,037
	Hørt om Misjonsalliansen	,404	,400	1,021	1	,312	1,499
	Fakultet: Teknologi og realfag	,087	,614	,020	1	,887	1,091
	Fakultet: Avd. for lærerutdanning	,256	,567	,204	1	,652	1,292
	Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap	,259	,507	,261	1	,609	1,296
	Fakultet: Handelshøyskolen	,387	,487	,633	1	,426	1,473
	Fakultet: Samfunnsvitenskap	,302	,595	,258	1	,612	1,353
	Type Religion: Kristne	,031	,428	,005	1	,943	1,031
	Type Religion: Ateister	,162	,512	,101	1	,751	1,176
	Constant	-3,293	1,503	4,799	1	,028	,037

a. Variable(s) entered on step 1: Tillit, Empati, Religiøs tilhørighet, Religiøs deltakelse, Utdanning, Lønn, Kjønn, Alder, Hørt om Misjonsalliansen, Fakultet: Teknologi og realfag, Fakultet: Avd. for lærerutdanning, Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap, Fakultet: Handelshøyskolen, Fakultet: Samfunnsvitenskap, Type Religion: Kristne, Type Religion: Ateister.

Tabell 10: Logistisk regresjon for prosjektvalg

Dersom alle variablene i tabell 10 hadde verdi lik 0, altså liten grad av tillit, ikke hørt om Misjonsalliansen, under 25 år etc., så er den estimerte logaritmen av oddsene for å gi til prosjekt 1 på -3,293. I denne analysen er log odds for å gi til prosjekt 1, et økonomisk prosjekt, i snitt 0,170 ganger høyere for hver høyere grad av tillit respondenten har.

Hypotese 1b uttrykte at høyere grad av tillit ikke er relatert til noen av prosjektvalgene. Tabell 10 viser at koeffisienten til variabelen tillit har positivt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså at graden av tillit øker, øker sannsynligheten for å velge det økonomiske prosjektet fordi logaritmen av oddsene for å gi øker. Når koeffisienten til tillit er positiv har variabelen også en oddsratio på over 1. Fra tabell 10 har tillit en oddsratio på 1,185. Dette tilsier at en høyere verdi

for tillit, altså en mer tillitsfull respondent, har større sannsynlighet for å gi til et økonomiske formål med 1,361 ganger. Tillit har ikke en statistisk signifikant verdi, da tabell 10 viser en p-verdi på 0,492. Dette tilsier at tillit ikke er verken positivt eller negativt relatert til noen av prosjektvalgene. Hypotese 1b beholdes.

Hypotese 2b uttrykte at høyere grad av empati er positivt relatert til det å velge humanitære formål. Tabell 10 viser at koeffisienten til variabelen for empati har positivt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså at graden av empati øker, øker sannsynligheten for å gi til prosjekt 1 som hadde økonomiske formål, fordi logaritmen av oddsen for å gi øker. Da koeffisienten til empati er positiv har variabelen også en oddsratio på over 1. Fra tabell 10 har empati $e^{(0,364)} = 1,440$. En mer empatisk respondent, altså en respondent med høyere verdi for empati, har større sannsynlighet for å gi til prosjekt 1 med 1,440 ganger. Empati har likevel ikke en statistisk signifikant verdi, da tabell 10 viser en p-verdi på 0,249. Hypotese 2b forkastes.

Hypotese 3b uttrykte at høy grad av religiøsitet er positivt relatert til det å velge humanitære formål. Koeffisientene til religiøs tilhørighet er positiv, mens koeffisienten til religiøs deltakelse er negativ, som vist i tabell 10. Det tilsier at variablene relaterer til ulike prosjekter. Variablene har i tillegg oddsratioer med verdier som tilsier at det er klare sammenhenger med sannsynligheten til å velge et prosjekt. Religiøs tilhørighet har en oddsratio på 2,742, som tilsier en klar sammenheng da respondenter med religiøs tilhørighet har større sannsynlighet for å velge det økonomiske prosjektet med 2,742 ganger. Oddsratioen for religiøs deltakelse var på 0,654, som betyr at religiøst aktive studenter har større sannsynlighet for å velge det humanitære prosjektet med 0,654 ganger. Begge variablene for religiøsitet har statistisk signifikante verdier, hvor tilhørighet har p-verdi på 0,031, mens religiøs deltakelse har en p-verdi på 0,030. Verdiene er signifikante på et 95 % nivå, som er tilstrekkelig for å trekke konklusjoner knyttet til hypotesen. Da religiøs tilhørighet er signifikant med positiv koeffisient, vil respondenter med religiøs tilhørighet velge et økonomisk formål fremfor et humanitært formål. Da religiøs deltakelse, som angir hvor religiøs aktiv respondenten er, er signifikant med negativ koeffisient, vil respondenter med høyere grad av religiøs deltakelse velge et humanitært formål fremfor et økonomisk formål. Da høyere grad av religiøs deltakelse anses som en høyere grad av religiøsitet i denne studien, vil en høyere grad av religiøsitet være positivt relatert til humanitære formål fremfor økonomiske formål. Hypotese 3b beholdes.

Hypotese 4b utrykte at flere år med høyere utdanning er positivt relatert til å velge økonomiske formål. Tabell 10 viser at koeffisienten til variabelen for utdanning har negativt fortegn. Dersom denne variabelen øker, altså flere år med høyere utdanning, øker sannsynligheten for å gi til økonomiske formål, fordi logaritmen av oddsen for å velge prosjekt 1 øker. Når koeffisienten til utdanning er negativ har variabelen en oddsratio på under 1. Fra tabell 10 har utdanning $e^{-0,040} = 0,996$. Oddsratioen for utdanning er så tilnærmet lik 1 at sammenhengen med sannsynligheten til å velge et prosjekt er svært liten. Verdien tilsier at en høyere verdi for utdanning fører til en sannsynlighet for å velge et økonomisk prosjekt med 0,996 ganger. Utdanning har ikke en statistisk signifikant verdi, da tabellen viser en p-verdi på 0,965. Hypotese 4b forkastes.

Hypotese 5b utrykte at høyere lønnsnivå ikke er relatert til noen av prosjektvalgene. Tabell 10 viser at koeffisienten til variabelen for lønnsnivå har positivt fortegn. Dersom respondenten har et høyt lønnsnivå, altså at verdien til variabelen øker, øker sannsynligheten for å gi til et humanitært formål, fordi logaritmen av oddsen for å velge prosjekt 1 minker. Når koeffisienten til lønn er positiv har variabelen også en oddsratio på over 1. Fra tabell 10 har lønnsnivå en oddsratio på 0,902. Dette tilsier at en høyere verdi for lønn har høyere sannsynlighet for å gi til et humanitært formål med 0,902 ganger. Tabellen viser en p-verdi på 0,834 og dette anses ikke som en statistisk signifikant verdi, og et høyt lønnsnivå vil dermed ikke være relatert til noen av prosjektvalgene. Hypotese 5b beholdes.

Alle kontrollvariablene i analysen har positive fortegn bortsett fra kjønn. Høye verdier for disse variablene vil dermed i utgangspunktet være positivt relatert til det å gi til et økonomisk formål, bortsett fra høy verdi av kjønnsvariabelen, altså kvinne, som er relatert til å velge et humanitært formål. Ingen av koeffisientene til kontrollvariablene har statistisk signifikante verdier. Det vil dermed ikke være mulig å trekke noen konklusjoner fra disse variablene basert på om de velger økonomiske eller humanitære formål.

8 Diskusjon

I dette kapitlet oppsummeres de mest sentrale funnene fra analysen som er gjort ut fra de statistiske modellene. Kapitlet er strukturert etter de to analysedelene; giveratferd og prosjektvalg, og tar utgangspunkt i tilhørende hypoteser. Funnene som er relevante for hypotesene presenteres og diskuteres opp mot teorien.

8.1 Giveratferd

Som vist i analysekapitlet forkastes hypotesene om at høy grad av tillit, høy grad av empati, høy grad av religiøsitet, og høyere utdanning har en positiv relasjon med det å gi til en kristen veldedig organisasjon. Hypotese 5a om at høyere lønnsnivå verken er relatert til det å gi eller ikke gi ble beholdt. Ingen studenter med disse karakteristikene var altså mer tilbøyelig til å gi til Misjonsalliansen enn de med en mindre grad av samme karakteristikker.

Tidligere teori viser at kristendommen er den største religionen i Norge, og at omtrent 70 % av befolkningen er medlem av Den norske kirke. Likevel har det de siste ti årene vært en stor nedgang i antall religiøse i Norge, da dem med religiøs tilhørighet har blitt redusert fra en andel på 47 % til 36 %. Da det blir færre kristne resulterer det i utgangspunktet i færre givere for Misjonsalliansen, da de er en kristen organisasjon som tydelig fronter kristne verdier. Konkurransen om å kapre kristne givere vil dermed bare bli hardere dersom utviklingen fortsetter. For Misjonsalliansen vil det være avgjørende å kartlegge hvem som da faktisk velger dem.

Karakteristikene som hypotesene baserte seg på gav ingen signifikante utsalg, og vil av den grunn ikke være retningslinjer for hva Misjonsalliansen bør fokusere på ved verving av nye givere. De kristne studentene var derimot positivt relatert til å gi. Uavhengig av hvilken grad de hadde av studiens andre karakteristikker så ønsket de fleste kristne å støtte Misjonsalliansen. Dette betyr at Misjonsalliansens sterke kristne profil når ut til de kristne respondentene. Det å tydelig fremme de kristne verdiene i organisasjonen medfører en stor sannsynlighet for at kristne givere velger Misjonsalliansen blant ulike veldedige organisasjoner.

Hvorfor kristne studenter velger å gi kan komme av flere grunner. Den heteronome pliktetikken uttrykker at en moralsk plikt, som å støtte en veldedig organisasjon, kommer fra noe utenfor individet. Mange kristne ønsker å leve etter moralske plikter fra Bibelen, som de ti bud, og det å støtte Misjonsalliansen kan for dem anses som å være gavmild med forankring i Guds vilje. Den autonome pliktetikken på den andre siden uttrykker at moralske plikter kommer fra dem selv. Immanuel Kant beskrev at moralske plikter kom fra fornuften og ikke følelser, og for kristne studenter vil moralske prinsipper oppstå i diskusjon og fellesskap i religiøse samfunn. Det at de velger å støtte Misjonsalliansen er dermed forankret i en indre kilde til moralsk kunnskap, og ikke direkte av Guds vilje. En annen grunn for hvorfor de kristne studentene ønsker å støtte Misjonsalliansen kan komme av ønsket om å bli en god person gjennom den kristen tro, som resulterer i en slik handling. Engasjement i veldedighet og ønsket om å gi uttrykkes gjennom dyder i dydsetikken. Dyder som veldedighet og barmhjertighet, har sine røtter tilbake til Aristoteles, og kan anses som viktige for kristne. De har tidligere blitt omtalt som kristne verdier, da slike dyder blir formidlet gjennom deres lære. Kristne velger av den grunn å støtte en tilhørende religiøs veldedig organisasjon som Misjonsalliansen, da det for noen kan oppfattes som en direkte tilknytning til deres tro.

På tross av at svært mange kristne velger å støtte Misjonsalliansen, så velger også en del av de som ikke er kristne å støtte. Blant dem som ønsket å støtte var omtrent 60 % kristne studenter, og resterende 40 % var ateister eller tilhørende andre religioner. Blant dem som ikke ønsket å støtte var i underkant 30 % kristne, og i overkant av 70 % ikke kristne. Selv om flertallet blant dem som ikke ønsket å støtte ikke var kristne, så velger likevel en del av de som ikke er kristne å støtte Misjonsalliansen. Resultatene viser at selv om Misjonsalliansen treffer med sin strategi i kapringen av kristne givere, er det definitivt et potensiale og et marked for givere som ikke er kristne i tillegg. Dette betyr ikke at Misjonsalliansen må svekke sine kristne verdier i form av for eksempel en navneendring. Det betyr at de med sin strategi kan nå ut til et større spekter av givere utover de som er kristne. Studenter som ikke er kristne, kan relatere seg til de samme verdiene som Misjonsalliansen fronter, på tross av organisasjonens sterke kristne profil. I kapringen av givere bør Misjonsalliansen beholde sin strategi, hvor hovedfokuset er rettet mot kristne givere. Samtidig bør det rettes et visst fokus, og en viss fordeling av ressursene, mot givere som ikke er kristne, da flere av dem også ønsker å støtte organisasjonen.

Det er i tillegg tre ulike fakultet som skiller seg ut, da de er positivt relatert til å støtte Misjonsalliansen. Studenter ved fakultetene helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen og samfunnsvitenskap gav signifikante utslag. Da karakteristikken studien tar utgangspunkt i ikke gav utslag i forhold til om studentene ønsket å gi eller ikke, medfører det at studenter ved nevnte fakultet ikke nødvendigvis har en høyere grad av denne type karakteristikk. Hvorfor disse fakultetene er mer tilbøyelig for å gi sammenlignet med de andre fakultetene kan være knyttet til hva studentene lærer innenfor de ulike studieretningene. Misjonsalliansens to prosjekter var begge lokalisert i utviklingsland. Studenter fra fakultetene helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen og samfunnsvitenskap kan ha opparbeidet seg en større forståelse av internasjonalisering og kan dermed ha lettere for å se en større sammenheng for behovet om å støtte utviklingsland.

Det fremkommer i analysen at dersom hver enkelt av karakteristikken kobles mot giveratferd uten å kontrollere for de andre variablene, som religion, så resulterte flere av karakteristikken som signifikante. Dersom studien ikke hadde tatt utgangspunkt i en religiøs veldedig organisasjon, ville mest sannsynlig flere av karakteristikken også vært signifikante i den logistiske regresjonen for giveratferd. Tidligere litteratur peker på tillit og empati som viktige faktorer i undersøkelser om hvem som gir til veldedighet. Femfaktormodellen viser også til at respondentenes personlighet, i form av ulike personlighetskarakteristikk, påvirker deres prososiale atferd. Studenter i denne studien kan score høyt på generell tillit, men likevel ikke stole på pengedistribusjonen til en kristen veldedig organisasjon. Samtidig kan studenter med høy grad av empati være tilbøyelig til å gi til prosjektene, men likevel ikke sympatisere da organisasjonen fronter den kristne troen. Det religiøse aspektet påvirker dermed valget i større grad enn hva studentenes personlighetskarakteristikk gjør. Sannsynligheten er av den grunn større for at studenter med høy grad av tillit og empati hadde gitt mer signifikante resultater, dersom religion ikke var en faktor i studiens undersøkelse.

Det er tidligere rapportert at en stor andel av dem som ikke ønsket å støtte Misjonsalliansen ikke tilhørte kristendommen. Disse respondentene var i hovedsak ikke religiøse eller så hadde de en annen religiøs tilhørighet. Dersom pengene skulle kommet fra studentene selv, ville naturlige årsaker til at de valgte å ikke gi vært deres økonomiske situasjon, eller at de på ingen måte føler noen tilhørighet til den kristne veldedige organisasjonen. I undersøkelsen var likevel

ikke dette et alternativ, da pengene var sponset og respondentene støttet Misjonsalliansen ved at pengene ble gitt på vegne av dem. Valget om å gi eller ikke gikk dermed ikke utover deres personlige økonomiske situasjon. Likevel valgte et antall at de ikke ønsket at pengene skulle bli gitt på vegne av dem til Misjonsalliansen. Hvorfor de ikke ønsket å støtte på denne måten kan være relatert til at de ikke kjenner på noen tilhørighet til Misjonsalliansen. I tillegg var både tillit og empati signifikante for å gi når det ikke ble kontrollert for religion eller andre variabler. Studenter som ikke ønsket å gi kan dermed føle på et mindre behov for å støtte prosjektene gjennom Misjonsalliansen, i tillegg til at de sannsynligvis ikke har stor nok tillit til Misjonsalliansens pengedistribuering, og av den grunn avstår fra at penger gis på vegne av dem selv. Mistilliten kommer av det religiøse aspektet, da tillit ikke var signifikant i den logistiske regresjonen for giveratferd. Dersom Misjonsalliansen beholder sin kristne profil, vil bruk av ressurser på givere med mistillit av religiøse årsaker dermed ikke anses som nyttig.

8.2 Prosjektvalg

Resultatene viste at hypotesene for prosjektvalg om høy grad av tillit, religiøsitet og lønnsnivå ble beholdt. Verken høy grad av tillit eller et høyt lønnsnivå var relatert til noen av studiens prosjekter, mens høy grad av religiøsitet var positivt relatert til det humanitære formålet, som hypotesene antydte. Hypotesene for empati og utdanning ble forkastet, da høy grad av empati ikke var positivt relatert til det humanitære prosjektet og utdanning ikke var positivt relatert til det økonomiske prosjektet.

Fra kapittel 8.1 om giveratferd ble det utdypet at et flertall av dem som ønsket å støtte var kristne, men at det likevel var enkelte med andre tros- og livssyn som også valgte å støtte Misjonsalliansen. Blant dem som valgte det økonomiske formålet var 60 % kristne, 14 % ikke religiøse og 26 % tilhørte en annen religion, som vist i tabell 8. Blant dem som valgte det humanitære prosjektet var 56 % kristne, 17 % ikke religiøse og 27 % tilhørte en annen type religion, som vist i tabell 8. De ulike typene religion- og livssynene fordeler seg altså svært likt mellom prosjektene. Hvilken religion studentene tilhører er dermed ikke av betydning i valget om hvilket formål de ønsker å støtte.

Graden av religiøsitet er derimot av betydning, da denne hypotesen ble beholdt. Den logistiske regresjonen resulterte i at religiøst aktive studenter hadde en positiv sammenheng med å velge

det humanitære prosjektet. Studenter med religiøs tilhørighet, som ikke var like aktive i religiøse sammenhenger, var positivt relatert til å velge det økonomiske prosjektet.

Mange religioner baserer seg på de samme verdiene og dydene. Dydsetikken baserer seg på at veien til lykke innebærer å bli en god person, noe som kan være grunnleggende i mange religioner. I religiøse miljøer vil dyder som barmhjertighet og veldedighet dyrkes og dermed påvirke studenter med den type verdier. Ulike dyder vil dermed ikke bare kunne påvirke studenters valg om å gi, men også hvilket formål det gis til. Da dydsetikken innebærer å utvikle seg til å bli en god person, er det tett knyttet til personlighetstrekket medmenneskelighet fra femfaktormodellen. En student som i større grad vil utvikle seg til å bli et godt menneske vil ved et slikt valg kunne ha lettere for bevisst å velge det humanitære formålet. Sammenhengen kan altså forklares med at en students religiøse verdier som opparbeides og vedlikeholdes i religiøse sammenhenger, kommer til uttrykk ved å velge et humanitært formål i et slikt prosjektvalg.

Religiøst tilhørende hadde en positiv sammenheng med å gi til det økonomiske prosjektet. Ikke religiøse var ikke positivt relatert til noen av prosjektene. Blant dem som velger å støtte Misjonsalliansen som ikke er religiøst aktive, velges det dermed i de fleste tilfeller å ikke gi til det humanitære prosjektet. Ovenfor et slikt valg vil et humanitært prosjekt kunne fremstå som et mer kristent rettet prosjekt da det er i regi av Misjonsalliansen. Studenter som ikke er religiøst aktive som ønsker at penger skal gis på vegne av dem vil mest sannsynlig foretrekke et prosjekt som fremstår som mer allment. Et humanitært prosjekt med fokus på skole og barn kan oppfattes som et formål med direkte tilknytning til Misjonsalliansen, mens et økonomisk prosjekt fremstår som et formål ikke direkte relatert til Misjonsalliansen. For religiøst tilhørende og ikke religiøse vil et økonomisk prosjekt av den grunn fremstå som mer treffende og aktuelt formål da de antageligvis ikke kjenner på noen tilhørighet til Misjonsalliansen.

Fra Misjonsalliansens markeds- og innsamlingsleder, Kjetil Abrahamsen, ble det bekreftet at organisasjonens strategi er å markere seg som en tydelig kristen organisasjon. Å tilby givere prosjekter med humanitære formål vil i stor grad ha innvirkning på deres naturlige målgruppe; aktivt religiøse. En slik strategi vil av den grunn beholde og sannsynligvis kapre nye religiøst aktive givere, da et medmenneskelig formål vil virke treffende på denne målgruppen. Men som drøftet i kapittel 8.1 om giveratferd har Misjonsalliansen et stort potensial for å kapre nye givere

utenfor de kristne kretser. Drøftelsen tok for seg at Misjonsalliansens sterkt markerte kristne profil ikke nødvendigvis må svekkes, da organisasjonen treffer givere som ikke er kristne med de samme verdiene. Hvilket formål organisasjonen profilerer til målgruppen som ikke er like religiøst aktive vil være avgjørende dersom de skal kapre dem. Potensielt nye givere utenfor religiøse miljø er mer tilbøyelig for å støtte dersom Misjonsalliansen profilerer prosjekter som fremstår som mindre humanitære og religiøse. Prosjekter med mer objektive og håndfaste formål som det økonomiske prosjektet i denne studien, som baserte seg på å finansiere mindre virksomheter i utviklingsland, har en positiv sammenheng med givere som ikke er religiøst aktive, og blir dermed essensielle for Misjonsalliansen å tilby i kapringen av givere utenfor de kristne kretsene.

Fra resultatene i tabell 8 fremkommer det at dersom alle karakteristikene enkeltvis kobles mot prosjektvalg er det ingen signifikante sammenhenger. Når alle variablene derimot kontrolleres for i den logistiske regresjonen har personlighetstrekkene tillit og empati fra femfaktormodellen en innvirkning, da de påvirker graden av religiøsitet relatert til prosjektvalg. Samtidig viser resultatene at tendensen er lik for utdanning og lønnsnivå. Tidligere teori uttrykte at lønnsnivå ikke var relatert til noen prosjektvalg, mens utdanningsnivå var positivt relatert til det økonomiske formålet. Resultatene fra t-testene og den logistiske regresjonen uttrykker det samme for begge variablene. Verken flere år med utdanning eller høyere inntekt er relatert til noen av formålene. Studentenes lengde på utdanningen kombinert med deres inntekt har dermed ingen sammenheng med hvilket prosjekt som velges i denne studien. Hvorfor disse karakteristikene ikke er relevante kan begrunnes med at studentene velger prosjekt basert på hvilket formål de føler en størst tilknytning til. Igjen får graden av religiøsitet større betydning for hvilket formål de kjenner størst tilhørighet til, og viktigheten av at Misjonsalliansen tilbyr prosjekter med ulike formål er desto større.

9 Konklusjon

I dette avsluttende kapittelet presenteres studiens konklusjon på bakgrunn av funnene som er gjort i analyse- og diskusjonskapitlene. Videre identifiseres hvilken lærdom veldedige organisasjoner kan dra nytte av fra denne studien. Siste del av kapittelet tar for seg studiens begrensninger og mulige feilkilder samt forslag til videre forskning.

9.1 Svar på problemstilling

Formålet med denne studien var å undersøke hva som kjennetegner studenter som gir til religiøse veldedige organisasjoner samt hvilke typer prosjekt de ønsker å støtte. Studenter som utvalg er valgt fordi de vil bli en viktig målgruppe for veldedige organisasjoner i fremtiden. Gjennom identifisering av ulike karakteristikk vil organisasjonene kunne stille sterkere i møte med problemstillingen de står ovenfor, ved at det blir stadig færre kristne og dermed en større kamp om givene, da målgruppen for organisasjoner som Misjonsalliansen reduseres. Hypotesene som er drøftet i analysekapittelet legger grunnlaget for å svare på problemstillingene:

1: Hva karakteriserer norske studenter som ønsker å gi til en religiøs veldedig organisasjon?

2: Hvilke typer prosjekt ønsker studenter som gir til religiøse veldedige organisasjoner å støtte?

For å svare på problemstillingene er det utført flere statistiske analyser basert på data hentet fra en undersøkelse foretatt på et utvalg studenter. Det ble benyttet korrelasjonsmatriser for å finne samvariasjoner mellom hver enkelt variabel og giveratferd eller prosjektvalg, samt t-tester og kji-kvadrattester for å undersøke om gjennomsnittene var signifikant forskjellige fra populasjonen. Dette dannet et førsteinntrykk for videre analyse. For å undersøke sammenhenger kontrollert for alle de valgte variablene i studien ble det utført en logistisk regresjon for de to analysene. Valg av variabler er basert på tidligere studier, og variabler som i litteraturen gjennomgående har vist å påvirke giveratferd og prosjektvalg, samt egne vurderinger av hvilke variabler som anses som relevante.

Analysen består av to deler, en til hver av problemstillingene. Resultatene for giveratferd viste at ingen av karakteristikkene hypotesene baserte seg på var statistisk signifikante. Kontrollvariablene for kristne, studenter ved fakultetene helse- og idrettsvitenskap,

handelshøyskolen og samfunnsvitenskap var signifikante og dermed positivt relatert til å gi. Norske studenter som ønsker å gi til en veldedig organisasjon karakteriseres som religiøse av tilsvarende religion som organisasjonen bekjenner seg til, samt fra fakulteter med større forståelse av formålene det skal gis til. Resultatene for prosjektvalg viste at grad av religiøsitet var av betydning da de religiøst tilhørende var positivt relatert til å velge et økonomisk formål, mens de aktivt religiøse var positivt relatert til å velge et humanitært formål. Givere til religiøse veldedige organisasjoner støtter formål de kjenner en tilhørighet til. Da aktive religiøse støtter formål som i større grad er relatert til Misjonsalliansen, som humanitære prosjekter, mens religiøst tilhørende og studenter som ikke anser seg som religiøse foretrekker mer allmenne og håndfaste formål, som et økonomisk prosjekt.

9.2 Hva kan veldedige organisasjoner lære av denne studien?

Veldedige organisasjoner, og særskilt Misjonsalliansen, kan dra nyttig lærdom av denne studien for å løse problemstillingen de står ovenfor ved å kartlegge hvem de bør rette seg mot i markedsføringen samt hvilken type prosjekt potensielle givere ønsker å støtte. Studien har vist at dersom veldedige organisasjoner er av religiøs karakter bør det tas sikte på å rekruttere givere som tilhører samme religion. Dette kom tydelig frem i studien ved at kristne hadde større sannsynlighet for å ville gi sammenlignet med de andre religionene og livssynene. Religiøse veldedige organisasjoner kan forsøke å inngå samarbeid med ulike fellesskap av samme religiøse tilhørighet for å gjøre organisasjonen kjent og verve givere. I fremtidens satsning på unge givere slik som studenter, som vil bli en viktig målgruppe i fremtiden, bør det forsøkes å skille mellom hvilken type fakultet studentene tilhører da dette viste seg å ha en betydningsfull effekt på om studentene ønsker å gi eller ikke. Misjonsalliansen bør henvende seg til studenter som tilhører fakultetene helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen og samfunnsvitenskap, ettersom det er større sannsynlighet for at disse studentene vil gi.

Når det gjelder prosjektvalg gir studiens resultat uttrykk for at veldedige organisasjoner bør være opptatt av hvilken type prosjekt som markedsføres. Da graden av religiøsitet er avgjørende for hvilket formål givere ønsker å støtte, er det viktig for religiøse veldedige organisasjoner å skille mellom hvilken type prosjekt som markedsføres for givere med lav grad av religiøs deltakelse sammenlignet med dem med høy grad. For å kapre flest mulig givere bør det tilbys

prosjekt med humanitære formål til religiøst aktive givere, mens givere som ikke er religiøst aktive foretrekker i større grad allmenne og mer håndfaste formål, som økonomiske prosjekter.

Misjonsalliansen bør beholde sin tydelige kristne profil med sitt navn og verdier da de på denne måten appellerer til en stor andel kristne givere. Samtidig bør det forsøkes å utvide det eksisterende markedssegmentet da organisasjonens verdier er tiltrekkende for givere også utover de kristne kretser. Tilstrekkelig med varierende prosjekter vil dermed gagne Misjonsalliansen, da det medfører at de vil nå et større spekter med potensielt nye givere.

9.3 Begrensninger og mulige feilkilder ved studien

Det er flere begrensninger knyttet til denne studien. Første begrensning er knyttet til den valgte organisasjonen, Misjonsalliansen, som er en relativt liten organisasjon sammenlignet med andre veldedige organisasjoner. I og med at organisasjonen er en kristen veldedig organisasjon kan dette ha formet respondentenes svar ved at enkelte respondenter kan ha en aversjon mot å gi til en kristen veldedig organisasjon. Studiens hypoteser kunne dermed ha slått annerledes ut dersom organisasjonen ikke hadde religiøs tilhørighet. Videre besto utvalget av 299 respondenter, som av enkelte kan oppfattes som et ikke tilstrekkelig stort utvalg. Det kan dermed være en begrensning knyttet til generaliseringen av funnene til andre veldedige organisasjoner, især dem uten religiøs karakter.

Videre er det fra et empirisk ståsted en åpenbar svakhet med det strukturerte spørreskjemaet ved bruk av selvrapporing. Det innebærer at respondentene svarte på spørsmål om seg selv. Problemet med selvrapporing er at respondentene trolig ikke er i stand til å være helt objektive når de beskriver seg selv. Dette kan føre til at besvarelsen kan være farget av respondenters subjektive oppfatninger, altså hvordan personen liker å tro at han er. Sett utenfra er ikke dette nødvendigvis det samme som hvordan respondenten faktisk er. For å avdekke denne svakheten er alle svarene gjennomgått og de åpenbart lite valide svarene er fjernet fra datagrunnlaget (Gjøsund et al., 2016, s. 158).

Avslutningsvis er det knyttet en begrensning til hypotesene som er utredet fra tidligere teori og litteratur. Det er gjort en begrenset mengde forskning på giveratferd for studenter. Studien tar derfor utgangspunkt i eksisterende litteratur for befolkningen innenfor en viss aldersgruppe det

antas at studenter befinner seg i. I tillegg tar ikke all tidligere litteratur til høyde for det religiøse aspektet. Dette kan ha påvirket utformingen av hypotesene da de utvalgte karakteristikene kan ha en annen påvirkning på studenters giveratferd sammenlignet med befolkningen sett under ett. Det kan derfor være en svakhet ved generaliseringen av eksisterende litteratur til utvalget studenter, som kan ha gitt utslag på studiens resultat da kun et fåtall av hypotesene ble beholdt.

9.4 Forslag til videre forskning

Problemstillingen kristne veldedige organisasjoner står ovenfor ved en økende sekularisering i samfunnet, er at stadig færre definerer seg som kristne og enda færre er aktive innenfor den kristne tro, og at dermed deres naturlige målgruppe reduseres. Dette er et svært aktuelt tema for den veldedige organisasjonen Misjonsalliansen i kampen om å beholde og rekruttere nye givere. Det ville derfor være interessant å gjøre en kartlegging på om de samme karakteristikene som er funnet i denne studien også er gjeldende for andre målgrupper enn studenter. Eksempelvis ville det vært spennende å undersøke babyboomere og generasjon X, som i stor grad utgjør dagens givere, for å se om karakteristikene har endret seg for studenter, eller om de er de samme. Dette ville være svært nyttig kunnskap for organisasjonene da de hadde fått et innblikk i om de retter seg mot den riktige målgruppen, eller om det bør gjøres endringer fra tidligere markedsføring i takt med generasjonsskifte.

Det ville også være lærerikt å gjøre en tilsvarende studie for en organisasjon med en annen religiøs tilhørighet enn kristendommen. Dette for å undersøke om det fortsatt er en sammenheng mellom den religiøse veldedige organisasjonen og respondenter med tilhørende religion. Her vil det i første omgang være interessant å undersøke om respondentene med samme type religion som organisasjonen har sammenheng med det å gi, men også om det foreligger sammenheng med prosjektvalg, da denne studien ikke viste noen sammenheng mellom kristne og prosjektvalg, men en tydelig sammenheng mellom grad av religiøsitet og prosjektvalg.

Videre bør det forskes på organisasjoner uten religiøs tilhørighet for å undersøke om dette aspektet har en påvirkning på studenters giveratferd og prosjektvalg. I en slik kartlegging ville det vært spennende å inkludere et utvalg organisasjoner med en større markedsandel enn Misjonsalliansen. Det bør også inkluderes flere ulike typer prosjekt for å få et bredere bilde av

hvilke karakteristikk som er knyttet til ulike typer formål. På den måten ville organisasjoner innenfor ulike kategorier kunne rette seg mot passende målgrupper.

Litteraturliste

Aanesen, K. H. (2019a, 17. juni). Pliktetikk. Hentet fra:

<https://ndla.no/nb/subject:44/topic:1:198170/topic:1:198460/resource:1:196995?filters=urn:filter:78e538a3-78bf-4db2-af00-2ca7d721cb25>

Aanesen, K. H. (2019b, 7. august). Dydsetikk. Hentet fra:

<https://ndla.no/nb/subject:44/topic:1:198170/topic:1:198460/resource:448c0e21-696f-45ec-86d5-67ecf964049f?filters=urn:filter:78e538a3-78bf-4db2-af00-2ca7d721cb25>

APA. (2021, u.d.). Personality: Hentet fra: <https://www.apa.org/topics/personality>

Barne- og familiedepartementet. (2019, 29. januar). Forholdet mellom stat og kirke – en utvikling over 1000 år. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/tro-og-livssyn/den-norske-kirke/innsiktsartikler/fra-statskirke-til-stat-og-kirke/fra-tidslinjen-historikk-om-forholdet-stat-og-kirke/id2426318/>

Beech, J. (2015). *Doing your business research project*. London: SAGE publications.

Bekkers, R. (2003). Trust, Accreditation, and Philanthropy in the Netherlands. *Association for Research on Nonprofit Organizations and Voluntary Action*, 32 (4), 596-615. Hentet fra: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0899764003258102>

Bekkers, R. (2006). Traditional and Health-Related Philanthropy: The Role of Resources and Personality. *American Sociological Association*, 69 (4), 349-366. Hentet fra: https://www.jstor.org/stable/pdf/20141755.pdf?casa_token=eIMcZbGdcUcAAAAA:506X8arXcQaLzUvMPHZ7v37S-ZdRGLJKr8tXYaVzzBvbXPEo-ultDI2tWc2Ofh7z9NIxxh37CKWnN53tEOdELDHO1G6ih3eosiv9k73zl7amu10fw

Bekkers, R., De Graaf, N. D. (2005). Field of Education and Prosocial Behavior. *Utrecht University og Radbound University Nijmegen*. Hentet fra:

https://www.researchgate.net/publication/27693906_Field_of_education_and_prosocial_behavior/link/54f48afc0cf2ba6150635a27/download

Bekkers, R., Wiepking, P. (2011a). A literature review of empirical studies of empirical studies of philanthropy: eight mechanisms that drive charitable giving. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 40 (5), 924-973. Hentet fra:

http://www.wiepking.com/papers/BekkersWiepking_2011_NVSQ.pdf

Bekkers, R. H. F. P., & Wiepking, P. (2011b). Who gives? A literature review of predictors of charitable giving. I – Religion, education, age, and socialization. *Voluntary Sector Review*, 2 (3), 337-365. Hentet fra: <https://research.vu.nl/en/publications/who-gives-a-literature-review-of-predictors-of-charitable-giving->

Bennett, R. 2002. Factors underlying the inclination to donate to particular types of charity. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 8 (1), 12-29. Hentet fra: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/nvsm.198>

Bennett, R. (2012). Why urban poor donate: A study of low-income charitable giving in London. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 41 (5), 870-891. Hentet fra: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0899764011419518>

Bolsgård, Ø. (2020, 1. september). 150 000 færre medlemmer i Den norske kirke siste tiår. Hentet fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/150-000-faerre-medlemmer-i-den-norske-kirke-siste-tiar>

Breeze, B. (2010). How donors choose charities. *Alliance Publishing Trust*, 3 (0), 5-59. Hentet fra: <http://www.cgap.org.uk/uploads/reports/HowDonorsChooseCharities.pdf>

Brown, E., Ferris, J. M. (2007). s. 91. Social Capital and Philanthropy: An Analysis of the Impact of Social Capital on Individual Giving and Volunteering. *Nonprofit and Voluntary*

Sector Quarterly, 36 (1), 85-99. Hentet fra:

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0899764006293178>

CAF. (2018). CAF world giving index 2018. *Charities Aid Foundation*. Hentet fra:

https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-us-publications/caf_wgi2018_report_webnopw_2379a_261018.pdf

Casale, D., Baumann, A. (2015). Who Gives to International Causes? A Sociodemographic Analysis of U.S. Donors. *Nonprofit Voluntary Sector Quarterly*, 44 (1), 98-122. Hentet fra:

<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0899764013507141>

Chopik, W. J., O'Brien, E., Konrath, S. H. (2017). Differences in Empathic Concern and Perspective Taking Across 63 Countries. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 48 (1), 23-38. Hentet fra: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0022022116673910>

Conney, C. (2017). Charitable giving among university students. New generation of donors; old school preferences for communication. *University of Minnesota*, 1-64. Hentet

fra: https://core.ac.uk/reader/211345620?fbclid=IwAR0IrDRmt-e29Nqwn8Uc4csRN5ycgzSgY_zDwm5krXQ5wBns0iI-FXL4xwM

Dahle, T. (u.d.) Hva sier Bibelen om penger? Hentet fra: <https://sennep.net/hva-sier-bibelen-om-penger/>

Dalby Trætteberg H., Sivesind K. Ideelle organisasjoner særtrekk og merverdi på helse- og omsorgsdata. (2015). *Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor*. 9-54. Hentet fra:

https://www.regjeringen.no/contentassets/fe5c39d8a7664f7895dbba29bf350173/ideelle_organisasjoners_saertrekk_og_merverdi_innenfor_helse-og_omsorgsfeltet_2015-2.pdf

Deloitte. (2020). Fundraisingrapporten. *Deloitte*. 3-73. Hentet fra:

https://nor.deloitte.com/rs/712-CNF-326/images/Fundraisingrapporten-2020.pdf?_ga=2.257828107.1486085346.1610612016-780733542.1610437187

Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS* (third edition). SAGE publications Ltd.

Forskning. (2018, 28. august). De fleste ikke-religiøse er medlemmer av kirken. Hentet fra: <https://forskning.no/religion-universitetet-i-agder-partner/de-fleste-ikke-religiose-er-medlemmer-av-kirken/1223089>

FN-sambandet. (2021, 19. april). FNs bærekraftsmål. Hentet fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Frank, M. (2019, 17. juni). Etske teorier. Hentet fra: <https://ndla.no/nb/subject:44/topic:1:198170/topic:1:198460/resource:1:188000?filters=urn:filter:78e538a3-78bf-4db2-af00-2ca7d721cb25>

Gjørund, P., Huseby, R., Barstad, S. (2016). *Psykologi 1 Mennesket i utvikling*. (2.utg). Oslo: Cappelen Damm.

Granum Carson, S., Kosberg, N., Skauge, T., Laudal, T. (2015). *Etikk for beslutningtakere*, Oslo: Cappelen Damm.

Gripsrud, G., Olsson, U., Silkoset, R. (2017). *Metode og dataanalyse* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm.

Hareide, S (2011). Kants etikk (praktiske filosofi). *Universitet i Oslo*. Hentet fra: <https://www.uio.no/studier/emner/hf/ifikk/EXPHIL03/v11/undervisningsmateriale/Kant2Presentation.pdf>

Helms, S. E. og Thronton J. P. The influence of religiosity on charitable behaviour: A COPPS investigation. *The Journal of Social-Economics*. 41 (2012), 373-383. Hentet fra: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S1053535712000236?token=652990C1398F8D7914DC96EF5FA98C4C0A7F1433EE54298413185A2F18978441BAFF57ABBE8603F5DDB253255FDD97B3>

Innsamlingskontrollen. (2021). Godkjente organisasjoner. Hentet fra:

<https://www.innsamlingskontrollen.no/organisasjoner/>

Johannessen, A., Christoffersen, L. og Tufte, P. A. (2011). *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag*. Oslo: Abstrakt forlag.

Kantar. (2020). Frivillighetsbarometeret 2020. *Frivillighet Norge*. Hentet fra: <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/Frivillighetsbarometeret-2020-til-nett.pdf?mtime=20201204102701&focal=none>

Keute, A., L. (2018, 14. mars). Norske studenter blant de eldste i Europa. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/norske-studenter-blant-de-eldste-i-europa>

Kleiven, Ø. (2016, 15. juni). Nordmenn på tillitstoppen i Europa. Hentet fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/nordmenn-pa-tillitstoppen-i-europa>

Kvittingen, I. (2017, 23. mars). Hvorfor stoler vi på hverandre? Hentet fra: <https://forskning.no/velferdsstat-sosiale-relasjoner-innvandring/hvorfor-stoler-vi-pa-hverandre/357526>

Kulturdepartementet. (1997). *Om statens forhold til frivillige organisasjoner*. (Meld. St. 27 (1996-1997)). Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-27-1996-97-/id191104/?ch=1>

Lim, A. G. Y (2020, 15. juni). The big five personality traits. Hentet fra: <https://www.simplypsychology.org/big-five-personality.html>

Lloyd, T. (2004). *Why rich people give*. Hentet fra: http://theresalloyd.co.uk/wp-content/uploads/2014/07/WhyRichPeopleGive_summary.pdf

Long, S. J. (1997). *Regression Models for Categorical and Limited Dependent Variables*. US, California: SAGE Publications Inc.

Lund Research. (2018a). Independent t-test using SPSS. Hentet fra:

<https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/independent-t-test-using-spss-statistics.php>

Lund Research. (2018b). Chi-square test for association using SPSS statistics. Hentet fra:

<https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/chi-square-test-for-association-using-spss-statistics.php>

Lund Research. (2018c). Point-Biserial Correlation using SPSS Statistics. Hentet fra:

<https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/point-biserial-correlation-using-spss-statistics.php>

Lydersen, S. (2020, 9. nov). Korrelasjonen er relativ. *Tidsskriftet den norske legeforening*.

Hentet fra: <https://tidsskriftet.no/2020/11/medisin-og-tall/korrelasjonen-er-relativ>

Misjonsalliansen. (2019). Årsregnskap 2019. Hentet fra:

<https://misjonsalliansen.no/uploads/artikler/Saksfremlegg-sak-3-Årsregnskap-styrets-årsberetning-og-revisjonsberetning.pdf>

Misjonsalliansen. (2020). Misjonsalliansens globale strategi 2020-2024. Hentet fra:

<https://misjonsalliansen.no/uploads/artikler/Ma-Strategi-A4-2020-2025-Nor-3.pdf>

Misjonsalliansen. (2021). Alminnelige givervilkår for Misjonsalliansen. Hentet fra:

<https://misjonsalliansen.no/givervilk%C3%A5r>

NAOB (u.å.) *Tillit*. Hentet fra: <https://naob.no/ordbok/tillit>

Neumayr, M., Handy, F. (2017). Charitable giving: What influences donor choice among different causes? *International Society for Third-Sector Research and The Johns Hopkins*

University, 2017 (30), 783-799. Hentet fra:

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s11266-017-9843-3.pdf>

Newsom, J. T. (2020). T-tests, Chi-Squares, Phi, Correlations: Its all the same stuff. Hentet fra: http://web.pdx.edu/~newsomj/uvclass/ho_correlation%20t%20phi.pdf

NHO. (2018). Verden og oss – Næringslivets perspektivmelding 2018. Hentet fra: https://www.nho.no/siteassets/publikasjoner/naringslivets-perspektivmelding/pdf-er-sept18/nho_perspektivmeldingen_hele_web_3-utgave_lowres.pdf

Norges Innsamlingsråd. (2019). Årsrapport 2019. Hentet fra: <https://innsamlingsradet.no/content/uploads/2020/07/Årsrapport-2019-Norges-Innsamlingsråd.pdf>

Norges Innsamlingsråd. (2018). Rapport fra undersøkelser. Hentet fra: <https://innsamlingsradet.no/content/uploads/2020/05/Presentasjon-Posten-Bring-feb-2018-kopi.pdf>

Norges Innsamlingsrådet. (2020). Høringsnotat til nasjonal handlingsplan for bærekrafts målene. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/5a5f8e3323c14acaa0a30f54412588a3/norges-innsamlingsrad.pdf>

Paulsen, T. M., Hårberg, G. B. (2019, 3. oktober). Empati. Hentet fra: <https://ndla.no/subject:24/topic:1:183732/topic:b6562a48-8510-46b3-a0d2-b53dd9da349f/resource:1:4055?filters=urn:filter:777ae87e-ca79-4866-920a-115cfeb7bbe1>

Pripp, A. H. (2015, 8. september). Hvorfor p-verdien er signifikant. Hentet fra: <https://tidsskriftet.no/2015/09/kronikk/hvorfor-p-verdien-er-signifikant>

Pripp, A. H. (2018, 8. januar). Nyanser av variasjon. Hentet fra:

<https://tidsskriftet.no/2018/01/medisin-og-tall/nyanser-av-variasjon>

Respons analyse. (2020). Tillitsbarometeret. Hentet fra: <https://arendalsuka.no/15212>

Schei, A. (2020, 8. juli). Mener alt for få tar høyere utdanning i Norge. Hentet fra: <https://khrono.no/mener-altfor-fa-tar-hoyere-utdanning-i-norge/501973>

Sekaran, U. Bougie, R. (2016). *Research methods for business*. Seventh edition. United Kingdom: John Wiley og Sons Ltd.

Språkrådet. 2021. *Empati*. Hentet fra: <https://ordbok.uib.no/empati>

Srnka, K. J., Grohs, R., & Eckler, I. (2003). Increasing fundraising efficiency by segmenting donors. *Australasian Marketing Journal*, 11 (1), 70-86.

SSB. (2020a, 19. juni). Befolkningens utdanningsnivå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utniv/>

SSB. (2020b, 12. august). Stort kjønns gap i høyere utdanning blant unge. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/stort-kjonns-gap-i-hoyere-utdanning-blant-unge>

SSB. (2020c, 17. juni). Den norske kirke. Hentet fra: https://www.ssb.no/kirke_koetra

SSB. (2020d, 8. desember). Trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja. Hentet fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/trosamf>

SSB. (2020e, 27. mars). Studenter risikerer å miste arbeidsinntekter. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/studenter-risikerer-a-miste-arbeidsinntekter>

SSB. (2020f, 18. februar). Kjønnsforskjeller i utdanning og arbeid. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/likestilling>

SSB. (2020g, 12. august). Fakta om utdanning. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/utdanning/faktaside/utdanning>

SSB. (2021a, 8. april). Studenter i høyere utdanning. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utuvh>

SSB. (2021b). 09149: Religiøs tilhørighet og deltakelse for personer 16 år og over etter statistikkvariabel og år. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/statbank/table/09149/tableViewLayout1/>

SSB. (2018). Religiøs tilhørighet og deltakelse for personer 16 år og over, etter alder. %.

Hentet fra: <https://www.ssb.no/328251/religios-tilhorighet-og-deltakelse-for-personer-16-ar-og-over-etter-alder.%>

SSB. (2017a). Økonomisk vekst. Hentet fra: [https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-](https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/_attachment/299062?_ts=15ac6f20450)

[konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/_attachment/299062?_ts=15ac6f20450](https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/_attachment/299062?_ts=15ac6f20450)

SSB. (2017b, 16. november). Lavere lønn blant innvandrere. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/lavere-lonn-blant-innvandrere>

Studenmund, A. H. (2016). *Using econometrics: a practical guide*. Seventh edition. Boston: Pearson.

Taule, L (2014, 25. februar). Norge – et sekulært samfunn? Hentet fra:

<https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/norge-et-sekulaert-samfunn>

Torsøe, M. (2017, 13. oktober). Nordmenn gikk fra å være materialister til å bli idealister.

Hentet fra: <https://forskning.no/partner-uit-norges-arktiske-universitet/nordmenn-gikk-fra-a-vaere-materialister-til-a-bli-idealister/317116>

Transparency International. (2020). Corruption Perceptions Index. Hentet fra:

<https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/nor>

Universitetet i Stavanger. (2020, 17. november). Fører utdanning til høyere intelligens?

Hentet fra: <https://www.uis.no/nb/forer-utdanning-til-hoyere-intelligens>

Verhaert, G.A., Van den Poel, D. (2011). Empathy as added value in predicting donation behavior. *Journal of Business Research*, 2011 (64), 1288-1295. Hentet fra:

<https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0148296310002870?token=5FEA1D54CC01BF233B1873C6C0BF2C0C1E15255060EF4681347473703793498E91735C1CE2E37AF724D0FB9827B6FF5D>

Vigeland, K. (2006). *Lykke – om lykke og menneskets behov*. Humanist forlag: Oslo.

Wang, L., Graddy, E. (2008). Social Capital, Volunteering, and Charitable Giving. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, (19), 23-42. Hentet fra:

https://www.researchgate.net/publication/226255124_Social_Capital_Volunteering_and_Charitable_Giving

Webb, D. og Khoo, V. (2010). Exploring Singaporean giving behavior to different charitable causes. *Journal of Research for Consumers*. (18), 1-5. Hentet fra:

http://www.jrconsumers.com/documents/social_marketing_forum_proceedings/Webb_and_Khoo_academic.pdf

Wiepking, P., Bekkers, R. H. F. P. (2012). Who gives? A literature review of predictors of charitable giving. Part two: gender, family, composition and income. *Voluntary Sector Review* 3 (2), 217-245. Hentet fra:

<https://pdfs.semanticscholar.org/a76c/2ff44803e3d631fb57ef282a60e801cdbccd.pdf>

Wiepking, P., Maas, I. (2009). Resources That Make You Generous: Effects of Social and Human Resources on Charitable Giving. *Social Forces*, 87 (4), 1973-1995. Hentet fra:

https://www.jstor.org/stable/pdf/40345005.pdf?casa_token=MnvKLurc6VQAAAAA:asKP6PTFY215Fm8rd-IyIWR3bOWzWBTFJiDqe-qjO6IHqFh7O8qqQD3uSNSWPIGOMNC4e2KwRWijzGrX20fwa3sQ9uDprxfdGjEfrwPOaxprj7mKQ

Wiepking, P. (2010). Democrats support international relief and the upper class donates to art? How opportunity, incentives and confidence affect donations to different types of charitable organizations. *Social Science Research*, 2010 (39), 1073-1087. Hentet fra: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S0049089X10001213?token=B5A9D817DC9ED44952BD67E3DD32E4AA6E7BF405B5F3E1257861652AB5669EA6D48C94CB027D300ED68B87E3ABB2DE7E>

Wiepking, P. Breeze, B. (2011). Peeling poor, acting stingy: the effect of money perception on charitable giving. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, (17), 13-24. Hentet fra: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/nvsm.415>

Yao, K. (2015). Who give? The determinants of charitable giving, volunteering, and their relationship. *Wharton Research Scholars*, (126), Hentet fra: https://repository.upenn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1129&context=wharton_research_scholars

Yen, S. T. (2002). An econometric analysis of household donations in the USA. *Applied Economics Letters*, 9 (13), 837-841. Hentet fra: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/13504850210148189?needAccess=true>

Vedlegg

Vedlegg 1: Det strukturerte spørreskjemaet

Undersøkelse om å gi til veldedige organisasjoner

Vi er to jenter som studerer økonomi og administrasjon ved UiA og skal skrive masteroppgave våren 2021. Vi ønsker dermed dine svar på denne undersøkelsen til vårt arbeid.

Dine svar er helt anonyme. Det vil ikke være mulig å spore svarene til respondenten. Undersøkelsen skal ta ca. 5 minutter.

Innledende spørsmål

Kjønn?

Mann

Kvinne

Annet

Alder?

Sivilstatus?

Gift

Samboer

Kjæreste

Singel

Annet

Har du barn?

Ja

Nei

Misjonsalliansen

Har du hørt om misjonsalliansen?

Ja

Nei

Misjonsalliansen er en 100 år gammel kristen organisasjon, som bidrar med støtte til fattige mennesker i Asia, Sør-Amerika og Afrika.

En anonym sponsor har tilbudt å gi 100 kroner på dine vegne til et av Misjonsalliansens prosjekter, dersom du ønsker å støtte det.

Du kan også velge å ikke gi penger til denne kristne organisasjonen, dersom du ikke ønsker å støtte deres arbeid. Da bidrar heller ikke sponsoren med sine 100 kroner.

Hvilket alternativ velger du?

Jeg ønsker ikke å gi til den denne kristne organisasjonen (anonym sponsor bidrar ikke med 100 kroner på mine vegne).

Prosjekt 1 - Bedre familieøkonomi: Misjonsalliansen jobber for å forbedre familiers økonomi gjennom blant annet å gi støtte til yrkeskurs, opplæring i bedre businessforståelse, samt finansiering av små virksomheter. Dette skaper økonomiske og verdiskapende ressurser til enkeltpersoner og lokalsamfunnet.

Prosjekt 2 - Bedre kvalitet i skolen: Misjonsalliansen jobber for å forbedre kvaliteten på skoler gjennom å gi støtte til opplæring av lærere, bedre utemiljø/lekeområder, samt samspill mellom lærere og foreldre i hvordan de best kan hjelpe til med barnas utdanning.

Høyere utdanning (alt etter videregående)

Min tidligere høyere utdanning (Går man master, blir bachelor tidligere utdanning):

Har ingen tidligere høyere utdanning

Årsstudium

Bachelorgrad

Mastergrad

Doktorgrad

Min tidligere høyere utdanning var (hvis ingen, skriv ingen):

Min nåværende høyere utdanning er:

Årsstudium

Bachelorgrad

Mastergrad

Doktorgrad

Min nåværende høyere utdanning er:

Antall år med høyere utdanning, inkl. inneværende år:

Arbeid

Hvilke type arbeid har du ved siden av studiet ditt:

Barn, skole og undervisning

Bil, kjøretøy og verksted

Butikk og varehandel

Bygg og anlegg

Helse og omsorg
Håndverkstjenester
IT og programvare
Industri og produksjon
Konsulent og rådgivning
Offentlig administrasjon
Olje og gass
Renhold
Transport og logistikk
Økonomi og regnskap
Annet

**Omtrent hvor mange timer i uken jobber du ved siden av studiet
(dersom bare sommerjobb, fordel timene på hele året):**

0-5

6-10

11-15

16-20

21-25

26-30

31-35

>35

Hvor høy er din årslønn, inkludert sommerjobb, ca.:

Religion

Anser du deg selv som troende?

Ja

Nei

Hvilken religion tilhører du?

Kristendommen

Islam

Jødedommen

Buddhismen

Hinduismen

Ateismen

Annet

Hvor ofte deltar du i religiøse sammenhenger? (Under normale omstendigheter uten Covid-19 restriksjoner).

Aldri eller sjelden

Årlig

Månedlig

Ukentlig

Daglig

Hvor ofte er du religiøs utenfor en religiøs sammenheng (Be, lese i en hellig skrift osv.)?

Aldri eller sjelden

Årlig

Månedlig

Ukentlig

Daglig

Hvor ofte gir du til religiøse formål (ikke medlemskontingent)?

Aldri eller sjelden

Årlig

Månedlig

Ukentlig

Daglig

Hvor mye gir du omtrent til religiøse formål årlig (ikke medlemskontingent)?

Hvor ofte gir du til ikke-religiøse veldedige organisasjoner (ikke medlemskontingent)?

Aldri eller sjelden

Årlig

Månedlig

Ukentlig

Daglig

Hvor mye gir du til ikke-religiøse veldedige organisasjoner årlig? (ikke medlemskontingent)?

Hvor bra stemmer følgende utsagn for deg?

1 = Stemmer ikke

2 = Stemmer i liten grad

3 = Nøytral

4 = Stemmer

5 = Stemmer godt

Husk å svare ærlig, svarene er anonyme.

I dagens samfunn bryr vi oss mer og mer om hverandre.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Vi må etterlate oss verden til den neste generasjonen i en god tilstand.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Når jeg opplever noen bli urettferdig behandlet, føler jeg ofte med dem.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Det er viktig å hjelpe mennesker som det går dårlig med også når de er helt annerledes enn oss.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Det er viktig å hjelpe hverandre, for at det blir bedre livskvalitet i miljøet vårt.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg jobber heller for andre mennesker enn for mitt eget vel.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Det er et stort anliggende for meg å hjelpe andre mennesker.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg bruker gjerne tid på å gjøre ting for å ta meg av andre mennesker.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg vil beskrive meg selv som en hjertevarm person.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg er ofte bekymret for andre mennesker som det går dårligere med enn med meg selv.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Andre menneskers problemer interesserer meg vanligvis.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg føler ofte med det som andre mennesker må gjennomgå.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Uheldige situasjoner til andre mennesker interesserer meg som regel.

- 1

- 2
- 3
- 4
- 5

Hvor bra stemmer følgende utsagn for deg?

- 1 = Stemmer ikke
- 2 = Stemmer i liten grad
- 3 = Nøytral
- 4 = Stemmer
- 5 = Stemmer godt

Husk å svare ærlig, svarene er anonyme.

Jeg har liten tillit til staten.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg har liten tillit til samfunnsnyttige og veldedighetsorganisasjoner.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg har liten tillit til privat sektor og privatmarkedet.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg tror de fleste mennesker lyver i første møte med nye mennesker.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg tror ikke veldedighetsorganisasjoner er til å stole på.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg stoler ikke på arbeidsgiveren min.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg tror noen av mine nærmeste venner har løyet for meg av ikke gode hensikter.

- 1

- 2
- 3
- 4
- 5

Jeg tror noen i min nærmeste familie har løyet for meg av uten gode hensikter.

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

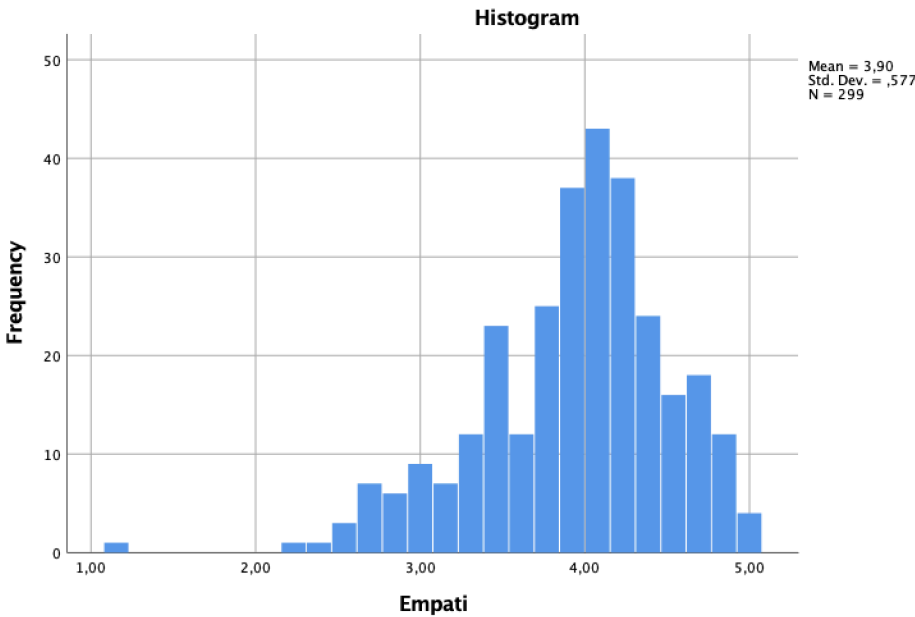
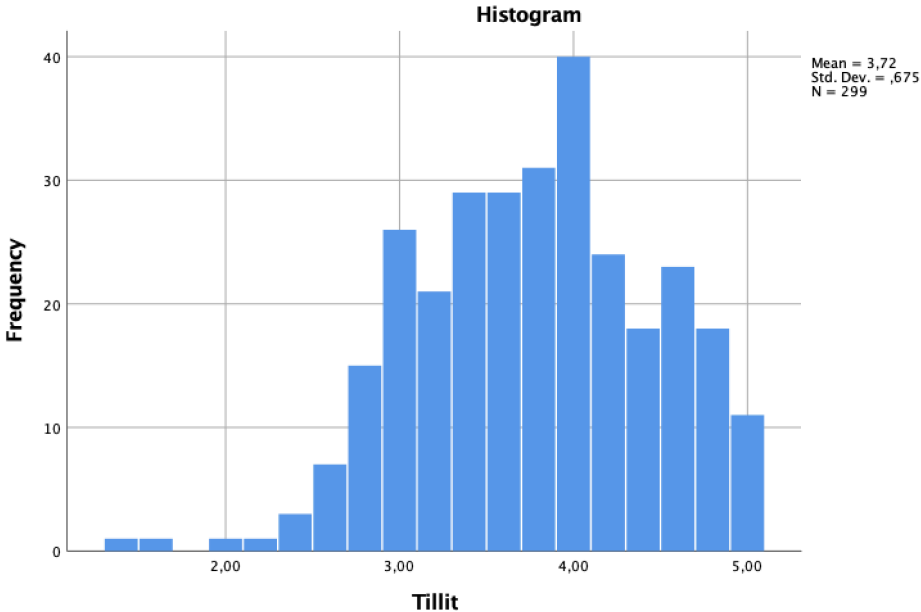
De fleste mennesker er ikke til å stole på.

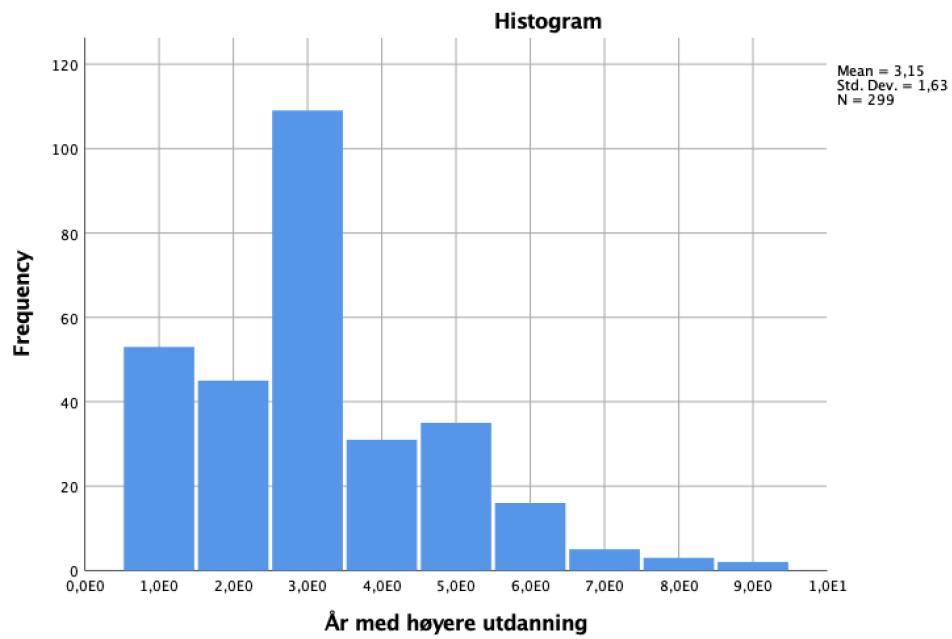
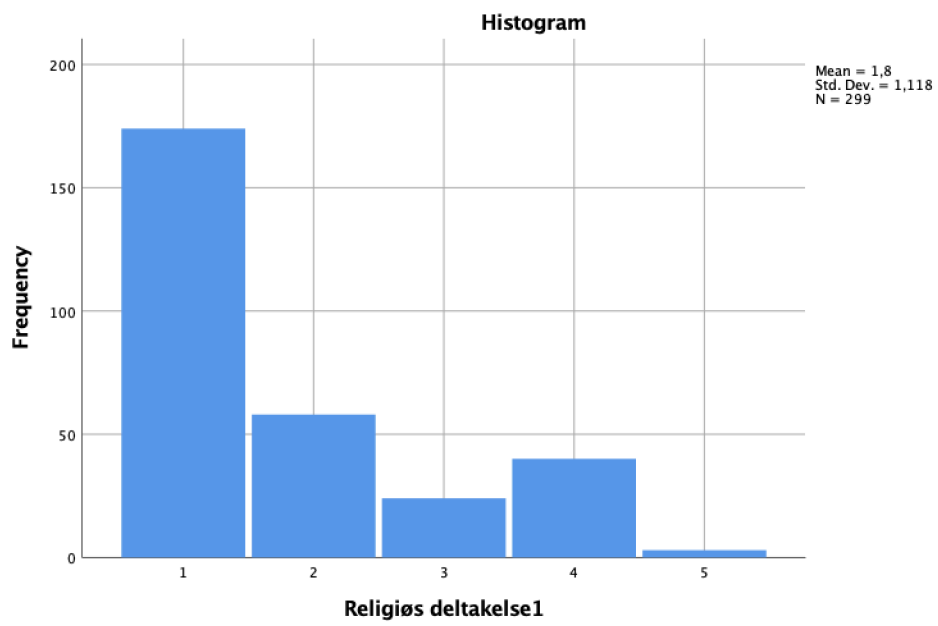
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

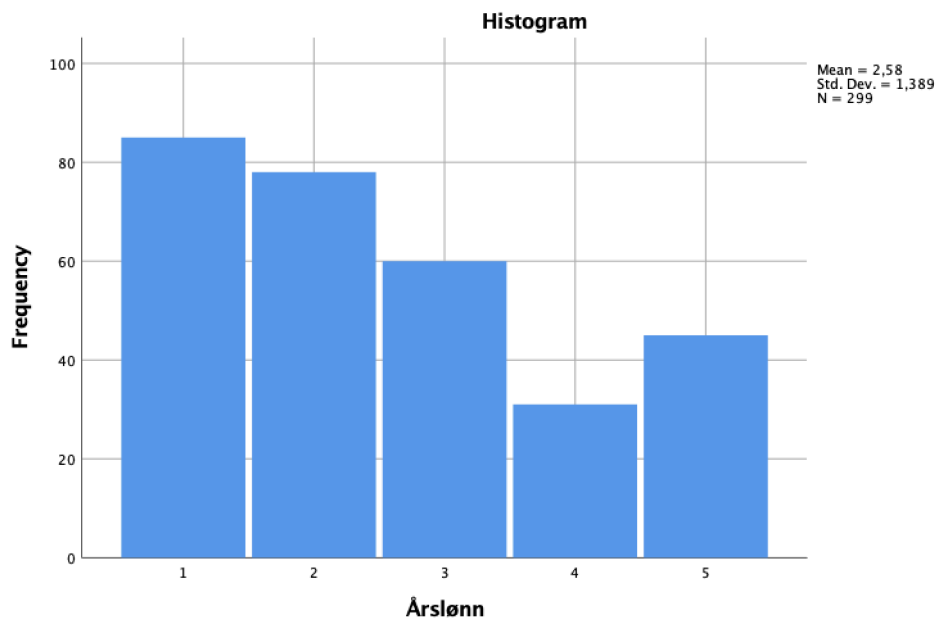
De fleste mennesker lyver når de kan få en fordelaktig gevinst av det (å lyve).

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

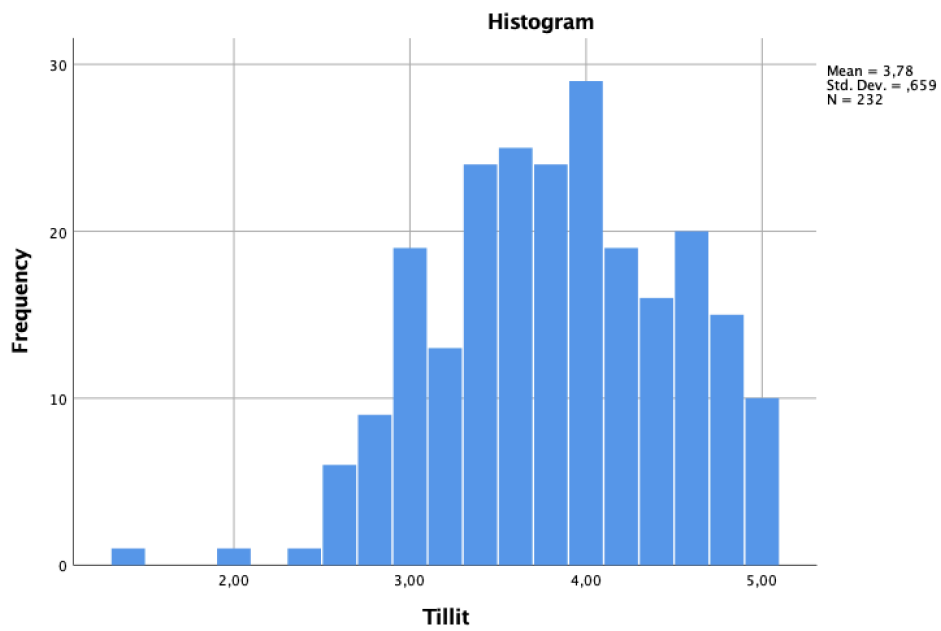
Vedlegg 2: Normalitet-test giveratferd

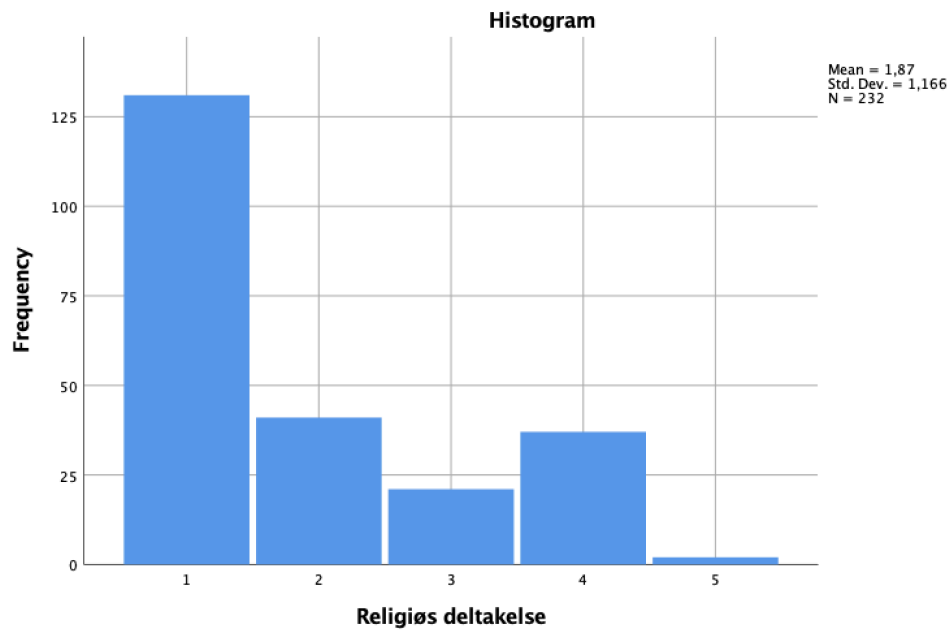
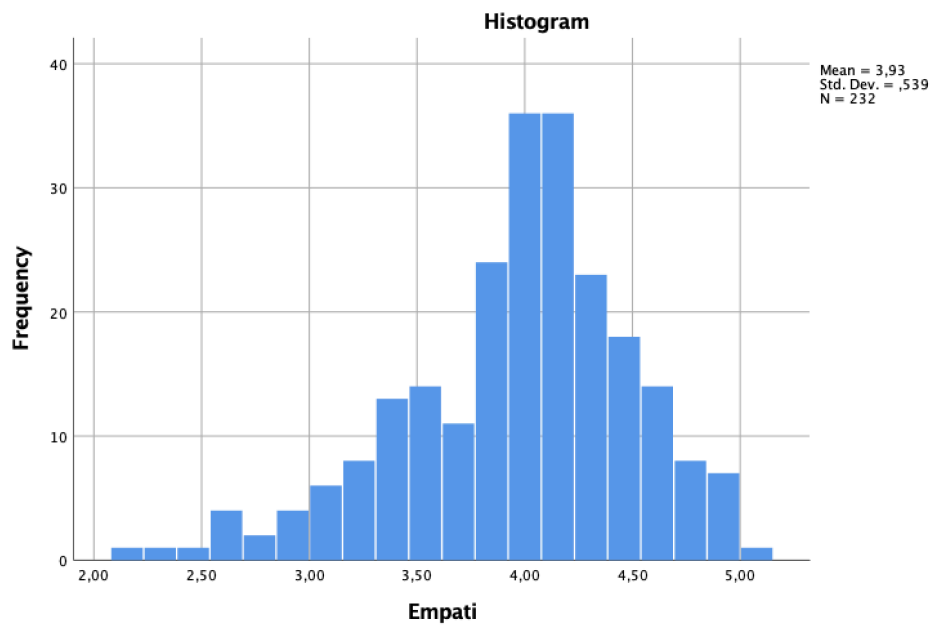

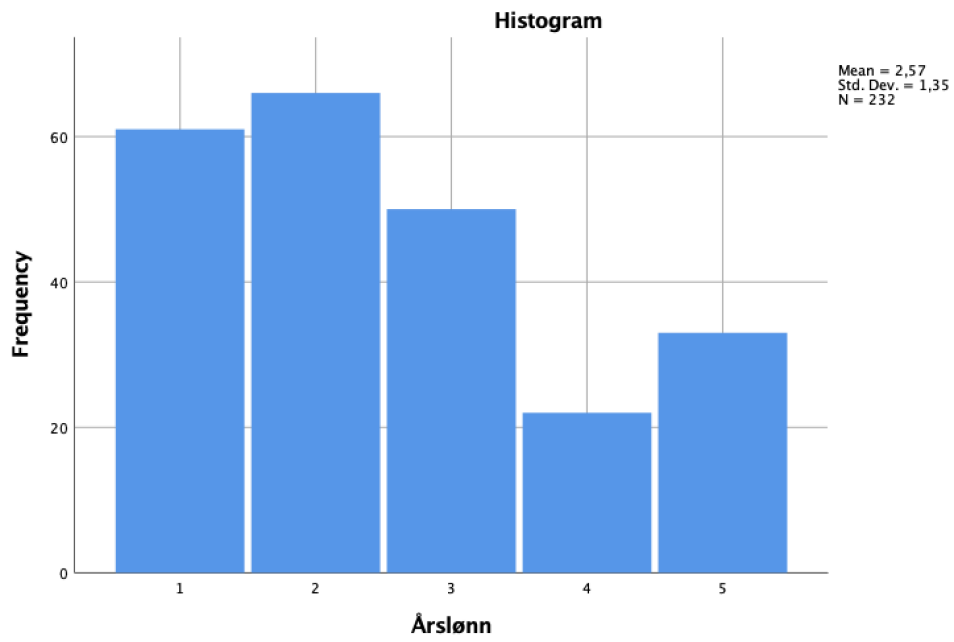
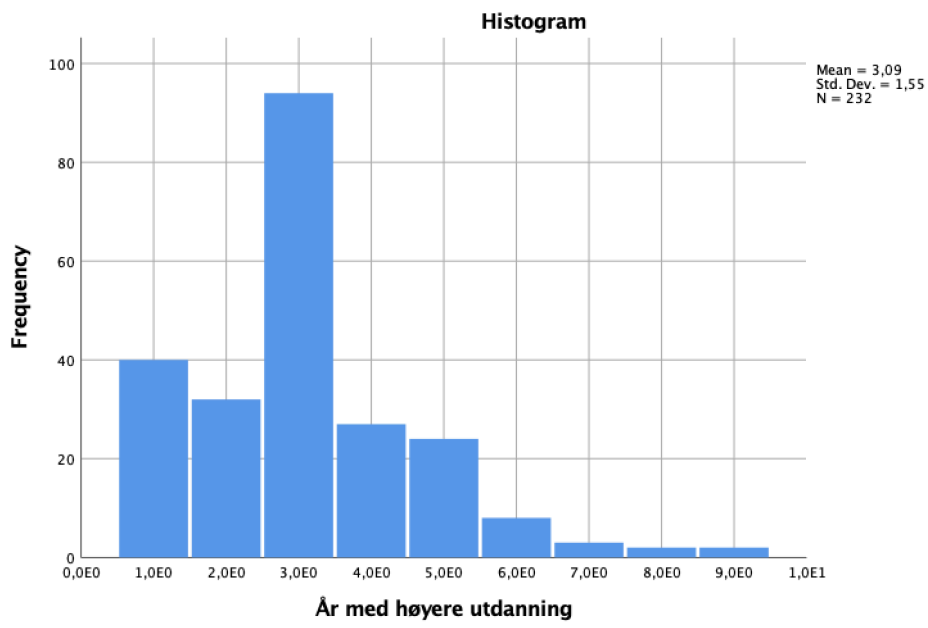

Vedlegg 3: Normalitet-test prosjektvalg

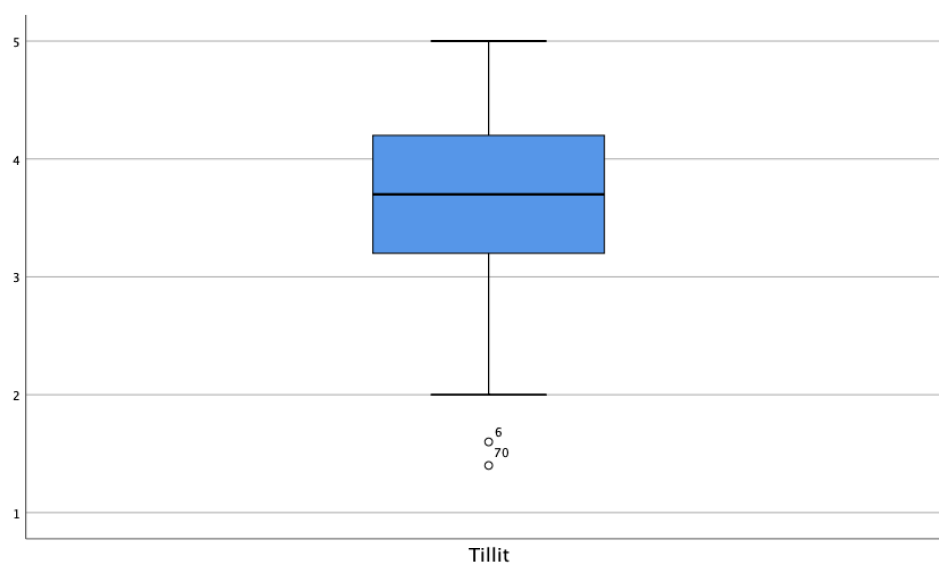

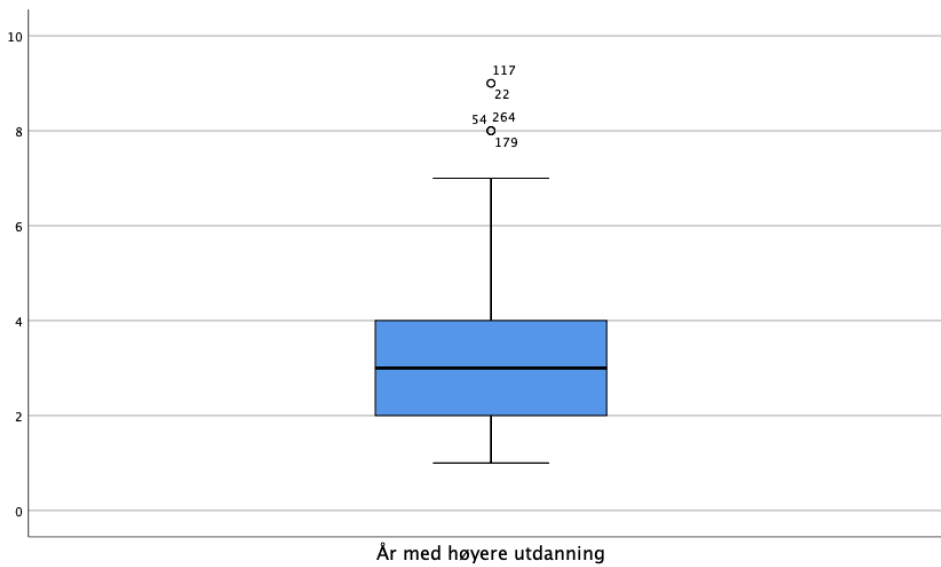
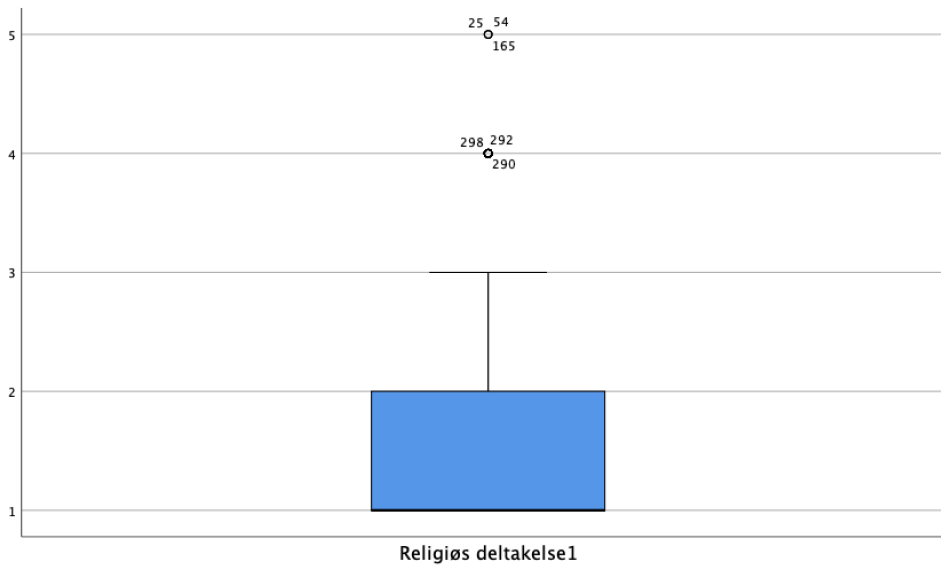
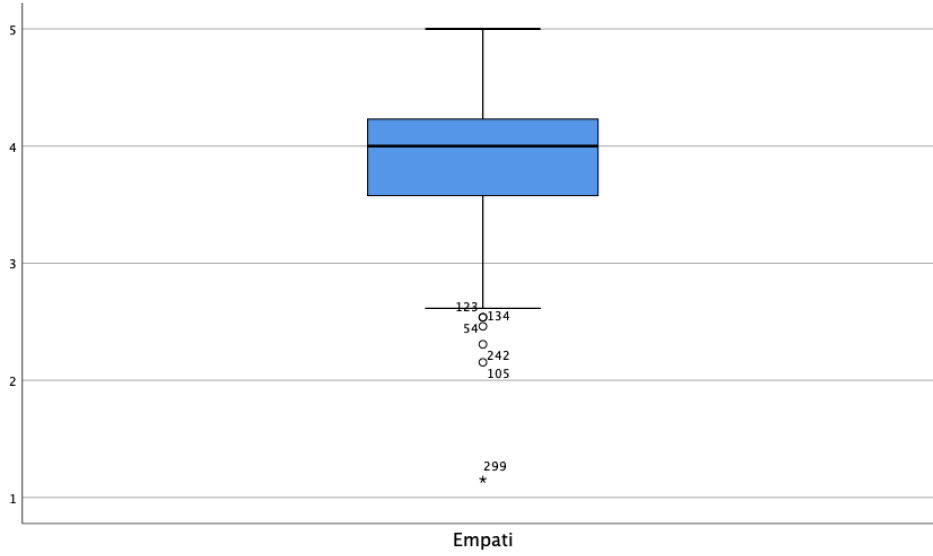

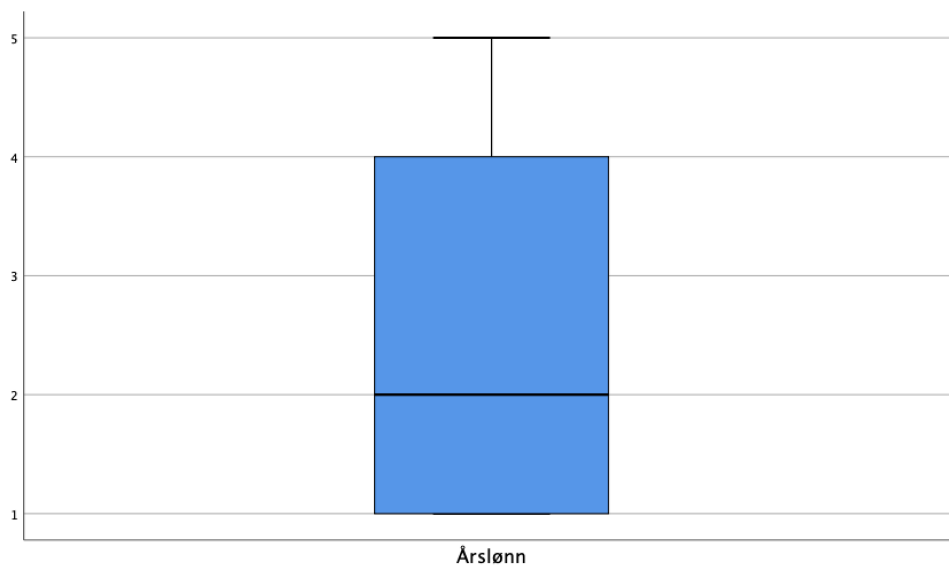
Vedlegg 4: Levene's test

Test of Homogeneity of Variances					
		Levene Statistic	df1	df2	Sig.
Tillit	Based on Mean	,441	1	230	,508
	Based on Median	,460	1	230	,498
	Based on Median and with adjusted df	,460	1	229,423	,498
	Based on trimmed mean	,410	1	230	,522
Empati	Based on Mean	,367	1	230	,545
	Based on Median	,249	1	230	,618
	Based on Median and with adjusted df	,249	1	228,875	,618
	Based on trimmed mean	,323	1	230	,570
Religiøs deltakelse	Based on Mean	,323	1	230	,570
	Based on Median	,105	1	230	,746
	Based on Median and with adjusted df	,105	1	229,792	,746
	Based on trimmed mean	,341	1	230	,560
Utdanning	Based on Mean	,017	1	230	,896
	Based on Median	,526	1	230	,469
	Based on Median and with adjusted df	,526	1	227,176	,469
	Based on trimmed mean	,214	1	230	,644
Lønn	Based on Mean	1,893	1	230	,170
	Based on Median	2,285	1	230	,132
	Based on Median and with adjusted df	2,285	1	224,204	,132
	Based on trimmed mean	2,097	1	230	,149

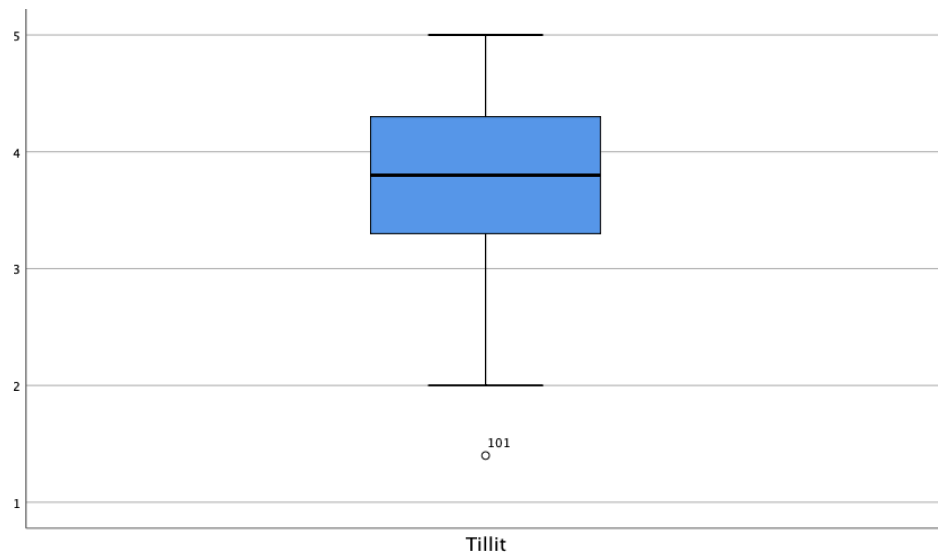
Vedlegg 5: Avvikstest – Boxplot giveratferd

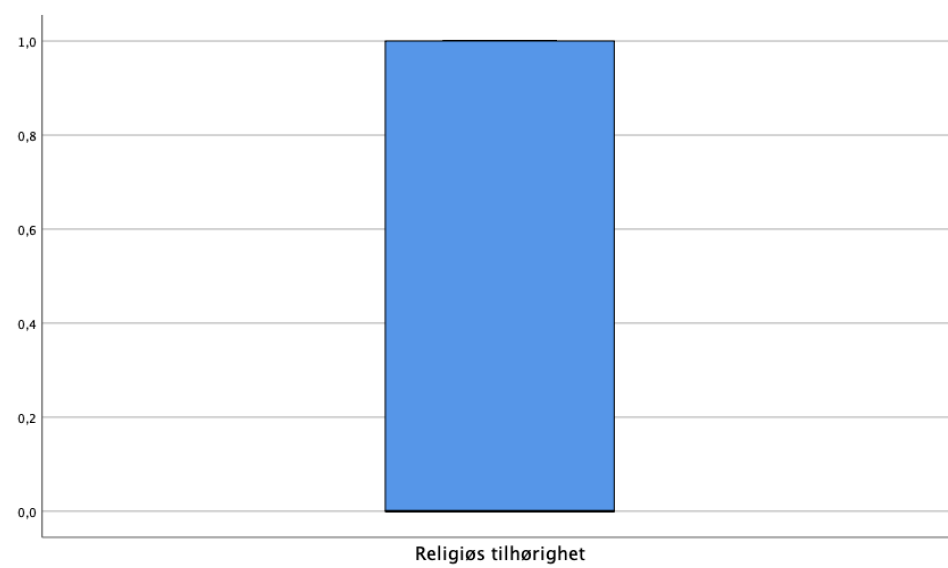
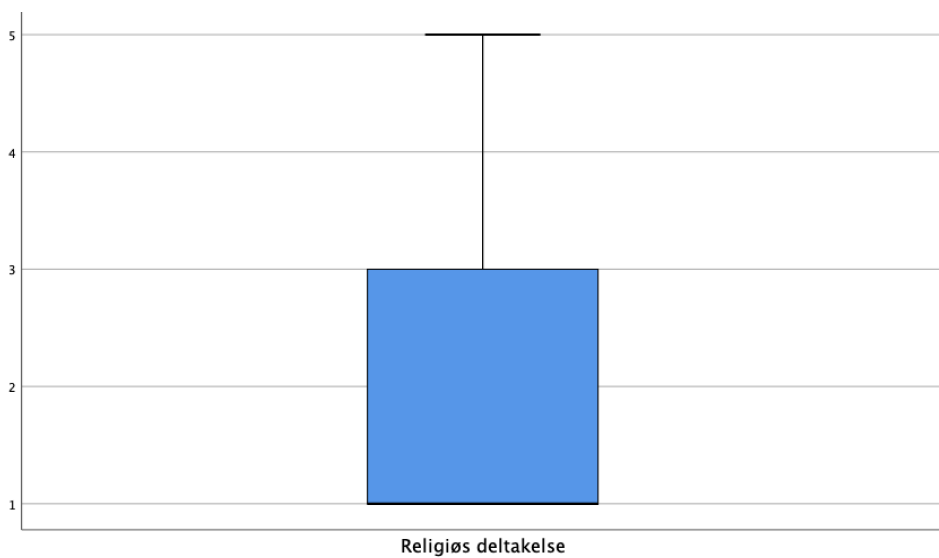
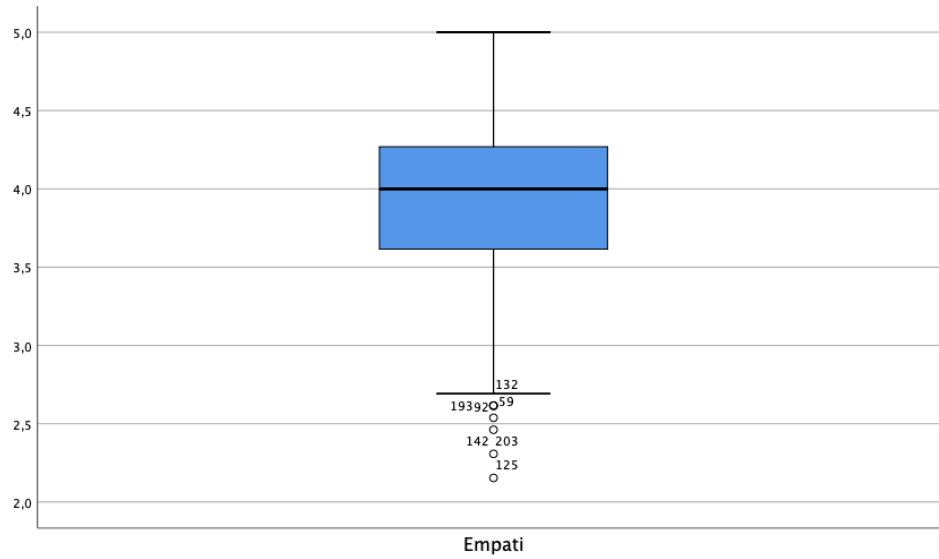

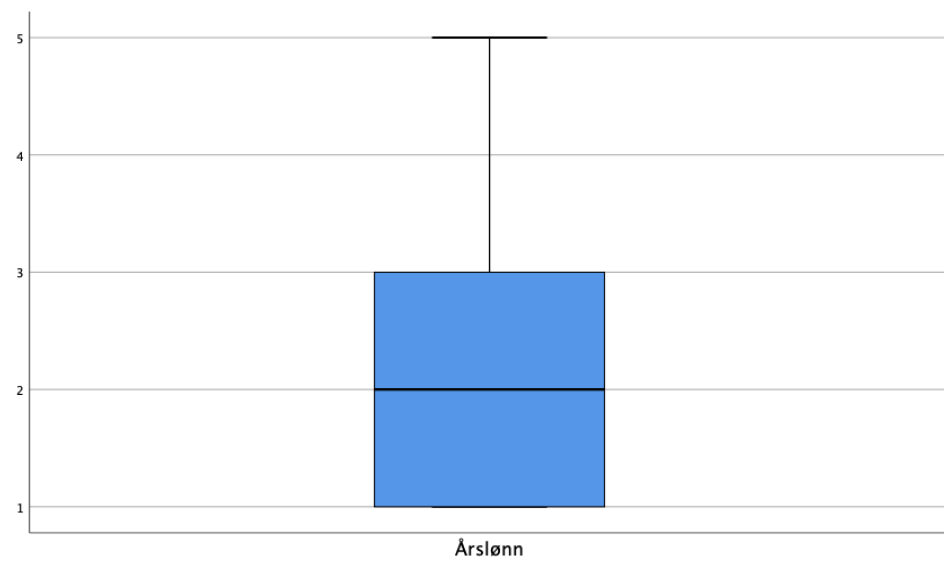
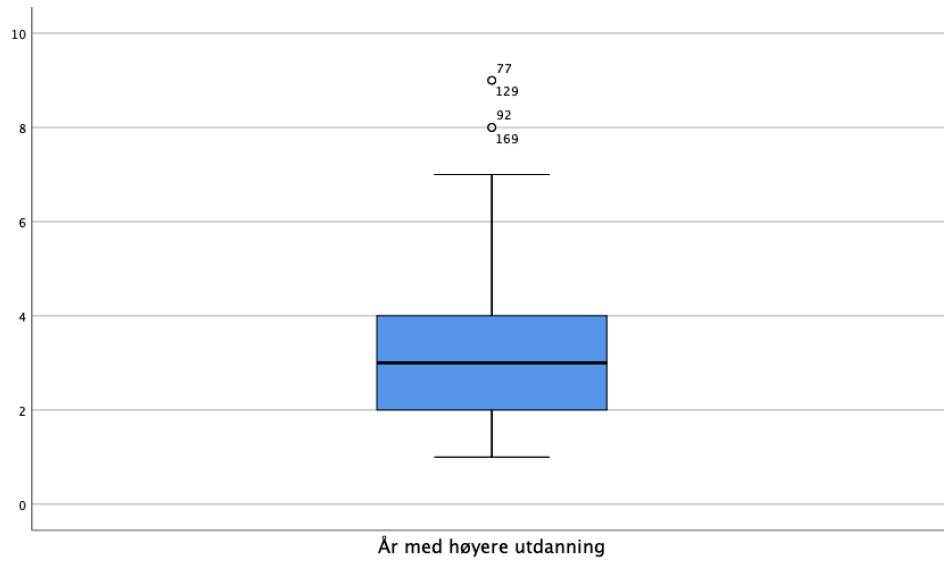

Vedlegg 6: Avvikstest – Boxplot prosjektvalg

Vedlegg 7: Test av linearitet for logaritmen for giveratferd

		Variables in the Equation					
		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Tillit	3,133	3,517	,794	1	,373	22,947
	Empati	5,956	4,837	1,516	1	,218	386,040
	Religiøs deltakelse	-1,584	1,323	1,434	1	,231	,205
	Utdanning	,739	,596	1,537	1	,215	2,093
	Lønn	1,223	,921	1,763	1	,184	3,398
	Ln tillit by Tillit	-1,158	1,560	,551	1	,458	,314
	Empati by Ln empati	-2,509	2,111	1,412	1	,235	,081
	Ln religiøs deltakelse by Religiøs deltakelse	1,035	,743	1,937	1	,164	2,814
	Ln utdanning by Utdanning	-,365	,262	1,935	1	,164	,694
	Ln lønn by Lønn	-,618	,459	1,814	1	,178	,539
	Constant	-15,189	9,114	2,777	1	,096	,000

a. Variable(s) entered on step 1: Tillit , Empati , Religiøs deltakelse, Utdanning, Lønn, Ln tillit * Tillit , Empati * Ln empati , Ln religiøs deltakelse * Religiøs deltakelse , Ln utdanning * Utdanning , Ln lønn * Lønn .

Vedlegg 8: Test av linearitet for logaritmen for prosjektvalg

		Variables in the Equation					
		B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
Step 1 ^a	Tillit	4,070	4,812	,716	1	,398	58,584
	Empati	3,792	6,980	,295	1	,587	44,326
	Religiøs deltakelse	-,276	1,371	,041	1	,840	,759
	Utdanning	1,813	,749	5,860	1	,015	6,128
	Lønn	-1,600	,971	2,712	1	,100	,202
	Lntillit by Tillit	-1,689	2,083	,657	1	,418	,185
	Empati by Lnempati	-1,475	3,000	,242	1	,623	,229
	Lnreligiøsdeltakelse by Religiøs deltakelse	,106	,751	,020	1	,888	1,112
	Ln utdanning by Utdanning	-,729	,327	4,979	1	,026	,482
	Ln lønn by Lønn	,823	,483	2,911	1	,088	2,278
	Constant	-15,327	13,389	1,310	1	,252	,000

a. Variable(s) entered on step 1: Tillit, Empati , Religiøs deltakelse , Utdanning, Lønn, Lntillit * Tillit , Empati * Lnempati , Lnreligiøsdeltakelse * Religiøs deltakelse , Ln utdanning * Utdanning , Ln lønn * Lønn .

Vedlegg 9: Durbin-Watson test for giveratferd

Model Summary ^b					
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	,211 ^a	,044	,028	,412	1,919

a. Predictors: (Constant), Lønn, Religiøs deltakelse, Tillit , Empati , Utdanning

b. Dependent Variable: Gi/ikke gi (Ikke gi=0, Gi=1)

Vedlegg 10: Durbin-Watson test for prosjektvalg

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	,142 ^a	,020	-,002	,450	,065

a. Predictors: (Constant), Lønn, Tillit, Religiøs deltakelse, Utdanning, Empati

b. Dependent Variable: Prosjekt1/Prosjekt2

Vedlegg 11: VIF-test giveratferd

Coefficients^a

Model		Collinearity Statistics	
		Tolerance	VIF
1	Tillit	,947	1,056
	Empati	,919	1,088
	Religiøs deltakelse	,980	1,020
	Utdanning	,910	1,098
	Lønn	,946	1,057

a. Dependent Variable: Gi/ikke gi (Ikke gi=0, Gi=1)

Vedlegg 12: VIF-test prosjektvalg

Coefficients^a

Model		Collinearity Statistics	
		Tolerance	VIF
1	Tillit	,957	1,045
	Empati	,930	1,075
	Religiøs deltakelse	,963	1,038
	Utdanning	,941	1,063
	Lønn	,972	1,029

a. Dependent Variable: Prosjekt1/Prosjekt2

T-Test

Group Statistics

	Gi/ikke gi	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Tillit	Ikke gi	67	3,5313	,70005	,08552
	Gi	232	3,7784	,65931	,04329
Empati	Ikke gi	67	3,7865	,68656	,08388
	Gi	232	3,9300	,53865	,03536
Religiøs deltakelse	Ikke gi	67	1,54	,893	,109
	Gi	232	1,87	1,166	,077
Utdanning	Ikke gi	67	3,36	1,881	,230
	Gi	232	3,09	1,550	,102
Lønn	Ikke gi	67	2,60	1,528	,187
	Gi	232	2,57	1,350	,089

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Tillit	Equal variances assumed	,465	,496	-2,665	297	,008
	Equal variances not assumed			-2,578	102,227	,011
Empati	Equal variances assumed	5,336	,022	-1,801	297	,073
	Equal variances not assumed			-1,577	90,731	,118
Religiøs deltakelse	Equal variances assumed	12,033	,001	-2,163	297	,031
	Equal variances not assumed			-2,501	137,449	,014
Utdanning	Equal variances assumed	11,759	,001	1,185	297	,237

	Equal variances not assumed			1,065	93,417	,289
Lønn	Equal variances assumed	4,651	,032	,145	297	,885
	Equal variances not assumed			,136	97,679	,892

Independent Samples Test

		t-test for Equality of Means				
		Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
				Lower	Upper	
Tillit	Equal variances assumed	-,24710	,09273	-,42959	-,06462	
	Equal variances not assumed	-,24710	,09585	-,43723	-,05698	
Empati	Equal variances assumed	-,14359	,07972	-,30048	,01331	
	Equal variances not assumed	-,14359	,09103	-,32441	,03723	
Religiøs deltakelse	Equal variances assumed	-,333	,154	-,637	-,030	
	Equal variances not assumed	-,333	,133	-,597	-,070	
Utdanning	Equal variances assumed	,268	,226	-,177	,712	
	Equal variances not assumed	,268	,251	-,231	,767	
Lønn	Equal variances assumed	,028	,193	-,352	,408	
	Equal variances not assumed	,028	,207	-,382	,438	

T-Test

Group Statistics

	Prosjekt1/Prosjekt2	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Tillit	Prosjekt 2	167	3,7533	,67071	,05190
	Prosjekt 1	65	3,8431	,62948	,07808
Empati	Prosjekt 2	167	3,9125	,54745	,04236
	Prosjekt 1	65	3,9751	,51675	,06410
Religiøs deltakelse	Prosjekt 2	167	1,89	1,179	,091
	Prosjekt 1	65	1,83	1,140	,141
Utdanning	Prosjekt 2	167	2,99	1,606	,124
	Prosjekt 1	65	3,35	1,374	,170
Lønn	Prosjekt 2	167	2,53	1,316	,102
	Prosjekt 1	65	2,66	1,439	,179

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Tillit	Equal variances assumed	,441	,508	-,931	230	,353
	Equal variances not assumed			-,958	123,743	,340
Empati	Equal variances assumed	,367	,545	-,795	230	,427
	Equal variances not assumed			-,816	123,074	,416
Religiøs deltakelse	Equal variances assumed	,323	,570	,325	230	,746
	Equal variances not assumed			,330	120,385	,742
Utdanning	Equal variances assumed	,017	,896	-1,620	230	,107

	Equal variances not assumed			-1,734	135,352	,085
Lønn	Equal variances assumed	1,893	,170	-,651	230	,516
	Equal variances not assumed			-,626	108,039	,533

Independent Samples Test

		t-test for Equality of Means				
		Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference		
				Lower	Upper	
Tillit	Equal variances assumed	-,08978	,09641	-,27975	,10018	
	Equal variances not assumed	-,08978	,09375	-,27535	,09578	
Empati	Equal variances assumed	-,06267	,07881	-,21795	,09262	
	Equal variances not assumed	-,06267	,07683	-,21474	,08941	
Religiøs deltakelse	Equal variances assumed	,055	,171	-,281	,392	
	Equal variances not assumed	,055	,168	-,278	,389	
Utdanning	Equal variances assumed	-,366	,226	-,811	,079	
	Equal variances not assumed	-,366	,211	-,783	,051	
Lønn	Equal variances assumed	-,129	,198	-,518	,261	
	Equal variances not assumed	-,129	,206	-,536	,279	

Crosstabs

Religiøs tilhørighet * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	2,984 ^a	1	,084		
Continuity Correction ^b	2,516	1	,113		
Likelihood Ratio	3,053	1	,081		
Fisher's Exact Test				,091	,055
Linear-by-Linear Association	2,974	1	,085		
N of Valid Cases	299				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 27,11.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,100	,084
	Cramer's V	,100	,084
N of Valid Cases		299	

Kjønn * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,935 ^a	1	,334		
Continuity Correction ^b	,671	1	,413		
Likelihood Ratio	,920	1	,338		
Fisher's Exact Test				,375	,206
Linear-by-Linear Association	,932	1	,334		
N of Valid Cases	299				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,74.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,056	,334
	Cramer's V	,056	,334
N of Valid Cases		299	

Alder * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	6,351 ^a	1	,012		
Continuity Correction ^b	5,607	1	,018		
Likelihood Ratio	6,076	1	,014		
Fisher's Exact Test				,015	,010
Linear-by-Linear Association	6,330	1	,012		

N of Valid Cases	299			
------------------	-----	--	--	--

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 19,72.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,146	,012
	Cramer's V	,146	,012
N of Valid Cases		299	

Hørt om Misjonsalliansen * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,423 ^a	1	,233		
Continuity Correction ^b	1,040	1	,308		
Likelihood Ratio	1,500	1	,221		
Fisher's Exact Test				,299	,154
Linear-by-Linear Association	1,418	1	,234		
N of Valid Cases	299				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,44.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
--	--	-------	--------------------------

Nominal by Nominal	Phi	,069	,233
	Cramer's V	,069	,233
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Teknologi og realfag * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,001 ^a	1	,981		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,001	1	,981		
Fisher's Exact Test				1,000	,567
Linear-by-Linear Association	,001	1	,981		
N of Valid Cases		299			

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,95.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,001	,981
	Cramer's V	,001	,981
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Avd. for lærerutdanning * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,689 ^a	1	,407		
Continuity Correction ^b	,392	1	,531		
Likelihood Ratio	,661	1	,416		
Fisher's Exact Test				,418	,260
Linear-by-Linear Association	,686	1	,407		
N of Valid Cases	299				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,96.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,048	,407
	Cramer's V	,048	,407
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,053 ^a	1	,818		
Continuity Correction ^b	,003	1	,954		
Likelihood Ratio	,053	1	,817		
Fisher's Exact Test				,865	,484

Linear-by-Linear Association	,053	1	,818		
N of Valid Cases	299				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,67.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,013	,818
	Cramer's V	,013	,818
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Handelshøyskolen * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	4,259 ^a	1	,039		
Continuity Correction ^b	3,604	1	,058		
Likelihood Ratio	4,650	1	,031		
Fisher's Exact Test				,047	,025
Linear-by-Linear Association	4,245	1	,039		
N of Valid Cases	299				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,24.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,119	,039
	Cramer's V	,119	,039
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Samfunnsvitenskap * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	2,688 ^a	1	,101		
Continuity Correction ^b	1,974	1	,160		
Likelihood Ratio	3,134	1	,077		
Fisher's Exact Test				,157	,073
Linear-by-Linear Association	2,679	1	,102		
N of Valid Cases	299				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,50.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,095	,101
	Cramer's V	,095	,101
N of Valid Cases		299	

Fakultet: Annet * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	7,416 ^a	1	,006		
Continuity Correction ^b	6,551	1	,010		
Likelihood Ratio	6,939	1	,008		
Fisher's Exact Test				,009	,006
Linear-by-Linear Association	7,391	1	,007		
N of Valid Cases	299				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 15,69.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,157	,006
	Cramer's V	,157	,006
N of Valid Cases		299	

Type Religion: Kristne * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	17,456 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	16,316	1	,000		

Likelihood Ratio	17,894	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	17,398	1	,000		
N of Valid Cases	299				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 32,94.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,242	,000
	Cramer's V	,242	,000
N of Valid Cases		299	

Type Religion: Ateister * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,446 ^a	1	,504		
Continuity Correction ^b	,232	1	,630		
Likelihood Ratio	,433	1	,510		
Fisher's Exact Test				,577	,309
Linear-by-Linear Association	,444	1	,505		
N of Valid Cases	299				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 11,20.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,039	,504
	Cramer's V	,039	,504
N of Valid Cases		299	

Type Religion: Annet * Gi/ikke gi

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	15,442 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	14,299	1	,000		
Likelihood Ratio	14,734	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000	,000
Linear-by-Linear Association	15,390	1	,000		
N of Valid Cases		299			

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 21,74.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,227	,000
	Cramer's V	,227	,000
N of Valid Cases		299	

Crosstabs

Religiøs tilhørighet * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	2,164 ^a	1	,141		
Continuity Correction ^b	1,751	1	,186		
Likelihood Ratio	2,152	1	,142		
Fisher's Exact Test				,184	,093
Linear-by-Linear Association	2,154	1	,142		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 28,02.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,097	,141
	Cramer's V	,097	,141
N of Valid Cases		232	

Kjønn * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,463 ^a	1	,226		
Continuity Correction ^b	1,106	1	,293		
Likelihood Ratio	1,437	1	,231		
Fisher's Exact Test				,269	,147
Linear-by-Linear Association	1,457	1	,227		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 20,17.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,079	,226
	Cramer's V	,079	,226
N of Valid Cases		232	

Alder * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,534 ^a	1	,465		
Continuity Correction ^b	,318	1	,573		
Likelihood Ratio	,526	1	,468		
Fisher's Exact Test				,506	,284
Linear-by-Linear Association	,532	1	,466		

N of Valid Cases	232			
------------------	-----	--	--	--

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16,81.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,048	,465
	Cramer's V	,048	,465
N of Valid Cases		232	

Hørt om Misjonsalliansen * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1,131 ^a	1	,288		
Continuity Correction ^b	,785	1	,376		
Likelihood Ratio	1,100	1	,294		
Fisher's Exact Test				,291	,187
Linear-by-Linear Association	1,126	1	,289		
N of Valid Cases	232				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 14,01.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
--	--	-------	--------------------------

Nominal by Nominal	Phi	,070	,288
	Cramer's V	,070	,288
N of Valid Cases		232	

Fakultet: Teknologi og realfag * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,121 ^a	1	,728		
Continuity Correction ^b	,012	1	,914		
Likelihood Ratio	,123	1	,725		
Fisher's Exact Test				,815	,469
Linear-by-Linear Association	,120	1	,729		
N of Valid Cases		232			

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 6,72.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

	Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,023
	Cramer's V	,023
N of Valid Cases		232

Fakultet: Avd. for lærerutdanning *

Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	,003 ^a	1	,956		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,003	1	,956		
Fisher's Exact Test				1,000	,575
Linear-by-Linear Association	,003	1	,956		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 8,13.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,004	,956
	Cramer's V	,004	,956
N of Valid Cases		232	

Fakultet: Helse- og idrettsvitenskap

Prosjekt1/Prosjekt2

*

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	,314 ^a	1	,575		
Continuity Correction ^b	,144	1	,704		
Likelihood Ratio	,309	1	,579		

Fisher's Exact Test				,591	,347
Linear-by-Linear Association	,312	1	,576		
N of Valid Cases	232				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 13,45.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,037	,575
	Cramer's V	,037	,575
N of Valid Cases		232	

Fakultet: Handelshøyskolen * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,243 ^a	1	,622		
Continuity Correction ^b	,106	1	,745		
Likelihood Ratio	,241	1	,624		
Fisher's Exact Test				,618	,368
Linear-by-Linear Association	,242	1	,622		
N of Valid Cases	232				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 16,53.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,032	,622
	Cramer's V	,032	,622
N of Valid Cases		232	

Fakultet: Samfunnsvitenskap * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,017 ^a	1	,895		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,018	1	,895		
Fisher's Exact Test				1,000	,550
Linear-by-Linear Association	,017	1	,895		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 7,28.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,009	,895
	Cramer's V	,009	,895
N of Valid Cases		232	

Fakultet: Annet * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	,479 ^a	1	,489		
Continuity Correction ^b	,259	1	,611		
Likelihood Ratio	,491	1	,483		
Fisher's Exact Test				,584	,310
Linear-by-Linear Association	,477	1	,490		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 12,89.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,045	,489
	Cramer's V	,045	,489
N of Valid Cases		232	

Type Religion: Kristne * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2- sided)	Exact Sig. (2- sided)	Exact Sig. (1- sided)
Pearson Chi-Square	,264 ^a	1	,608		
Continuity Correction ^b	,134	1	,715		
Likelihood Ratio	,265	1	,607		
Fisher's Exact Test				,659	,358

Linear-by-Linear Association	,262	1	,608		
N of Valid Cases	232				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 27,74.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	,034	,608
	Cramer's V	,034	,608
N of Valid Cases		232	

Type Religion: Ateister * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,298 ^a	1	,585		
Continuity Correction ^b	,120	1	,729		
Likelihood Ratio	,305	1	,581		
Fisher's Exact Test				,692	,372
Linear-by-Linear Association	,296	1	,586		
N of Valid Cases	232				

- a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 10,37.
b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,036	,585
	Cramer's V	,036	,585
N of Valid Cases		232	

Type Religion: Annen religion * Prosjekt1/Prosjekt2

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	,015 ^a	1	,903		
Continuity Correction ^b	,000	1	1,000		
Likelihood Ratio	,015	1	,902		
Fisher's Exact Test				1,000	,522
Linear-by-Linear Association	,015	1	,903		
N of Valid Cases	232				

a. 0 cells (0,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 17,37.

b. Computed only for a 2x2 table

Symmetric Measures

		Value	Approximate Significance
Nominal by Nominal	Phi	-,008	,903
	Cramer's V	,008	,903
N of Valid Cases		232	

Vedlegg 17: Refleksjonsnotat – Internasjonalisering

Formål

Dette refleksjonsnotatet inngår som en del av del av masterprogrammet i økonomi og administrasjon – siviløkonom, ved Universitet i Agder. Refleksjonsnotatet er et bidrag til kontinuerlig forbedring av masterstudiet og til å opprettholde AACSB-akkrediteringen for handelshøyskolen. Formålet er å belyse hvordan konseptet «internasjonal» gjenspeiler min studietid og mitt arbeid med masteroppgaven. Dette er ett av de tre nøkkelkonseptene som inngår i handelshøyskolen sin strategi og som også jeg mener er et sentralt begrep å ha kjennskap til som nyutdannet siviløkonom.

Sammendrag av min masteroppgave

Temaet for masteroppgaven min er giveratferd til veldedige organisasjoner. Dette var et tema som vekket stor interesse da jeg i samtale med veileder diskuterte mulige vinklinger for studien. Oppgaven tar for seg ulike karakteristikkene som påvirker giveratferd. Karakteristikkene er delt i de personlige egenskapene; tillit og empati og de demografiske variablene; utdanning, lønn og religiøsitet. Valget av karakteristikkene er bygget på tidligere studier og litteratur på temaet.

Det ble gjennomført en undersøkelse blant studenter hvor de fikk valget om å gi til en kristen veldedig organisasjon, Misjonsalliansen, eller ikke. En anonym sponsor bidro med 30.000 kroner og for hver respondent som ønsket å støtte gav de 100 kroner til organisasjonen.

I tillegg fikk de som ønsket å gi valget om hvilket av to ulike typer prosjekt de ønsket å støtte. De ene prosjektet gikk til et økonomisk formål og det andre til et humanitært formål.

Analysen av oppgaven er delt inn i to ulike deler. Første del undersøker karakteristikkene opp mot de som ønsket å gi og de som ikke ønsket og gi, mens andre del tar for seg de som ønsket å gi opp mot hvilken type prosjekt de ønsket å støtte. I analysen ble det gjort en logistisk regresjon i den statistiske programvaren SPSS Statistics. Resultatene av denne analysen danner grunnlaget for å svare på hypotesene som ble utformet i forkant.

Resultatet av analysen viste at hvilken type religion giverne tilhører har betydning for om de ønsker å gi eller ikke. I studien kom det frem at kristne studenter har større sannsynlighet for å gi til Misjonsalliansen sammenlignet med studenter som tilhører andre religioner. Videre var det en sammenheng mellom hvilken type fakultet studentene tilhørte og deres giveratferd. Studenter som tilhørte helse- og idrettsvitenskap, handelshøyskolen og samfunnsvitenskap var mer tilbøyelige til å ønske å gi sammenlignet med de andre fakultetene.

Når det gjaldt prosjektvalg, var det en klar sammenheng mellom grad av religiøsitet og prosjektvalg. Religiøst tilhørende ønsket å støtte økonomiske formål, mens de som i tillegg var religiøst deltakende i større grad ble tiltrukket av humanitære formål.

Internasjonal

Konseptet internasjonal er et vidt begrep og kan knyttes til min masteroppgave på flere ulike måter. I det følgende vil jeg identifisere og diskutere hvordan min masteroppgave forholder seg til internasjonale trender og krefter og hvordan aktørene reagerer på disse trendene og kreftene.

Internasjonale organisasjoner

I Norge er det et stort antall veldedige organisasjoner og en rekke av dem er internasjonale som arbeider utenfor landets grenser. Misjonsalliansen, Amnesty International, Plan Norge og SOS barnebyer er alle internasjonale organisasjoner som er godkjent av Innsamlingsrådet (Innsamlingskontrollen, u.å.). Den valgte organisasjonen i min masteroppgave, Misjonsalliansen, driver omfattende arbeid blant fattige og marginaliserte mennesker i Asia, Sør-Amerika og Afrika (Misjonsalliansen, 2021).

Redusere ulikheter

Internasjonalisering skaper økonomiske og politiske utfordringer slik som større ulikhet. Forskjeller i og mellom land er en grunn til bekymring og inntektsforskjellene i verden øker (FN-sambandet 2021a). Ulikheten i inntekt øker, men ulikheten i formue er enda tydeligere. De store ressursforskjellene i verden uttrykkes gjennom ulikheter i tilgang til blant annet mat, klær, helsehjelp, boforhold og utdanning. Det har også en negativ innvirkning på maktfordeling, ustabilitet og ulikhet i menneskers muligheter (Tanesmien Agenda, 2019, s. 2). Veldedige organisasjoner som er medlem av Norges Innsamlingsråd arbeider for å redusere disse

ulikhetene som også er ett av FNs bærekraftsmål (Norges Innsamlingsråd, 2020). Veldedige organisasjoner bidrar til dette arbeidet ved å identifisere sine formål gjennom disse målene ved å arbeide for tiltak slik som lik tilgang til skole, helsehjelp og gode skattesystemer (FN-sambandet, 2021b). Misjonsalliansen arbeider for samfunnsutvikling, arbeid og inntekt og mobilisere for rettferdighet (Misjonsalliansen, u.å.). Alle disse målene kan identifiseres gjennom FNs bærekraftsmål.

Giverglede blant studenter

Hele 8 av 10 nordmenn har gitt en donasjon de siste tre årene og det er tydelig at nordmenn har blitt oppmerksomme på de økende ulikhetene i verden og ønsker å utgjøre en forskjell for snu trenden (Norges Innsamlingsråd, 2019, s. 9). I undersøkelsen i min masteroppgave var det 232 av 299 som ønsket å gi. Årsaken til givergleden blant studentene kan skyldes flere faktorer slik som karakteristikkene som er undersøkt i min masteroppgave. Selv om høyere utdanning ikke var statistisk signifikant i min masteroppgave kan dette skyldes andre faktorer. I andre studier har høyere utdanning vist å ha en positiv innvirkning på å ville gi til internasjonale organisasjoner (Neumayr og Handy, 2017, s. 786). Dette har en sammenheng med at lengre utdanning fører til større sosial innflytelse og mer kunnskap om samfunnet, og dermed om mennesker som ikke er i samme situasjon som en selv (Wiepking, Maas og 2009, s. 1978).

I tillegg gir høyere utdanning kognitive ferdigheter som gjør det lettere å forstå behovet for andre mennesker som befinner seg i en annen situasjon enn seg selv. Økt forståelse for omverden fører til mer empati for uheldige situasjoner og medmennesker (Wiepking og Maas, 2009, s. 1988). Dette kan forklare hvorfor en så stor andel av studentene ønsket å gi selv om et fåtall hadde hørt om Misjonsalliansen.

Med hele 191 godkjente organisasjoner i Norge er kampen om giverne stor (Innsamlingskontrollen, u.å.). For å rekruttere flest mulig givere er det nyttig for organisasjonene å vite hvem de bør rette seg mot i markedsføringen av nye givere. En av gruppene organisasjoner retter seg mot er studenter. Dette vil være en viktig målgruppe i fremtiden ettersom dagens givere, som er godt voksne mennesker, byttes ut. Som resultatene av analysen viste, er det en positiv sammenheng mellom studentene på handelshøyskolen og fakultet for samfunnsvitenskap. Årsaken til dette kan være at disse studentene i sin studietid har

tilegnet seg kunnskap om internasjonalisering. Lengre utdanning fører også til større sosial innflytelse og mer kunnskap om samfunnet, og dermed om mennesker som ikke er i samme situasjon som seg selv (Wiepking og Maas, 2009, s. 1978). Gjennom studietiden lærer disse studentene om blant annet driverne bak økende økonomisk ulikhet slik som globalisering, lønnsdannelsen og fordelingspolitikk. Slik kunnskap kan føre til større empati og dermed et ønske om å hjelpe mennesker i en sårbar situasjon.

Konklusjon

Konseptet internasjonal har blitt gjenspeilet i min masteroppgave på flere ulike områder. Veldedige organisasjoner arbeider i mange tilfeller på tvers av landegrensene og en viktig del av arbeidet går ut på å redusere ulikhetene i og mellom land. Disse ulikhetene er en konsekvens av blant annet internasjonalisering som skaper økonomiske og politiske utfordringer. Nordmenn har vist å ha stor giverglede og dette kan knyttes til ulike karakteristikk som er kartlagt i denne masteroppgaven.

Litteraturliste:

FN-sambandet. (2021a). *Mindre ulikhet*. Hentet fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/mindre-ulikhet>

FN-sambandet. (2021b). *FNs bærekraftsmål*. Hentet fra: <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Innsamlingskontrollen. (u.å.). *Godkjente organisasjoner*. Hentet fra: <https://www.innsamlingskontrollen.no/organisasjoner/>

Misjonsalliansen. (2021). *Vårt arbeid*. Hentet fra: <https://misjonsalliansen.no/vartarbeid>

Neumayr, M., Handy, F. (2017). *Charitable giving: What influences donor choice among different causes?* Hentet fra: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s11266-017-9843-3.pdf>

Norges Innsamlingsråd. (2019). *Årsrapport 2019*. Hentet fra:
<https://innsamlingsradet.no/content/uploads/2020/07/Årsrapport-2019-Norges-Innsamlingsråd.pdf>

Tankesmie Agenda. (2019). *Økonomisk ulikhet i verden: hvordan kan norsk utviklingspolitikk gjøre en forskjell?* Hentet fra:
<https://www.tankesmienagenda.no/uploads/documents/post/Endelig-notat-komprimert.pdf>

Wiepking, P., Maas, I. (2009). *Resources That Make You Generous: Effects of Social and Human Resources on Charitable Giving*. Hentet fra:
https://www.jstor.org/stable/pdf/40345005.pdf?casa_token=MnvKLurc6VQAAAAA:asKP6PTFY215Fm8rd-IyIWR3bOWzWBTFJiDqe-qjO6IHqFh7O8qqQD3uSNSWPIGOMNC4e2KwRWijzGrX20fwa3sQ9uDprxfdGjEfrwPQaxprj7mKQ

Vedlegg 18: Refleksjonsnotat – Ansvarlighet

Dette refleksjonsnotat er skrevet i forbindelse med avslutningen på min mastergrad i økonomi og administrasjon ved Universitetet i Agder. Mastergraden er tatt med spesialisering i økonomisk styring. Dette refleksjonsnotatet inneholder en refleksjon av temaet *ansvarlighet*, knyttet opp mot masteroppgaven, og om hvorfor dette konseptet er en viktig del av temaet om veldedige organisasjoner, som presenteres i studien.

Presentasjon av masteroppgaven

Tema for min masteroppgave er giveratferd og prosjektvalg blant studenter til veldedige organisasjoner. Da tema for masteroppgaven skulle velges, gav veileder gode råd i forhold til hvordan vi burde vinkle oppgaven, og mulige måter for innsamling av data som den skulle baseres på. Et utvalg av ulike karakteristikk ble valgt basert på tidligere studier, og da i hovedsak artikkelen «Charitable Giving: What Influences Donors' Choice Among Different Causes?» av Michaela Neumayr og Femida Handy. Etter å ha undersøkt hvilke karakteristikk tidligere litteratur baserte seg på, ble de som var ansett som mest relevant for vår masteroppgave valgt. Studien baserer seg derfor på karakteristikkene: tillit, empati, religiøsitet, utdanningsnivå og lønnsnivå.

Teorien ble delt i to kapitler, hvor første kapittel tok for seg etiske teorier og femfaktormodellen, som i drøftelsen relateres til resultatene. Det andre kapitlet presenterte tidligere litteratur for hver av de ulike karakteristikkene, som endte i en hypotese for giveratferd og en hypotese for prosjektvalg for hver av dem.

Ved innsamling av data gjennomførte vi en undersøkelse for norske studenter. I denne undersøkelsen fikk de følgende valg: få 100 kroner som skulle gå til et økonomisk prosjekt, få 100 kroner som skulle gå til et humanitært prosjekt, eller ikke få beløpet da de ikke ønsket støtte vår valgte organisasjon. Organisasjonen som ble valgt var den kristne veldedige organisasjonen, Misjonsalliansen. Denne ble valgt da vi i samtale med deres markeds- og innsamlingsleder, Kjetil Abrahamsen, ble opplyst om at de var interessert i en slik studie for deres organisasjon, da de den siste tiden har hatt en nedgang i giverinntekter. På forhånd hadde vi fått 30.000 kroner

av en anonym sponsor, disse pengene ble brukt til å gi studentene som ønsket å støtte et av Misjonsalliansens prosjekter.

Datainnsamlingen ble eksportert og analysert i både Excel og SPSS. Excel ble i utgangspunktet brukt til å sortere dataen, dummy-kode enkelte variabler, samt fjerne besvarelser som ikke ble ansett som valide. I SPSS ble dataen i hovedsak brukt i fire ulike modeller for begge analysedelene (giveratferd og prosjektvalg): korrelasjonsmatrise, t-tester, kji-kvadrattester og logistiske regresjoner. De logistiske regresjonene var utgangspunktet for å besvare hypotesene våre, da disse modellene undersøker en uavhengig variabel mot en avhengig mens det i tillegg kontrolleres for studiens andre uavhengige- og kontrollvariabler.

Resultatene for giveratferd viste at studenter med tilhørende religion som organisasjonen (kristendommen), samt studenter på de tre fakultetene: handelshøyskolen, samfunnsvitenskap og helse- og idrettsvitenskap var signifikante for å gi. Resultatene for prosjektvalg viste at studenter med religiøs deltakelse, altså mer aktive, som i studien ble ansett for å ha en høyere grad av religiøsitet, var signifikante for å gi til det humanitære prosjektet. Studenter med religiøs tilhørighet var signifikante for å gi til det økonomiske prosjektet. I tillegg viste resultatene at på tross av at Misjonsalliansen tydelig fronter kristne verdier, har de potensielle givere utenfor det kristne miljøet, da 40 % av dem som gav til et av prosjektene ikke var kristne.

Masteroppgaven knyttet til begrepet ansvarlighet

Giveratferd til veldedige organisasjoner generelt kan medføre flere etiske utfordringer. I tillegg er det knyttet ansvarlighet til profilering og valg av prosjekter til de veldedige organisasjonene.

Etter intervjuet med Kjetil Abrahamsen, Misjonsalliansens markeds- og innsamlingsleder, ble vi kjent med at både rekruttering av nye givere, samt det å beholde givere som alt er rekruttert vil være viktig for enhver veldedig organisasjon. Dette er noe især Misjonsalliansen fokuserer på da deres inntekter i innsamlede gaver har hatt en nedgang den siste tiden. Fra 2018 til 2019 var nedgangen på over en million kroner (Misjonsalliansen, 2019, s. 8). Viktigheten av å rekruttere nye givere fremkommer også i organisasjonens strategi for 2020-2024, hvor en rekke tiltak er lansert for å oppnå vekst (Misjonsalliansen, 2020, s. 11). Å kapre nye givere medfører et ansvar for enhver veldedig organisasjon. Ansvar om åpenhet og tilstrekkelig med

informasjon om organisasjonen for eventuelle nye givere vil være ytterst nødvendig. Informasjon om organisasjonens administrasjon og især dens pengeforvaltning vil være viktig med tanke på ansvaret som følger i rekrutteringen av nye givere.

Sammenlignet med resten av verden, utpeker nordiske land seg ved å være svært tillitsfulle (Kvittingen, 2017). En samfunnsundersøkelse fra 2016 viser at nordmenn har stor tillit til ulike institusjoner, sammenlignet med land i resten av Europa (Kleiven, 2016). Tilliten blant nordmenn stiger med utdanningsnivå, og de siste ti årene har det vært en jevn økning i høyere utdanning i Norge (SSB, 2021). Hvert år gjennomføres en undersøkelse for å kartlegge nordmenns tillit til ulike institusjoner og aktører. Resultatene fra denne undersøkelsen i 2020 viste at veldedige organisasjoner oppnår høyest tillit (Respons Analyse, 2020). Dersom veldedige organisasjoner kaprer givere som de beholder over en lengre periode, resulterer det ofte i store inntektsgaver i det lange løp. Ansvaret som foreligger, er desto større. Når nordmenn har tilsynelatende svært stor tillit til veldedige organisasjoner, er det blant organisasjonenes ansvar å informere og opplyse giverne om pengeforvaltningen.

Ansvarlighet ligger likevel ikke bare hos administrasjonen til veldedige organisasjoner. Det ligger et ansvar på både nye og faste givere som velger å støtte en veldedig organisasjon. I studien fremkommer det an endel ikke ønsker at pengene skal bli gitt på vegne av dem. Dette betyr ikke at det bare foreligger religiøse årsaker, ettersom den veldedige organisasjonen tydelig fronter kristne verdier. Studien viser at bare 20 % av studentene som deltok i undersøkelsen hadde hørt om den på forhånd. På tross av høy generell tillit blant nordmenn, viser en undersøkelse fra 2020 at få tror pengegavene går direkte til organisasjonens formål (Kantar, 2020). Hele 66 % tror at store deler av pengene går til administrasjonskostnader, høye lederlønninger, korrupsjon, dårlig økonomistyring og negative medieoppslag (Kantar, 2020). En lav tillit til distribusjonen av pengene går på at studentene er sitt ansvar bevisst, og ikke nødvendigvis bare støtter fordi det virker pålitelig, men fordi de ønsker å undersøke den gitte veldedige organisasjonen nærmere først.

Da den valgte veldedige organisasjonen er kristen, foreligger det også et ansvar i forhold til det religiøse aspektet. Misjonsalliansen har bevisst valgt et navn som tydelig fronter organisasjonen, samt at organisasjonens kristne verdier profileres (Misjonsalliansen, 2020).

Organisasjonen står da ansvarlig for å oppfylle forventingene til givere, da flere andre veldedige organisasjoner støtter tilnærmet like formål, men uten det religiøse aspektet. Giverne til en organisasjon som Misjonsalliansen velger å støtte nettopp dem for deres verdier som frontes. Det religiøse aspektet kan dermed være årsaken til at en giver velger nettopp Misjonsalliansen.

Potensielle etiske utfordringer i forhold til ansvarlighet oppstod også i forskningsprosessen til denne masteroppgaven. Ved innsamling av data ble det tatt i bruk et spørreskjema hvor sensitiv data om respondentene ble hentet inn. Ansvar for personvern til studentene ble opprettholdt ved å anonymisere alle respondentene. Dette ble gjort ved å fjerne enkelte spørsmål til bruk i studien, samt dele all innsamlet data inn i ulike grupper. I 2020 var en stor andel norske studenter mellom 19 og 24 år (SSB, 2021). Ved å oppgi alderen til en student vil dermed ikke kunne garantere for full anonymitet da flere andre opplysninger, som kjønn, var en del av undersøkelsen. Variabelen for alder ble dermed delt i to grupper: under og over 25 år. Studentene ble også plassert innenfor et fakultet, i stedet for direkte studieretning. Slike grupperinger ble gjort for samtlige studenter, da det foreligger ansvar ovenfor deres religiøsitet for eksempel, som ble samlet inn.

En stor del av studien bygger også på prosjektvalgene studentene kunne velge mellom, dersom de ønsket å støtte organisasjonen. Det foreligger et overordnet ansvar for samtlige veldedige organisasjoner ved fremstillingen av de ulike prosjektvalgene giverne har. I studien var det mulighet for å velge mellom to prosjekter: et med et økonomisk formål, og et med et humanitært formål. Empati er en faktor som er ansett å i stor grad påvirke giveratferd (Bennett, 2002, s. 18). Dersom en giver har høyere grad av empati, foreligger det større sannsynlighet for å gi, da disse giverne sympatiserer med andre menneskers behov i større grad (Wiepking og Maas, 2009, s. 1977). Generøsiteten, og da mengden som doneres, har betydning for hvor empatisk giveren er (Beckers, 2006, s. 357). Dette medfører at veldedige organisasjoner har et ansvar i forhold til fremstillingen av prosjekter, da den ofte virker mer empatisk. Fremstillingen av et prosjekt skal ikke bare spille på empatien til potensielle givere. Prosjektfremstillingen kan fremstå empatisk, men da foreligger det ansvarlighet rundt at den tilsvarer formålet, som kan være grunne til at giverne ønsker å støtte.

Sammendrag og konklusjon

Ansvarlighet har vært et viktig konsept gjennom flere emner i dette masterløpet, og kommer også til uttrykk i denne masteroppgaven. I dagens samfunn har veldedige organisasjoner et stort ansvar med å opplyse og informere giverne om pengeforvaltningen deres. Da nordmenn er ansett som svært tillitsfulle blir ansvaret desto større da faste givere står for store giverinntekter over lang tid. Nye og faste givere har også et ansvar knyttet til det å velge organisasjon som støttes. Selv om pengene i studien gis på vegne av dem fra en sponsor, ligger fortsatt ansvaret på dem når de ønsker at Misjonsalliansen skal få pengegaven. Misjonsalliansen har også ansvar knyttet til det religiøse aspektet, da de er en kristen veldedig organisasjon, og giverne deres forventer at de kristne verdiene gjenspeiler det de støtter. I gjennomførelsen av denne studien forelå det også et ansvar med å opprettholde studentenes anonymitet, da sensitiv data ble innsamlet. Sist står veldedige organisasjoner ovenfor et ansvar i fremstillingen av prosjektene sine, da de ikke i hovedsak skal spille på givernes empati, men faktisk presentere det pengene går til.

Litteraturliste

Bekkers, R. (2006). Traditional and Health-Related Philanthropy: The Role of Resources and Personality. *American Sociological Association*, 69 (4), 349-366. Hentet fra:

https://www.jstor.org/stable/pdf/20141755.pdf?casa_token=elMcZbGdcUcAAAAA:506X8arXcQaLzUvMPHZ7v37S-ZdRGLJKr8tXYaVzzBvbXPEo-uItDI2tWc2Ofh7z9NIxxh37CKWnN53tEOdELDHO1G6ih3eosoiv9k73zl7amu10fw

Bennett, R. 2002. Factors underlying the inclination to donate to particular types of charity. *International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing*, 8 (1), 12-29. Hentet fra:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/nvsm.198>

Kantar. (2020). Frivillighetsbarometeret 2020. *Frivillighet Norge*. Hentet fra: <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/frivillighet-norge/Frivillighetsbarometeret-2020-til-nett.pdf?mtime=20201204102701ogfocal=none>

Kleiven, Ø. (2016, 15. juni). Nordmenn på tillitstoppen i Europa. Hentet fra: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/artikler-og-publikasjoner/nordmenn-pa-tillitstoppen-i-europa>

Kvittingen, I. (2017, 23. mars). Hvorfor stoler vi på hverandre? Hentet fra: <https://forskning.no/velferdsstat-sosiale-relasjoner-innvandring/hvorfor-stoler-vi-pa-hverandre/357526>

Misjonsalliansen. (2020). Misjonsalliansens globale strategi 2020-2024. Hentet fra: <https://misjonsalliansen.no/uploads/artikler/Ma-Strategi-A4-2020-2025-Nor-3.pdf>

Misjonsalliansen. (2019). Årsregnskap 2019. Hentet fra: <https://misjonsalliansen.no/uploads/artikler/Saksfremlegg-sak-3-Årsregnskap-styrets-årsberetning-og-revisjonsberetning.pdf>

Neumayr, M., Handy, F. (2017). Charitable giving: What influences donor choice among different causes? *International Society for Third-Sector Research and The Johns Hopkins University*, 2019 (30), 783-799. Hentet fra: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s11266-017-9843-3.pdf>

Respons analyse. (2020). Tillitsbarometeret. Hentet fra: <https://arendalsuka.no/15212>

SSB. (2021, 8. april). Studenter i høyere utdanning. Hentet fra: <https://www.ssb.no/utuvh>

Wiepking, P., Maas, I. (2009). Resources That Make You Generous: Effects of Social and Human Resources on Charitable Giving. *Socail Forces*, 87 (4), 1973-1995. Hentet fra: https://www.jstor.org/stable/pdf/40345005.pdf?casa_token=MnvKLurc6VQAAAAA:asKP6PTFY2I5Fm8rd-IyIWR3bOWzWBTFJiDqe-qjO6IHqFh7O8qqQD3uSNSWPIGOMNC4e2KwRWijzGrX20fwa3sQ9uDprxfdGjEfrwPQaxprj7mKQ